Strategija za mlade

v Mestni občini Nova Gorica
2018-2023

Strategija za mlade
v Mestni občini Nova Gorica
2018-2023

KOLOFON

Dokument: Strategija za mlade v Mestni občini Nova Gorica 2018−2023

Tip dokumenta: Programski dokument

Izdelovalec: Mladinski center Nova Gorica v sodelovanju z Mestno občino Nova Gorica

Odgovorna oseba: mag. Lara Brun

Za Mladinski center Nova Gorica pripravili: Jelena Vukmir in mag. Lara Brun

Lektura: Petra Kavčič

Oblikovanje naslovnice: Matjash Matjaž Bizjak s. p.

Leto izida: 2017

Kontakt: Mladinski center Nova Gorica, info@mc-novagorica.si

Spletna stran: www.mc-novagorica.si

Dopolnilna obrazložitev:

Projekt je financiran s strani Evropske komisije. Vsebina sporočila odraža izključno stališča avtorja. Nacionalna agencija ter Evropska komisija nista odgovorni za kakršno koli uporabo informacij, ki jih sporočilo vsebuje.

Erasmus+ MOviT

Prejemnik:

Mestna občina Nova Gorica, Trg Edvarda Kardelja 1, 5000 Nova Gorica

Odgovorna oseba:

Matej Arčon, župan Mestne občine Nova Gorica

Skrbnik:
mag. Robert Cencič, višji svetovalec za družbene dejavnosti Oddelka za družbene dejavnosti MONG

Izdelovalec:

Mladinski center Nova Gorica, Bazoviška ulica 4, 5000 Nova Gorica

Za Mladinski center Nova Gorica pripravili:

Jelena Vukmir, specialistka za mladinsko delo v Mladinskem centru Nova Gorica
mag. Lara Brun, direktorica Mladinskega centra Nova Gorica
Oddelek za družbene dejavnosti Mestne občine Nova Gorica

Datum izdelave: december 2017

OSNOVNI PODATKI

Dokument: Strategija za mlade v Mestni občini Nova Gorica 2018−2023

Prejemnik: Mestna občina Nova Gorica,
Trg Edvarda Kardelja 1
5000 Nova Gorica

Odgovorna oseba: Matej Arčon,
župan Mestne občine Nova Gorica

Skrbnik: mag. Robert Cencič, višji svetovalec za družbene dejavnosti Oddelka za družbene dejavnosti MONG

Izdelovalec: Mladinski center Nova Gorica
Bazoviška ulica 4
5000 Nova Gorica

Odgovorna oseba: mag. Lara Brun,
direktorica Mladinskega centra Nova Gorica

Dokument pripravili: Jelena Vukmir, specialistka za mladinsko delo v Mladinskem centru Nova Gorica
mag. Lara Brun, direktorica Mladinskega centra Nova Gorica
Oddelek za družbene dejavnosti Mestne občine Nova Gorica

Dopolnilna obrazložitev:

Projekt je financiran s strani Evropske komisije. Vsebina sporočila odraža izključno stališča avtorja.
Nacionalna agencija ter Evropska komisija nista odgovorni za kakršno koli uporabo informacij, ki jih sporočilo vsebuje.

Datum izdelave: december 2017

Kazalo

1. UVOD ... 6
1.1 Proces priprave strategije ... 8
2. IZHODIŠČA PRIPRAVE IN NORMATIVNI OKVIR ... 13
2.1 Mladi in lokalna skupnost ... 13
2.2 Zakonodaja na področju mladinskega sektorja ... 15
3. OPREDELITEV OSNOVNIH POJMOV ... 18
4. AKTUALNO STANJE NA PODROČJU MLADINE V MONG ... 20
4.1 Ukrepi MONG na področju mladine in mladinske politike ... 20
4.2 Mladinska dejavnost ... 25
4.3 Mladi v občini ... 29
4.4 Statistični podatki na področju mladine ... 30
5. KLJUČNE USMERITVE STRATEGIJE ... 32
6. STRATEŠKI CILJI IN UKREPI PO PODROČJIH ... 33
6.1 IZOBRAŽEVANJE ... 33
6.2 ZAPOSLOVANJE IN PODJETNIŠTVO ... 47
6.3 STANOVANJSKE RAZMERE MLADIH ... 57
6.4 PROSTI ČAS, KULTURA IN ŠPORT TER MLADINSKO ORGANIZIRANJE ... 64
6.5 MOBILNOST ... 79
6.6 ZDRAVJE MLADIH ... 85
6.7 PARTICIPACIJA MLADIH ... 88
6.8 INFORMIRANJE MLADIH ... 92
6.9 PREDLOGI UKREPOV MLADIH, KATERIH URESNIČEVANJE NI PREDVIDENO V OBDOBJU 2018-2023 ... 95
7. POVZETEK UKREPOV IN TERMINSKI NAČRT ... 100
8. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE URESNIČEVANJA STRATEGIJE ... 108
9. VIRI IN LITERATURA ... 109

1. UVOD

Mestna občina Nova Gorica se je v letu 2016 zavzela oblikovati in sprejeti program razvoja na področjih, ki se tičejo življenja mladih. Za oblikovanje in koordinacijo projekta je zadolžila Mladinski center Nova Gorica, ki si je prizadeval, da mladim ponudi možnost, prostor in podporo, da po sistemu od spodaj navzgor in na temelju pristopov neformalnega učenja sooblikujejo takšno strategijo za mlade, ki je odraz dejanskih želja, potreb in vizij mladih v naši skupnosti.

Skupina mladih zaradi svojih specifičnih lastnosti ter pomena in okoliščin obdobja mladosti zahteva posebno obravnavo tako na področju mladinskih politik kot na vseh ostalih področjih, ki se tičejo njihovega življenja.

Kot med drugim poudarja revidirana Evropska listina o vključevanju mladih v lokalno in regionalno življenje, bi morale prav vse področne politike, ki jih oblikujejo in vodijo država in lokalne skupnosti, vsebovati mladinsko dimenzijo oz. z drugimi besedami nabor ukrepov, posebej usmerjenih v mlade in prilagojenih njihovim specifičnim potrebam v obdobju doseganja avtonomije (revidirana Evropska listina o vključevanju mladih v lokalno in regionalno življenje 2009). Spodbujanje aktivne participacije mladih v družbi je med temeljnimi smernicami tako Resolucije o Nacionalnem programu za mladino 2013–2022 kot usmeritev Evropske komisije na področju mladine in delovnega načrta Evropske unije za mladino za obdobje 2016–2018.

Strategijo na področju mladih in mladinske politike na lokalni ravni lahko opredelimo kot mehanizem (oziroma instrument) podpore mladinskega dela in mladinske politike. Tovrstna strategija po vsebini ne more biti enovita, saj se v njih opredeljujejo tudi dokumenti, ki jih v sklepni fazi realizirajo, sestavljajo pa jih lahko tudi smernice za pripravo programov oziroma programi sami, ki se ob njihovi realizaciji pretvorijo v projekte oziroma druge strateške dokumente na ravni občine (Lebič 2012, str. 36).

Verjamemo, da Mestna občina Nova Gorica, ki področje mladine sistemsko ureja tudi s sofinanciranjem javnega zavoda Mladinski center Nova Gorica ter z Odlokom o sofinanciranju otroških in mladinskih programov in projektov v Mestni občini Nova Gorica, prepoznava pomen sprejema strategije za mlade za naše lokalno okolje.

Strategija za mlade v Mestni občini Nova Gorica je pripravljena kot samostojna strategija, ki upošteva vse aspekte mladinskega dela in mladinske politike na lokalni ravni. Prav zato govorimo o celoviti, razvojno naravnani strategiji, oblikovanje katere je Mestna občina Nova Gorica zaupala javnemu zavodu Mladinski center Nova Gorica. Sprejemanje in usklajevanje strategije pa ostajata domena občine oziroma mestnega sveta.

Strategija bo prispevala k celoviti ureditvi položaja mladih v občini, nadgradnji podpornega okolja mladinskega organiziranja in mladinskega dela v občini, zagotavljanju pogojev za kontinuirano sodelovanje mladih pri odločanju o

pomembnih stvareh zanje v lokalni skupnosti ter razvoju lokalne mladinske politike za zagotavljanje pogojev za uspešno doseganje avtonomije mladih v lokalni skupnosti.

Takšen dokument pa ne more in ne sme ostati tog in omejen, pač pa mora ostati živ, torej kot nekakšno »orodje za nadgradnjo«, ki se mora dopolnjevati oz. usklajevati vsaki dve leti.

Mladinski center Nova Gorica si prizadeva k oblikovanju, izvedbi in implementaciji takšnih ukrepov, ki lokalno skupnost spodbujajo k ustvarjanju mladim še bolj prijaznega okolja oz. mladim še prijaznejše občine.

1.1 Proces priprave strategije

Mladinski center Nova Gorica je v skladu s 6. členom Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju, po katerem imajo mladinski centri kot lokalni organ samoupravne lokalne skupnosti in organizacija za mlade zakonsko podlago za dialog z lokalno skupnostjo in uresničevanje interesov mladih na lokalni ravni, na Mestno občino Nova Gorica aprila 2016 naslovil Pobudo za sprejemanje strategije na področju mladih in mladinske politike.

Mestna občina Nova Gorica je z dopisom št. 609-296/2015-43 z dne 14. 9. 2016 Mladinskemu centru Nova Gorica sporočila, da pristopa k pripravi Strategije za mladino v Mestni občini Nova Gorica ter da za koordinacijo in izvedbo priprave strategije pooblašča javni zavod Mladinski center Nova Gorica.

Mladinski center Nova Gorica si je v vseh fazah oblikovanja prizadeval delovati po načelih demokratičnosti, enakopravnosti, nediskriminacije in pravičnosti, pluralnosti, integralnosti, večkulturnosti, medkulturnega dialoga, prostovoljstva, medgeneracijske solidarnosti, spodbujanja zdravega življenjskega sloga, spoštovanja življenja in okolja ter sodelovanja nevladnih organizacij pri upravljanju z javnimi zadevami.

Z vidika spodbujanja strukturiranega dialoga med mladimi in odločevalci z namenom oblikovanja strategije za mlade po sistemu »od spodaj navzgor« je Mladinski center Nova Gorica prevzel vlogo akterja, ki mladim omogoča predvsem prostor, možnost in podporo za sooblikovanje mladinskih politik skupaj z odločevalci. Z mladimi, ki so v kakršnikoli obliki aktivno participirali v aktivnostih priprave strategije, je Mladinski center Nova Gorica sklenil zavezo, da bodo odločevalcem v obliki predlogov ukrepov posredovani njihovi interesi, torej menja, predlogi, pobude, želje, skratka, da bo njihov glas slišan in upoštevan.

Proces oblikovanja strategije na področju mladih in mladinske politike je »odvisen od njenih uvodnih faz, predvsem od odločitve, na kakšnem nivoju in v kakšnem obsegu se strategija sprejema« (Lebič 2012, str. 39). Mladinski center Nova Gorica se je odločil za oblikovanje strategije v njenem »največjem obsegu, na ravni ukrepov celotne mladinske politike na lokalni ravni« (*ibidem*). V skladu s tem oblikovanje in sprejem strategije potekata v naslednjih fazah:

1. Sprejem in obravnava pobude na ravni občine: Mladinski center Nova Gorica je kot vir pobude oddal predlog oblikovanja in sprejema strategije. Občina je v tej fazi pobudo sprejela in jo obravnavala ter ocenila njeno prioritetno in dejansko potrebo.

2. Sprejem sklepa o oblikovanju strategije: Mestna občina Nova Gorica je prepoznala potrebo po celostnem načrtnem obravnavanju mladine in mladinskih politik v Mestni občina Nova Gorica ter sklenila pristopiti k oblikovanju strategije, za kar je zadolžila Mladinski center Nova Gorica.

3. Oblikovanje strategije: Faza oblikovanja je sestavljena iz treh delov.

3.1 Mladinski center Nova Gorica je v prvi fazi izvedel temeljito analizo na področju potreb mladih, mladinske politike na ravni občine in mladinskih organizacij, organizacij za mlade in drugih deležnikov, ki jih je kot pomembne akterje vabil k sodelovanju.

3.2 V drugem delu je potekalo intenzivno oblikovanje strategije s sprejemanjem predlogov ukrepov in podajanjem mnenj, pri čemer smo predvsem prek različnih aktivnosti, med drugim tudi prek instrumenta strukturiranega dialoga, vključevali formalne in neformalne skupine mladih (organizirane mlade, ki se združujejo v društvih, političnih podmladkih, klubih, mlade iz krajevnih skupnosti itd.) ter mlade posameznike (t. i. neorganizirane mlade).

3.3 V tretjem delu je Mladinski center Nova Gorica predloge ukrepov uskladil s povratnimi informacijami občine glede vsebinske, terminske, finančne strukture in nosilcev ter pripravil prvi končni osnutek strategije v dogovorjenem besedilu.

4. Politično usklajevanje strategije: V tej fazi prihaja do prvih širših obravnav strategije s podajanjem mnenj, predlogov, ponovnega oblikovanja strategije in nato končnega političnega usklajevanja.

5. Sprejem strategije**:** Zaključno fazo predstavlja potrjevanje strategije. Določijo se operativni postopki njenega izvajanja s potrditvijo vsebinske in terminske strukture ter odgovornih deležnikov za njeno izvedbo.

S ciljem oblikovati strategijo po principu »od spodaj navzgor« je Mladinski center Nova Gorica načrtoval številne aktivnosti, s katerimi se v oblikovanje aktivno vključujejo neformalne in formalne skupine mladih in mladi posamezniki, mladinske organizacije, organizacije za mlade ter druge institucije, zavodi, akterji in odločevalci na področju mladine. Osnutek dokumenta *Strategija za mlade v Mestni občini Nova Gorica 2018−2023*, ki postavlja ključne smernice delovanja na področju mladine na lokalni ravni za obdobje prihodnjih šest let, je oblikovan na podlagi:

- analize obstoječih ukrepov in aktivnosti Mestne občine Nova Gorica na področju mladine in mladinskih politik,
- analize rezultatov ankete med mladimi o mladinskih dejavnostih in mladinski politiki v Mestni občini Nova Gorica,
- kataloga želja mladih v Mestni občini Nova Gorica,
- 4-ih srečanj strukturiranega dialoga mladih v okviru projekta »Mladi za … Strategija za mlade v Mestni občini Nova Gorica 2018−2023«,
- predlogov ukrepov mladih, nastalih v okviru projekta »Dialog mladih 2.0: Vključujemo«,
- dialoga mladih: odprtega javnega srečanja mladih za dodatne popravke, dopolnitve in usklajevanja predlogov ukrepov, vključenih v osnutek dokumenta Strategija za mlade v Mestni občini Nova Gorica,

- dialoga mladih z izvajalci programov z mladimi in za mlade, usklajevanja osnutka dokumenta s predstavniki nevladnih in vladnih organizacij, ki delujejo na področju Mestne občine Nova Gorica,
- dialoga z odločevalci na ravni občine (župan, direktorica občinske uprave, vodja oddelka za družbene dejavnosti in posamezni svetovalci z oddelkov, ki so neposredno ali posredno povezani s področjem).

Analiza obstoječih ukrepov in aktivnosti Mestne občine Nova Gorica na področju mladine in mladinskih politik

Analiza obstoječih ukrepov in aktivnosti Mestne občine Nova Gorica na področju mladine in mladinskih politik je nastala v okviru projekta Mladi za … Strategija za mlade v Mestni občini Nova Gorica, ki ga je izvajal Mladinski center Nova Gorica v sodelovanju z Mestno občino Nova Gorica.

Pregled stanja na področju obstoječih ukrepov, ki se tičejo (tudi) življenja mladih, je osnovni korak na poti h kakovostno oblikovani občinski strategiji za mlade. Prav zato je Mladinski center skupaj z mladimi udeleženci srečanj strukturiranega dialoga, ki so se odvijala oktobra 2016, najprej naredili pregled ukrepov, ki se že izvajajo na področjih, ki se tičejo njihovega življenja: izobraževanje, zaposlovanje, bivanjske razmere, participacija, prosti čas, mladinsko organiziranje, zdravje, mobilnost in informiranje.

Kot osnovni vir za analizo obstoječih ukrepov so služili dokument Obrazložitev Odloka o proračunu Mestne občine Nova Gorica za leto 2016 (dokument dostopen na povezavi: https://www.nova-gorica.si/za-obcane/proracun/2016060109425640/) ter prakse MONG, predvsem v preteklem letu, torej 2016.

Celotna »Analiza obstoječih ukrepov in aktivnosti Mestne občine Nova Gorica na področju mladine in mladinskih politik« je priloga tega dokumenta.

Analiza rezultatov ankete med mladimi o mladinskih dejavnostih in mladinski politiki v Mestni občini Nova Gorica

Mladinski center Nova Gorica je v okviru analize rezultatov ankete zbral mnenja, stališča in konkretne predloge mladih na področju mladine in mladinskih politik v naši občini.

Rezultati ankete, ki obravnava vsa področja, ki se tičejo življenja mladih, torej izobraževanja, zaposlovanja, mladinskega organiziranja in prostega časa, stanovanjske problematike, zdravja in dobrega počutja, participacije mladih, mobilnosti in informiranja, so ključnega pomena, saj služijo kot osnova pri oblikovanju predlogov ukrepov dokumenta Strategija za mlade v Mestni občini Nova Gorica 2018−2023.

V anketi je sodelovalo 235 oseb, število sodelujočih v anketi predstavlja 1,3 % vseh mladih v Mestni občini Nova Gorica (N = 4276, 15−29 let). Vsi omenjeni podatki zagotavljajo reprezentativnost in veljavnost ankete, ki je bila pripravljena v skladu s standardi družboslovnega raziskovanja.

Celotna »Analiza rezultatov ankete med mladimi o mladinskih dejavnostih in mladinski politiki v Mestni občini Nova Gorica« je priloga tega dokumenta.

Katalog želja mladih v Mestni občini Nova Gorica

Katalog želja mladih je nastal v okviru projekta Mladi za … Strategija za mlade v Mestni občini Nova Gorica, ki ga izvaja Mladinski center Nova Gorica v sodelovanju z Mestno občino Nova Gorica. Njegova vsebina neposredno prenaša glas mladih in želje z različnih področij njihovega življenja.

Katalog želja povzema želje mladih, ki jih je Mladinski center Nova Gorica zbiral v obdobju od 9. 9. 2016 do 14. 10. 2016. Knjiga želja je bila mladim na voljo v spletni obliki na spletni strani projekta (http://www.mladizamong.si) in prek povezave dostopna na spletni strani Mladinskega centra Nova Gorica (http://www.mc-ng.org), v fizični obliki pa na številnih lokacijah: na prizorišču večdnevne prireditve Mesto mladih 2016, na Bevkovem trgu, v Braniku, Dornberku, Šempasu in Rožni Dolini. Vabilo mladim k zapisovanju želja je bilo posredovano na spletne naslove vseh vladnih in nevladnih zavodov, klubov, organizacij, društev in drugih akterjev, ki pri svojem delu vključujejo (tudi) ciljno skupino mladih in delujejo v Mestni občini Nova Gorica, spodbujalo pa se jih je tudi prek družabnih omrežij in osebnega stika.

Katalog želja mladih v Mestni občini Nova Gorica je priloga tega dokumenta.

Srečanja strukturiranega dialoga mladih v okviru projekta »Mladi za … Strategija za mlade v Mestni občini Nova Gorica 2018−2023«

Strukturirani dialog na področju mladih je instrument, s katerim se mladi, mladinske organizacije, organizacije za mlade, mladinski sveti ter raziskovalci s področja mladine aktivno vključujejo v politični dialog z odgovornimi za mladinsko politiko. Preprosto gre za proces, ki mladim omogoča udeležbo pri oblikovanju ukrepov mladinske politike, v našem primeru na lokalni ravni, širše pa tudi na regionalni, nacionalni in evropski ravni.

Z namenom ponuditi mladim možnost, prostor in podporo, da aktivno sooblikujejo lokalne politike, ki vplivajo na kakovost njihovega življenja, je Mladinski center Nova Gorica v okviru projekta Mladi za … Strategija za mlade v Mestni občini Nova Gorica oktobra 2016 izvedel 4 srečanja strukturiranega dialoga mladih, na katerih so mladi na podlagi zgoraj predstavljenih analiz stanja, potreb ter zbirnikov pobud in želja aktivno sooblikovali konkretne predloge ukrepov strategije za mlade, ki bo začrtala

razvoj področja mladih in mladinske politike v naši občini za obdobje prihodnjih šest let.

Predlogi ukrepov mladih, nastalih v okviru projekta »Dialog mladih 2.0: Vključujemo!«

Mladinski center Nova Gorica je v letu 2014 koordiniral izvedbo dvodnevnega dogodka strukturiranega dialoga v organizaciji Zavoda Mladinska Mreža MaMa, na katerem so mladi udeleženci oblikovali štiri konkretne predloge ukrepov na področju mladih.

Dialog mladih: odprto javno srečanje mladih

Marca 2016 je Mladinski center Nova Gorica organiziral srečanje dialoga mladih, na katerega so bili vabljeni mladi z namenom, da v sodelovanju z Mladinskim centrom pregledajo osnutek oblikovanih predlogov ukrepov, ki bodo vključeni v Strategijo za mlade v Mestni občini Nova Gorica 2018−2023. Predloge ukrepov je Mladinski center Nova Gorica dodatno dopolnil v skladu z željami in predlogi mladih.

Dialog mladih z akterji mladinskega sektorja

Aprila 2016 je Mladinski center Nova Gorica organiziral srečanje s predstavniki akterjev, ki delujejo na področju mladih v Mestni občini Nova Gorica. K sodelovanju so bile vabljene vse organizacije, vladni in nevladni zavodi, društva, klubi, politični podmladki ter posamezniki, ki izvajajo programe in aktivnosti z mladimi in za mlade v Mestni občini Nova Gorica. Prisotnim so bili predstavljeni vsi predlogi ukrepov mladih po področjih ter v skladu s podanimi pobudami in predlogi ustrezno dopolnjeni.

Dialog z odločevalci na ravni občine

V okviru projekta oblikovanja strategije za mlade v Mestni občini Nova Gorica je Mladinski center v tesnem sodelovanju z odločevalci občine, med katerimi so župan, direktorica občinske uprave, vodja oddelka za družbene dejavnosti in posamezni svetovalci z oddelkov, ki so neposredno ali posredno povezani s področjem, osnutek dokumenta dopolnil v skladu s prejetimi povratnimi informacijami s strani občine glede zmožnosti zasledovanja in uresničevanja predlogov ukrepov znotraj predvidenega obdobja.

2. IZHODIŠČA PRIPRAVE IN NORMATIVNI OKVIR

2.1 Mladi in lokalna skupnost

Družbeni položaj mladih se je v zadnjih letih izrazito poslabšal. Povečuje se stopnja brezposelnosti med mladimi, vse pogostejše so nestalne in manj kakovostne oblike zaposlovanja, posledično se povečuje finančna odvisnost mladih od staršev, občutek negotovosti in časovni okvir pri oblikovanju lastne družine in odselitvi od doma. Mladost se torej ne more več pojmovati kot obdobje sorazmerno predvidljivega prehoda iz gotovega otroštva v gotovo odraslost s stabilno zaposlitvijo in na novo ustvarjeno družino (Lavrič *et al.* 2010, str. 65).

Namesto tega se pojavi t. i. podaljšano otroštvo (mladost), ki pomeni vsaj delno odvisnost od staršev in se (pre)pogosto zavleče v štirideseta leta. Takšno stanje ne prinaša pozitivnih učinkov ne mladim ne skupnosti. Mladi (pre)dolgo ne postanejo samostojni, se kasneje in manj pogosto odločajo za ustvarjanje lastne družine in prevzemanje odgovornosti v življenju nasploh (*Javni poziv za* …, gl. pog. 2).

Na doseganje avtonomije mladih vplivajo dejavniki, kot so izobraževanje, služba, bivalne razmere, njihova informiranost in participacija v različnih institucijah. Dejstvo pa je, da velik delež mladih ni deležen pogojev, ki bi jim omogočali, da bi trdno, odločno in uspešno stopali proti odraslosti. Zagotavljanje prijaznejšega okolja mladim je nujen korak na poti do izboljšanja njihovega položaja v skupnosti in posledično vodi do zagotavljanja trajnostnega družbenega razvoja (*ibidem*).

Kot navajajo evropske in posledično nacionalne smernice, je vključevanje mladih v lokalno in regionalno življenje, kot eno izmed nosilcev upravljanja z družbo, ključnega pomena za zagotavljanje mladim prijaznejšega okolja in izboljšanja njihovega položaja v družbi. Pri tem so lokalne oblasti mladim najbližje, zato v njihovem življenju in vključevanju imajo pomembno vlogo, ki se je nikakor ne smejo otepati. Vse številčnejši primeri dobrih praks kažejo, da je takšno sodelovanje med lokalnimi oblastmi in mladimi pot, ki vodi k aktivni participaciji mladih pri sooblikovanju takšnega okolja, v katerem tudi kot odrasli radi živijo in v njem ustvarjajo svoje življenje, mu pripadajo in tvorijo vir za uspešen trajnostni razvoj lokalne skupnosti.

Mestna občina Nova Gorica si s številnimi ukrepi, ki jih na področju mladine in mladinskih politik že izvaja, in prizadevanjem, da bi za mlade in z mladimi vzpostavila le-tem še prijaznejše okolje, želi zagotoviti takšne pogoje za kakovost bivanja, ki jih spodbujajo k razvijanju znanja, veščin in kompetenc za dosego lastnih ciljev, avtonomije in odgovornosti, saj se zaveda, da je proaktiven, uresničen in odgovoren občan neločljivo povezan z izboljšanjem kakovosti okolja celotne skupnosti, v kateri živi.

Z zavedanjem, da je položaj mladih v lokalni skupnosti treba urejati celovito in načrtno, pri čemer je treba upoštevati dejstvo, da je uspeh ukrepov na področju mladine in mladinskih politik odvisen od implementacije in sooblikovanja s strani mladih po sistemu od spodaj navzgor, je Mestna občina Nova Gorica pristopila k oblikovanju in sprejemanju takšne strategije za mlade, katere ukrepi so prilagojeni realnim potrebam mladih v naši lokalni skupnosti.

Lokalna strategija za mlade je osnova, ki omogoča celostno in načrtno urejanje na področju mladine. S sprejemom strategije občina prepozna javni interes na področju mladine ter s predvidenimi načini za polno uresničevanje tega javnega interesa omogoča kontinuirano načrtno obravnavanje mladine in njeno vključevanje v lokalno skupnost. Lokalna strategija za mlade predstavlja orodje za zagotavljanje boljših sistemskih pogojev za izboljšanje kakovosti bivanja mladih in njihovo doseganje avtonomije ter prepreči njihov odliv. Sprejeta strategija za mlade je nedvomno odraz sodelovanja generacij, razumevanja in reševanja težav pomembne skupine občanov in naložba za trajnostno in kakovostno prihodnost vseh nas, ki smo del naše lokalne skupnosti.

2.2 Zakonodaja na področju mladinskega sektorja

Področje mladinskega sektorja v slovenski zakonodaji urejata dva zakona, in sicer:

- Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju – ZJIMS (Uradni list RS, št. 42/10) s Pravilnikom o izvajanju ZJIMS (Uradni list RS, št. 47/11),
- Zakon o mladinskih svetih − ZMS (Uradni list RS, št. 70/00 in 42/10).

Poleg zgoraj navedenih zakonov pa osnovne podlage za izvajanje mladinskih politik in delovanja na področju mladinskega sektorja predstavljajo ostali nacionalni in evropski dokumenti, kot je npr. Resolucija o Nacionalnem programu za mladino 2013−2022.

Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (v nadaljevanju ZJIMS) opredeljuje mladinski sektor, določa javni interes v njem ter načine uresničevanja javnega interesa na tem področju, tako na nacionalni kot na ravni samoupravnih lokalnih skupnosti. Osnovo za pripravo strategije na področju mladine in mladinske politike predstavlja 27. člen ZJIMS, saj določa »upravne vzvode, ki so lahko sami predmet strategije ali neposredni nosilci za oblikovanje strategije. Prav tako neposredno določi del nosilcev strukturiranega dialoga z mladimi« (Lebič 2012, str. 26).

Ključne točke ZJIMS, ki so neposredno povezane z uresničevanjem javnega interesa v mladinskem sektorju v samoupravnih lokalnih skupnostih, so:

- 6. člen ZJIMS, ki »opredeljuje nosilce javnega interesa. Med njih uvršča državo in samoupravne lokalne skupnosti […]. Organ, pristojen za uresničevanje javnega interesa v mladinskem sektorju na državni ravni, je organ, pristojen za mladino. Pri uresničevanju javnega interesa v mladinskem sektorju sodelujejo tudi drugi upravni organi, pristojni za posamezna področja mladinskega sektorja. V točki 4. člena ZJIMS jasno določi tudi uresničevanje javnega interesa v mladinskem sektorju na lokalni ravni, za katerega je zadolžen lokalni organ samoupravne lokalne skupnosti. Na podlagi navedenega člena imajo mladinske organizacije, mladinski sveti lokalnih skupnosti in organizacije za mlade (skupaj s pobudnimi skupinami mladih) zakonsko podlago za dialog z lokalnimi skupnostmi in uresničevanje njihovih interesov na lokalni ravni« (*ibidem*, str. 25);

- 27. člen ZJIMS »določa neposredno tudi pristojnosti samoupravnih lokalnih skupnosti. Zakon pravi, da samoupravna lokalna skupnost izvaja mladinsko politiko na lokalni ravni skladno z lastnimi interesi, potrebami, zmožnostmi in okoliščinami, kot so število in struktura prebivalcev, ekonomska moč ter prostorske in kadrovske zmogljivosti v mladinskem sektorju. Zakon nadaljuje, da samoupravna lokalna skupnost lahko uresničuje mladinsko politiko na lokalni ravni, tako da: sprejme lokalni program za mladino, ustanovi delovno ali posvetovalno telo za mladinska vprašanja, finančno podpira programe v

mladinskem sektorju in izvaja druge ukrepe v mladinskem sektorju v skladu z zakonom. […] 27. člen govori tudi o sofinanciranju programov v mladinskem sektorju na lokalni ravni, za kar navaja smiselno uporabo določb zakona. Slednji na tem področju ne prinaša novosti, sofinanciranje pa opredeli predvsem s pripravo javnih pozivov in javnih razpisov na področju mladinskega sektorja, ki se vsebinsko vežejo na področje mladinskega sektorja, ki jih opredeljuje zakon. Posredni načini sofinanciranja mladinskih programov so opredeljeni tudi z zagotavljanjem mladinske infrastrukture in oblikovanjem ustreznih ukrepov za razvoj mladinskega dela in mladinske politike na lokalni ravni« (*ibidem*, str. 25−26).

V 5. poglavju ZJIMS je opredeljena tudi vloga mladinskih centrov, ki predstavljajo organizirano funkcionalno središče za mlade, ki ga zagotavlja lokalna skupnost ali druga pravna oseba javnega ali zasebnega prava oziroma fizična oseba, v katerem se izvajajo programi v mladinskim sektorju in mladinsko delo na lokalni ravni. Mladinski centri po ZJIMS:

- zagotavljajo pogoje za delovanje, druženje in druge dejavnosti mladih posameznikov, ne glede na to, ali so člani mladinskih organizacij ali ne, in mladinskih organizacij lokalnih skupnosti;
- skrbijo za mladinsko infrastrukturo, zagotavljajo ustrezne prostorske pogoje in opremo za izvajanje mladinskega dela ter zagotavljajo ustrezno usposobljenost kadrov za podporo mladinskemu delu;
- nudijo pogoje za razvoj ustvarjalnih in kritičnih mladih posameznikov, razvijajo in izvajajo programe na področju informiranja in svetovanja ter neformalnega učenja;
- sodelujejo pri izvajanju mobilnosti mladih, prostovoljnem mladinskem delu, aktivnem državljanstvu, raziskovalnem delu mladih in pri povezovanju na mednarodni ravni
- ter dajejo podporo drugim programom v mladinskem sektorju v lokalnem okolju.

Zakon o mladinskih svetih (v nadaljevanju ZMS) (Uradni list RS, št. 70/2000 z dne 8. 8. 2000) in Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o mladinskih svetih (ZMS-A) Ur. l. RS, št. 42/2010) je namenjen urejanju položaja, dejavnosti, delovanja in financiranja Mladinskega sveta Slovenije in mladinskih svetov lokalne skupnosti.

Mladinski sveti lokalnih skupnosti (v nadaljevanju MSLS) »predstavljajo osrednje mladinsko politično telo na lokalni ravni« (*ibidem*), ki je opredeljeno kot pravna oseba zasebnega prava, v okviru katere se združujejo mladinske organizacije, opredeljene v zakonu, ki ureja javni interes mladinskega sektorja, ki imajo najmanj 90 odstotkov članstva v starosti do 29 let in 70 odstotkov članov vodstva v starosti od 15. do dopolnjenega 29. leta in sedež v dotični samoupravni lokalni skupnosti (ZMS, 2. člen).

MSLS naj bi, kot združenje, ki temelji na načelih svobodnega združevanja, enakopravnosti in vzajemnega spoštovanja avtonomnosti vsake mladinske organizacije, predstavljal osnovno telo, ki zastopa interese mladinskih organizacij, ki so v njem včlanjene in torej osrednjega sogovornika z lokalno skupnostjo.

Med nalogami, ki jih zakon nalaga MSLS, je treba poudariti prav ključno točko, torej osrednjo vlogo z vidika strukturiranega dialoga, ki naj bi jo MSLS prevzel v dialogu z lokalno skupnostjo, pri čemer bi med posredovanjem interesov poleg upoštevanja mnenja članic upošteval tudi pobude drugih neformalnih skupin mladih.

Po 6. členu ZMS je občina v lokalnih skupnostih, v katerih deluje MSLS, pred določanjem predlogov predpisov, ki neposredno vplivajo na življenje mladih, dolžna o tem obvestiti mladinski svet lokalne skupnosti.

3. OPREDELITEV OSNOVNIH POJMOV

Mladinski center Nova Gorica v pričujoči strategiji uporablja osnovne pojme, ki se tičejo mladine in mladinskih politik v skladu z njihovo opredelitvijo v 2. členu ZJIMS.

Zaradi lažjega razumevanja dokumenta navajamo posamezne izraze in njihov pomen, po 2. členu ZJIMS:

»Mladi« so mladostniki in mlade odrasle osebe obeh spolov, stari od 15. do dopolnjenega 29. leta.

»Mladinski sektor« so področja, kjer poteka proces oblikovanja in uresničevanja mladinskih politik in mladinsko delo in so opredeljena v 4. členu ZJIMS, in sicer:

- avtonomija mladih,
- neformalno učenje in usposabljanje ter večanje kompetenc mladih,
- dostop mladih do trga delovne sile in razvoj podjetnosti mladih,
- skrb za mlade z manj priložnostmi v družbi,
- prostovoljstvo, solidarnost in medgeneracijsko sodelovanje mladih,
- mobilnost mladih in mednarodno povezovanje,
- zdrav način življenja in preprečevanje različnih oblik odvisnosti mladih,
- dostop mladih do kulturnih dobrin in spodbujanje ustvarjalnosti ter inovativnosti mladih in
- sodelovanje mladih pri upravljanju javnih zadev v družbi.

»Mladinsko delo« je organizirana in ciljno usmerjena oblika delovanja mladih in za mlade, v okviru katere mladi na podlagi lastnih prizadevanj prispevajo k lastnemu vključevanju v družbo, krepijo svoje kompetence ter prispevajo k razvoju skupnosti. Izvajanje različnih oblik mladinskega dela temelji na prostovoljnem sodelovanju mladih ne glede na njihove interesne, kulturne, nazorske ali politične usmeritve.

»Mladinska politika« je usklajen nabor ukrepov različnih sektorskih javnih politik z namenom spodbujanja in lajšanja integracije mladih v ekonomsko, kulturno in politično življenje skupnosti in ustreznih podpornih mehanizmov za razvoj mladinskega dela ter delovanja mladinskih organizacij, ki poteka v sodelovanju z avtonomnimi in demokratičnimi reprezentativnimi predstavniki mladinskih organizacij ter strokovnimi in drugimi organizacijami.

»Organizacija v mladinskem sektorju« je subjekt, ki deluje v mladinskem sektorju, in je organizirana kot mladinska organizacija ali organizacija za mlade ali mladinski svet.

»Mladinska organizacija« je avtonomno demokratično prostovoljno samostojno združenje mladih, ki s svojim delovanjem omogoča mladim pridobivanje načrtnih učnih izkušenj, oblikovanje in izražanje njihovih stališč ter izvajanje dejavnosti v skladu z njihovo interesno, kulturno, nazorsko ali politično usmeritvijo ter je organizirana kot samostojna pravna oseba, in sicer kot društvo ali zveza društev ali kot sestavni del druge pravne osebe, in sicer društva, zveze društev, sindikata ali politične stranke, s tem, da ji je v temeljnem aktu te pravne osebe zagotovljena avtonomija delovanja v mladinskem sektorju.

»Organizacija za mlade« je pravna oseba, ki izvaja programe za mlade, vendar ni mladinska organizacija, in je organizirana kot zavod, ustanova ali zadruga.

»Strukturirani dialog« je odprt, pregleden, dolgoročen, nenehen in sistematičen dialog med mladimi in nosilci oblasti na državni in lokalni ravni v mladinskem sektorju.

»Mladinska infrastruktura« je fizični prostor (zemljišče ali stavba oziroma del stavbe), namenjen predvsem mladim, za izvajanje mladinskega dela.

»Mladinski program« je skupek dejavnosti, ki ga izvaja mladinska organizacija in poteka med vrstniki nepretrgoma skozi večji del leta ter vključuje večje število izvajalcev in aktivnih udeležencev.

»Program za mlade« je program ukrepov v mladinskem sektorju, ki ga izvajajo organizacije za mlade, z namenom zagotavljanja boljših pogojev za življenje, delovanje in organiziranost mladih, ter poteka nepretrgano skozi večji del leta in vključuje večje število aktivnih udeležencev.

4. AKTUALNO STANJE NA PODROČJU MLADINE V MONG

4.1 Ukrepi MONG na področju mladine in mladinske politike[1]

Mestna občina Nova Gorica si že vrsto let prizadeva z različnimi ukrepi na področju horizontalne in vertikalne mladinske politike ponujati kakovostno okolje za življenje mladih in jih integrirati v posamezne dele družbenega življenja ter spodbujati njihovo čim hitrejše osamosvajanje.

»Ukrepi mladinske politike so dvojne narave. Ukrepi t. i. vertikalne mladinske politike so namenjeni spodbujanju vključevanja mladih v mladinsko delo, zagotavljanju pogojev za izvajanje mladinskega dela ter izdelavi in oblikovanju osnov za določanje ciljev in ukrepov na področju mladinske politike, vključno z različnimi oblikami vključevanja mladih v oblikovanje ukrepov mladinske politike. Ker teh ukrepov ni mogoče zagotoviti v okviru drugih javnih politik, pravimo, da spadajo med t. i. vertikalne ukrepe. Primera takšnega ukrepa sta delovanje mladinskega centra in sofinanciranje programov mladinskih organizacij (*Mladi in občina*, str. 4)«, ki ju izvaja tudi Mestna občina Nova Gorica.

Tu so še ukrepi horizontalne mladinske politike, med katere spadajo ukrepi, ki so sicer sestavni del drugih področnih politik, vendar želi družba s posebnimi ukrepi za mladino še posebej zagotoviti spodbujevalne okoliščine za lažjo integracijo mladih v družbo. To so ukrepi npr. stanovanjske politike, politike zaposlovanja, zdravstvene politike, izobraževalne politike itd. Primeri takšnih ukrepov so prednostne točke za mlade pri dodeljevanju neprofitnih stanovanj, spodbujanje prvih rednih pogodbenih zaposlitev za mlade, javni prevozi ipd. (*Mladi in občina*, str. 5). Mestna občina Nova Gorica izvaja številne posamezne ukrepe sektorskih javnih politik, ki v večjem delu niso namenjeni zgolj ciljni skupini mladih, vendar so tudi mladi njihovi koristniki.

V okviru projekta »Mladi za … Strategija za mlade v Mestni občini Nova Gorica« je Mladinski center Nova Gorica pripravil Analizo obstoječih ukrepov in aktivnosti Mestne občine Nova Gorica na področju mladine in mladinskih politik, ki skupaj z Analizo rezultatov ankete med mladimi o mladinskih dejavnostih in mladinski politiki v Mestni občini Nova Gorica ter Katalogom želja mladih v Mestni občini Nova Gorica predstavlja izhodišče za oblikovanje ukrepov s strani mladih v okviru srečanj strukturiranega dialoga mladih, ki so potekala v oktobru 2016, in obenem osnovo, na kateri so pripravljeni predlogi ukrepov Strategije za mlade v Mestni občini Nova Gorica 2018−2023.

Pregled stanja na področju obstoječih ukrepov, ki se tičejo (tudi) življenja mladih, je osnovni korak na poti h kakovostno oblikovani občinski strategiji za mlade. Prav zato

[1] Povzetek ukrepov MONG na področju mladine in mladinske politike v tem podpoglavju se uskladi s pregledano prilogo Analiza obstoječih ukrepov in aktivnosti MONG na področju mladine in mladinskih politik.

je Mladinski center skupaj z mladimi udeleženci srečanj strukturiranega dialoga najprej naredil pregled ukrepov, ki se že izvajajo, da bi mladi lahko oblikovali kakovostne ukrepe, ki dopolnjujejo, razvijajo in nadgrajujejo že obstoječe ukrepe ali ukrepe, s katerimi se zapolnijo vrzeli, kjer so ukrepi potrebni, a se še ne izvajajo. Kot osnovni vir za analizo obstoječih ukrepov je služil dokument Obrazložitev Odloka o proračunu Mestne občine Nova Gorica za leto 2016 (dokument dostopen na povezavi: https://www.nova-gorica.si/za-obcane/proracun/2016060109425640/).

Na tem mestu podajamo samo kratek pregled ukrepov po področjih. Podrobnejše opise najdete v prilogi tega dokumenta »Analiza obstoječih ukrepov in aktivnosti Mestne občine Nova Gorica na področju mladine in mladinskih politik«.

Izobraževanje mladih

- Finančna podpora Glasbeni šoli Nova Gorica
- Finančna podpora za programe visokega šolstva Univerze v Novi Gorici
- Finančna podpora za programe visokega šolstva Visokošolskega in raziskovalnega središča Primorske
- Infrastrukturna podpora Visokošolskemu in raziskovalnemu središču Primorske
- Finančna podpora za programe visokega šolstva Univerze v Ljubljani
- Finančna/infrastrukturna podpora delovanju Ljudske univerze Nova Gorica
- Sofinanciranje projektov neformalnega izobraževanja v okviru javnega razpisa za sofinanciranje otroških in mladinskih programov in projektov v Mestni občini Nova Gorica
- Goriška knjižnica Franceta Bevka

Zaposlovanje in podjetništvo mladih

- Sofinanciranje javnih del v javnih zavodih in neprofitnih organizacijah
- Spodbude za samozaposlovanje in podjetništvo
- Finančna/infrastrukturna podpora delovanju Regionalne razvojne agencije Severne Primorske
- Finančna/infrastrukturna podpora delovanju Primorskega tehnološkega parka d.o.o.
- Finančna/infrastrukturna podpora delovanju Območne obrtno-podjetniške zbornice Nova Gorica
- Finančna podpora pripravi projektov za razvoj podjetništva
- Sofinanciranje strokovnih prireditev in projektov za spodbujanje podjetništva
- Sofinanciranje programa ustanavljanja tehnoloških podjetij – podjetje za prihodnost
- Subvencioniranje komunalnega prispevka podjetjem
- Subvencioniranje upravičenih stroškov investicij podjetjem

- Finančna podpora projektom inovacij
- Finančna podpora podjetnikom za zagon novih inovativnih podjetij
- Finančna podpora podjetnikom za promocijske aktivnosti podjetij
- Brezobrestna posojila Javnega sklada malega gospodarstva Goriške
- Infrastrukturna podpora malemu gospodarstvu

Bivanjske razmere mladih

- Subvencioniranje stanarin
- Finančna podpora delovanju Stanovanjskega sklada Mestne občine Nova Gorica in zagotavljanje neprofitnih stanovanj

Zdravje in dobro počutje mladih

- Sofinanciranje programa primarne preventive v MONG, namenjenega zmanjševanju vseh oblik zasvojenosti, ki ga izvaja in koordinira Mladinski center Nova Gorica
- Sofinanciranje programov Ambulante za zdravljenje bolezni odvisnosti
- Sofinanciranje preventivnih programov zdravstvenega varstva Zdravstvenega doma Nova Gorica
- Sofinanciranje programov s področja zasvojenosti prek javnega razpisa
- Sofinanciranje projektov javnega razpisa za sofinanciranje otroških in mladinskih programov in projektov v Mestni občini Nova Gorica
- Sofinanciranje programov in projektov v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje programov in projektov s področja socialne dejavnosti v Mestni občini Nova Gorica

Participacija mladih

- Sofinanciranje projektov javnega razpisa za sofinanciranje otroških in mladinskih programov in projektov v Mestni občini Nova Gorica

Mobilnost mladih

- Zagotavljanje javnih prevozov v šolo, na delovno mesto, na prostočasne aktivnosti
- Zagotavljanje brezplačnega avtobusnega mestnega prevoza
- Promocija trajnostne mobilnosti
- Sofinanciranje projektov javnega razpisa za sofinanciranje otroških in mladinskih programov in projektov v Mestni občini Nova Gorica

- Sofinanciranje aktivnosti preventive in vzgoje v cestnem prometu

Informiranje mladih

- Sofinanciranje projektov javnega razpisa za sofinanciranje otroških in mladinskih programov in projektov v Mestni občini Nova Gorica
- Informiranje prek spletne in FB strani Mestne občine Nova Gorica ter letakov, brošur in plakatov
- Informiranje prek spletne strani in napovednika dogodkov Turistične zveze TIC Nova Gorica
- Sofinanciranje informacijske točke Kulturnega doma Nova Gorica
- Informiranje ciljne skupine mladih izvajajo tudi vsi javni zavodi in nevladne organizacije, omenjeni v tem dokumentu, katerih programi/aktivnosti/dejavnosti so namenjeni (tudi) tej ciljni skupini.

Prosti čas, družbeno-kulturne dejavnosti, mladinsko organiziranje in mladinsko delo

- Sofinanciranje kulturnih programov in projektov
- Finančna in infrastrukturna podpora delovanju Kulturnega doma Nova Gorica
- Sofinanciranje programa Kulturnega doma Nova Gorica
- Sofinanciranje akcij v kulturi SNG Nova Gorica
- Sofinanciranje programov in projektov ljubiteljske kulture
- Sofinanciranje delovanja Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti Nova Gorica
- Sofinanciranje programa kinematografije – Art film
- Sofinanciranje profesionalnih trenerjev
- Sofinanciranje programov tehnične kulture
- Sofinanciranje programov športnih klubov in društev
- Sofinanciranje večjih športnih prireditev
- Finančna in infrastrukturna podpora delovanju Javnega zavoda za šport
- Finančna podpora investicijskemu vzdrževanju športnih objektov
- Finančna podpora za izgradnjo in vzdrževanje otroških in športnih igrišč
- Finančna podpora za izgradnjo športne dvorane v Prvačini
- Finančna podpora za materialne stroške za športne objekte v upravljanju Javnega zavoda za šport
- Finančna podpora za pokriti bazen
- Finančna podpora zamenjavi umetne trave v Športnem parku
- Sofinanciranje otroških in mladinskih programov in projektov
- Finančna in infrastrukturna podpora delovanju Mladinskega centra Nova Gorica

- Sofinanciranje investicijskega vzdrževanja in nakupa opreme za Mladinski center Nova Gorica
- Sofinanciranje programa Mladinskega centra Nova Gorica

4.2 Mladinska dejavnost

V Mestni občini Nova Gorica delujejo številne mladinske organizacije in organizacije za mlade. Pestro mladinsko dejavnost v občini omogočajo tako organizacije, ki delujejo na področju mladinskega sektorja, kot neformalne skupine mladih. Na tem mestu ponujamo pregled aktivnih organizacij v našem okolju.

Mladinske organizacije

Mladinske organizacije so dejavne na področjih družbeno-kulturnih, športnih, prostočasnih in umetniških dejavnostih, pri čemer uresničujejo tudi strokovne, vzgojno-izobraževalne, politične in civilnodružbene interese.

V MONG deluje izredno širok nabor društev, nevladnih organizacij, klubov, zavodov, ki v svoje dejavnosti vključujejo mlade. Na tem mestu prav zaradi številčnosti omenjamo društva, klube, zavode in druge organizacije, ki so svoje aktivnosti in projekte v letih 2016 in 2015 prijavili na Javni razpis za sofinanciranje otroških in mladinskih programov in projektov v Mestni občini Nova Gorica.

- Društvo CISV Slovenija
- Društvo humanistov Goriške
- Društvo Rod soških mejašev
- Društvo za borilne veščine Yama Michi Dojo
- Educa
- Goriški literarni klub
- Goriško gimnastično društvo Nova Gorica
- Kajak klub soške elektrarne
- Klub goriških študentov
- Kulturno turistično društvo Lokovec
- Planinsko društvo Nova Gorica
- Športno društvo Sonček
- Ustanova Silvana Furlana
- Zavod Brida
- Zavod Cavalia Nova Gorica
- Zavod kinoatelje Šmihel
- Zavod neinstitucionalne kulture Masovna
- Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov steg Nova Gorica 1

Organizacije, zavodi, društva in klubi, ki izvajajo aktivnosti in projekte za mlade in z mladimi, se prijavljajo tudi na druge razpise MONG:

- Javni razpis za sofinanciranje programov športa v Mestni občini Nova Gorica

- Javni razpis za sofinanciranje programov tehnične kulture v Mestni občini Nova Gorica
- Javni razpis za sofinanciranje programov in projektov s področja socialnih dejavnosti v Mestni občini Nova Gorica
- Javni razpis za sofinanciranje programov s področja zasvojenosti v Mestni občini Nova Gorica
- Javni razpis za sofinanciranje kulturnih projektov v Mestni občini Nova Gorica
- Javni razpis za sofinanciranje programov in projektov turističnih društev

Organizacije za mlade

Organizacije za mlade izvajajo predvsem programe in aktivnosti na področju vzgoje in neformalnega izobraževanja, preventive, participacije, aktivnega preživljanja prostega časa, mobilnosti ter informiranja mladih. Na področju mladine velja na tem mestu izpostaviti Mladinski center Nova Gorica, ki vse od ustanovitve leta 2004 predstavlja osrednjo organizacijo za mlade in skupaj z mladimi izvaja širok spekter dejavnosti na različnih področjih.

- Mladinski center Nova Gorica
- Ljudska univerza Nova Gorica
- Medobčinsko društvo prijateljev mladine za Goriško
- Center za socialno delo Nova Gorica (Dnevni center Žarek, Prostovoljno socialno delo)

Mladinski center Nova Gorica

Mladinski center Nova Gorica je osrednji prostor v občini, ki mladim ponuja prostor, možnosti in podporo za kakovostno preživljanje prostega časa, posredovanje znanja in opolnomočenje za njihov osebnostni razvoj, aktivno vključevanje v družbo ter ustvarjanje okolja za lažje in hitrejše doseganje socialne in ekonomske avtonomije mladih.

Programi in aktivnosti centra so usmerjeni v izobraževanje, zaposlovanje, vlaganje v znanost, spodbujanje podjetništva, stanovanjsko politiko, politiko informiranja, ustvarjanje ustreznih pogojev za celostno zdravje in dobro počutje mladih, aktivno državljanstvo, učno mednarodno mobilnost, participacijo mladih, podporo mladinskemu organiziranju ter skrbi za prepoznavanje kulture kot temelja splošne izobrazbe. Mladinski center Nova Gorica si v veliki meri prizadeva s svojimi programi nuditi odgovor na specifične potrebe našega lokalnega okolja.

Povezovanje kulture in umetnosti z zdravim duhom, telesom in neokrnjeno naravo; tkanje mednarodnih navezav in krepitev lokalnih virov; spoznavanje okolja in samega

sebe; združevanje mladega in tistega z veliko življenjskimi izkušnjami – vse to so dejavnosti, v duhu katerih deluje Mladinski center Nova Gorica.

Poslanstvo centra je omogočiti mladim prostor, podporo in priložnost za (pro)aktivno delovanje in jih usposobiti za pozitivne spremembe, aktivno vključevanje v družbo ter jim ponuditi pestro izbiro znanj širokega spektra.

Namen dela dejavnosti je tudi promovirati znanost in učenje z izkušnjo, ohranjati radovednost in spodbujanje zanimanja za naravoslovje, tehniko in trajnostni razvoj med otroki in mladimi.

Zavod v skladu z Odlokom o ustanovitvi javnega zavoda Mladinski center Nova Gorica (Uradni list RS št. 72/09, 40/10, 79/13, 29/16 in 47/16-UPB1) opravlja svojo dejavnost kot javno službo, katere izvajanje je v javnem interesu in v okviru katere opravlja zavod naslednje naloge:

- organiziranje in izvajanje dejavnosti, ki spodbujajo aktivno udeležbo mladih in otrok v družbi, kakovostno preživljanje prostega časa in razvoj ustvarjalnosti in inovativnosti;
- informiranje in svetovanje za mlade;
- izvajanje preventivnih programov za mlade in spodbujanje zdravega življenjskega sloga mladih ter zdravja kot stanja popolne telesne, duševne in socialne blaginje;
- spodbujanje mladinskega dela in neformalnega izobraževanja mladih;
- aktivno izvajanje dejavnosti in sodelovanje z izobraževalnimi in drugimi institucijami z namenom dopolnjevanja formalnega in neformalnega stebra izobraževanja za boljše povezovanje s potrebami trga dela in gospodarskega razvoja s posebnim poudarkom na področju naravoslovja in tehnike ter pomena razvijanja družbeno odgovorne znanstvene in podjetniške naravnanosti, znanj in kompetenc;
- organiziranje aktivnosti za mlade tudi na območju izven mestnega središča;
- koordinacija dejavnosti in prireditev za mlade, ki jih zavod organizira samostojno ali v sodelovanju z drugimi organizacijami in posamezniki;
- aktivna udeležba v regijskih, državnih ali meddržavnih aktivnostih na področju mladinske dejavnosti oziroma problematike;
- spodbujanje sodelovanja s sorodnimi organizacijami in medsektorskega povezovanja na lokalnem, regijskem, državnem in mednarodnem nivoju;
- vključevanje in skrb za posebej ranljive skupine t. i. mladih in otrok z manj priložnostmi;
- svetovanje mladim v stiski z organiziranjem različnih oblik svetovanja in pomoči, v sodelovanju z institucijami ali skupinami, ki se ukvarjajo s težavami mladih s posebnim poudarkom na področju preprečevanja zasvojenosti in socialne patologije, zmanjševanja socialne izključenosti ter na področju izobraževanja in vključevanja na trg dela, skupaj z organizacijo in izvedbo priložnostnih ali trajnih aktivnosti za razreševanje težav;

- spodbujanje in pomoč organizacijam in posameznikom, ki izvajajo mladinsko dejavnost;
- akcijsko raziskovanje in redno prepoznavanje potreb in interesov mladih ter oblikovanje in izvajanje programov, aktivnosti in projektov za zadovoljevanje prepoznanih potreb, interesov mladih;
- raziskovanje javnega mnenja z izvajanjem anket, raziskav, obdelave podatkov za namen ugotavljanja stanja na področjih, ki zadevajo mlade in priprava ukrepov za reševanje težav in izboljšanje položaja;
- spodbujanje in organiziranje programov, ki propagirajo strpnost, humanost, medkulturni dialog, oblikovanje vključujoče družbe, medgeneracijsko solidarnost ter izobraževanje za mir, preprečevanje konfliktov in aktivno državljanstvo;
- sistematično razvijanje mobilnosti mladih, študija, prakse in dela v tujini ter razvijanje in izvajanje programov mladinskega turizma in mladinskih izmenjav.

Neformalne skupine mladih

Mlade, ki se združujejo v neformalne skupine, povezuje skupen interes za določene dejavnosti in nimajo širših organizacijskih prizadevanj. Gre predvsem za različne subkulture, ki s takšnim povezovanjem izkazujejo specifične potrebe posamezne skupine mladih.

V MONG delujejo predvsem naslednje neformalne skupine mladih:

- glasbene skupine,
- subkulture (skejterji, umetniki itd.),
- skupine mladih na nivojih krajevnih skupnosti.

4.3 Mladi v občini

S ciljem oblikovati strategijo po principu »od spodaj navzgor« je Mladinski center Nova Gorica načrtoval številne aktivnosti, s katerimi so se v oblikovanje aktivno vključevale neformalne in formalne skupine mladih in mladi posamezniki, mladinske organizacije, organizacije za mlade ter druge institucije, zavodi, akterji in odločevalci na področju mladine.

Mnenja, predloge, pobude in želje mladih na področju mladine v občini razkrivajo Analiza rezultatov ankete med mladimi o mladinskih dejavnostih in mladinski politiki ter Katalog želja mladih, ki sta prilogi tega dokumenta, ter izraženo na srečanjih strukturiranega dialoga. Posamezne aktivnost so natančneje opisane v poglavju 1.1. Proces priprave strategije, na tem mestu pa je kratek povzetek stanja.

Anketa in katalog želja kažeta, da so mladi občani izredno aktivni, saj je 60 % mladih anketirancev vključenih v mladinske organizacije, organizacije za mlade, športne klube ali druge organizacije. Prav tako se mladi v veliki meri udeležujejo dogodkov, ki so organizirani v Mestni občini Nova Gorica. Ugotavljajo, da na področju prostočasnih aktivnosti manjkajo predvsem kino, kakovostne zabave in koncerti, gledališke predstave, festivali, zanimive delavnice. Kar 73 % mladih meni, da bi bilo treba omogočiti pogoje za širšo ponudbo aktivnosti za mlade, kot so tečaji in delavnice, kulturni, glasbeni in umetniški dogodki, mednarodne izmenjave mladih, mladinski projekti in druge aktivnosti kakovostnega preživljanja prostega časa in pridobivanja znanja, veščin in kompetenc.

Pripadnost okolju in želja, da bi si v njem ustvarili prihodnost, se kažeta v dejstvu, da bi se tretjina anketirancev odločila za izobraževanje lokalno značilnega poklica, da bi se 37 % vprašanih odločilo za študij v Novi Gorici, da bi se več kot 2/3 vprašanih, kljub odprtosti za izselitev, zaposlilo ali odprlo podjetje v domačem okolju in v njem rešilo stanovanjsko vprašanje.

Mladi pogrešajo predvsem učinkovito informiranje o možnostih in priložnostih, ki so jim že na voljo na vseh področjih, ki se tičejo njihovega življenja (zaposlovanje, izobraževanje, prosti čas, mobilnost itd.).

Željo po večji vključenosti mladih v sprejemanje odločitev v lokalni samoupravi je izrazilo kar 62,2 % vprašanih, kar je, glede na dejstvo, da jih odločitve v lokalni samoupravi redko ali nikoli ne spremlja kar 74,9 % vprašanih, jasen pokazatelj, da so na občinski ravni potrebni na eni strani želja po sodelovanju in spodbujanju mladih k participaciji ter odgovoren odnos do izkazanega zaupanja v strukture odločanja, na drugi pa aktivacija mladih, vključevanje in njihovo proaktivno delovanje.

Verjamemo, da je projekt Mladi za … Strategija za mlade v Mestni občini Nova Gorica z vsemi svojimi aktivnostmi in končnim produktom le-teh, osnutkom, ki je pred vami, pokazal, da je potencial na področju vključevanja mladine v družbo in

izboljšanja kakovosti bivanja v naši lokalni skupnosti izredno velik. Povezovanje energije, inovativnosti, znanja in veselja do novih izkušenj, učenja in aktivnega delovanja mladih ter odločevalskih struktur in aktivnih organizacij lahko doprinese samo k načrtnemu napredku in razvoju kakovostnega okolja, v katerem posameznik celostno izpolnjeno živi in deluje ter s tem prispeva k oblikovanju zdrave in napredne skupnosti.

4.4 Statistični podatki na področju mladine

V Mestni občini Nova Gorica je po podatkih SURS-a[2] na dan 1. 1. 2016 v starostni skupini 15−29 let skupaj 4276 prebivalcev, od tega 2050 žensk in 2226 moških, kar predstavlja 13- odstotni delež vseh prebivalcev MONG. Število mladih glede na petletne starostne skupine pa je naslednje:

	15−19 LET	**20−24 LET**	**25−29 LET**
SPOL − SKUPAJ	1332	1266	1678

V MONG se je v šolskem letu 2015/16 na sekundarni ravni izobraževalo 2833 mladih.[3] Od tega jih ima 1094[4] stalno prebivališče v MONG, 1739 pa v drugih občinah.

V akademskem letu 2015/16 se je na terciarni ravni izobraževalo skupaj 1217[5] oseb s stalnim bivališčem v MONG. Glede na vrsto izobraževanja so mladi bili vključeni v:

VRSTA TERCIARNEGA IZOBRAŽEVANJA	**ŠTEVILO**
Višje strokovno	119
Višje strokovno (prejšnje)	-
Visokošolsko strokovno (1. bolonjska stopnja)	288
Visokošolsko univerzitetno (1. bolonjska stopnja)	465
Visokošolsko univerzitetno (prejšnje)	-
Magistrsko (2. bolonjska stopnja) – enovito magistrsko	60
Magistrsko (2. bolonjska stopnja) – po končani 1. stopnji	258
Specialistično	-
Magistrsko (prejšnje)	-

[2] Podatek Statističnega urada Republike Slovenije na dan 1. 1. 2016.
[3] Gre za podatek, pridobljen na spletni strani Mestne občine Nova Gorica, Zbirni podatki vpisa v vrtce, osnovne in srednje šole.
[4] Podatek Statističnega urada Republike Slovenije za šolsko leto 2015/16.
[5] Podatek Statističnega urada Republike Slovenije za akademsko leto 2015/16.

Doktorsko (prejšnje)	-
Doktorsko (3. bolonjska stopnja)	26

V januarju 2016 je bilo delovno aktivnih (zaposlenih ali samozaposlenih) 1299[6] mladih s prebivališčem v MONG, od tega 295 v starosti 15 do 24 let in 1003 v starosti od 25 do 29 let.

Delovno aktivnih mladih po občini delovnega mesta, v tem primeru MONG, pa je bilo v januarju 2016 skupaj 1521[7], od tega:

	15−19 LET	**20−24 LET**	**25−29 LET**
SPOL − SKUPAJ	25	344	1152

[6] Podatek Statističnega urada Republike Slovenije za januar 2016.
[7] Podatek Statističnega urada Republike Slovenije za januar 2016.

5. KLJUČNE USMERITVE STRATEGIJE

Glede na cilje osnutka strategije, stanje na področju mladine v občini, potrebe in želje mladih ter na podlagi uresničevanja javnega interesa v mladinskem sektorju so v tem poglavju opredeljene ključne usmeritve nadaljnjega razvoja lokalne mladinske politike Mestne občine Nova Gorica za obdobje 2018−2023. Ključne strateške smernice razvoja lokalne mladinske politike služijo kot osnova, zasledovanje katere postavlja temelje implementacijskega načrta posameznih ukrepov v okviru strategije.

Implementacija strategije in njenih ukrepov mora vedno upoštevati zasledovanje zastavljenih ključnih smernic, ki so:

1. Usmerjena in neprekinjena programska podpora mladim za njihovo lažje doseganje lastne avtonomije.
2. Zagotavljanje možnosti, prostora in podpore mladim za njihovo aktivno participacijo in vključenost pri oblikovanju, vrednotenju in implementaciji mladinske politike.
3. Zagotavljanje priložnosti in pogojev za lažje vključevanje mladih v družbo in na trg dela prek dejavnosti neformalnega učenja in pridobivanja izkušenj za pridobivanje znanj, veščin in kompetenc za uspešno in zadovoljujoče osebno in poklicno življenje.
4. Ciljna obravnava mladih na celotnem področju MONG.
5. Spodbujanje enakopravne obravnave mladih v odnosu do drugih soobčanov ter kot prioritetne družbene skupine v okviru vseh ukrepov v vseh sektorskih politikah v MONG (zaposlovanje in podjetništvo, izobraževanje, stanovanjska politika itd.).
6. Povečanje socialne vključenosti mladih z manj priložnostmi.
7. Zagotavljanje in zagovarjanje zdravega načina življenja mladih v občini.
8. Preprečevanje in zmanjševanje zasvojenosti med mladimi ter promocija zdravega življenjskega sloga.
9. Kontinuirana rast deleža mladih in otrok, ki aktivno, produktivno in ustvarjalno preživljajo prosti čas v okviru delovanja lokalnih mladinskih organizacij in organizacij za mlade, ki jih podpira MONG.
10. Podpora delovanju in vključevanju mladinskih organizacij v MONG (vključevanje v procese odločanja).

6. STRATEŠKI CILJI IN UKREPI PO PODROČJIH

6.1 IZOBRAŽEVANJE

»Izobraževanje in usposabljanje postajata v moderni družbi znanja vse bolj navzoča skozi celotno človekovo življenje, vendar pa sta prvenstveno še vedno najtesneje vezana na obdobje mladosti, za katero je značilno intenzivno učenje in pridobivanje znanja in sposobnosti, kar kasneje na trgu dela omogoča pridobitev zaposlitve« (Dadič *et al.* 2012, str. 60) in »zagotovitev socialnega in ekonomskega položaja v družbi« (*Nacionalni program za mladino 2012–2021*, str. 13).

Dva osnovna stebra področja izobraževanja sta formalno in neformalno izobraževanje. Formalno izobraževanje (osnovnošolsko, srednješolsko in visokošolsko izobraževanje) je temelj izobraževalnega sistema, v katerem so do določene ravni vključeni vsi državljani. Neformalno izobraževanje s svojimi specifičnimi lastnostmi predstavlja dopolnitev formalnemu izobraževanju in je v okviru politike izobraževanja zlasti predmet spodbujanja. Neformalno izobraževanje najpogosteje neposredno zagotavljajo različne civilnodružbene organizacije, zavodi, institucije, društva in delodajalci, medtem ko je naloga politike pri tem skrbeti za ugodno podporno okolje, v katerem se neformalno izobraževanje lahko izvaja, uporablja in priznava.

Občine s podporo tako formalnemu kot neformalnemu izobraževanju in usposabljanju lahko naredijo zelo veliko na področju razvoja lokalne skupnosti na ekonomskem in družbenem področju. Mladi, ki sta jim v lokalnem okolju omogočena kakovostna izobrazba in usposabljanje, pa v tem okolju tudi bolj z veseljem ostanejo in pozneje v svoji zreli dobi prispevajo k njegovemu napredku.

Analiza rezultatov ankete med mladimi je pokazala, da bi se tretjina (32,0 %) mladih odločila za izobraževanje lokalno značilnega poklica, če bi bilo za takšno izobraževanje mogoče pridobiti kadrovsko štipendijo, 29,0 % pa jih te možnosti ne bi izkoristilo. Večina (39,0 %) mladih ostaja neodločenih.

V primeru, da bi bilo v Mestni občini Nova Gorica na voljo več visokošolskih izobraževalnih programov, bi se za študij v Novi Gorici odločilo 37,0 % vprašanih, medtem ko bi 34,0 % vprašanih še vedno študiralo izven občine. Pri tem vprašanju so nas še posebej zanimali odgovori dijakov in dijakinj. Med srednješolci bi se za študij v Mestni občini Nova Gorica, če bi bilo na voljo več visokošolskih zavodov, odločilo 44,7 % vprašanih. Med ponudniki neformalnega izobraževanja v Mestni občini Nova Gorica mladi najbolje poznajo Mladinski center Nova Gorica (66,7 %), sledijo Klub goriških študentov (52,3 %), Ljudska univerza Nova Gorica, ki jo pozna 43,1 % mladih, lokalna športna in kulturna društva (26,4 %) in mladinske organizacije (19,5 %).

Na vprašanje, ali se v Mestni občini Nova Gorica neformalno izobražujejo, je 60,8 % mladih odgovorilo nikalno, 18,1 % se jih neformalno izobražuje enkrat letno, 11,7 % večkrat letno in 9,4 % vsak mesec.

Mladi menijo, da je ponudba neformalnega izobraževanja v Mestni občini Nova Gorica zadovoljiva (7,6 %), vendar pa jih 31,6 % želi več raznovrstnih programov neformalnega izobraževanja, 18,1 % mladih pa je nasprotnega mnenja (torej, da je ponudba neformalnega izobraževanja v Mestni občini Nova Gorica nezadovoljiva), ostali so neodločeni.

Dobra desetina (10,3 %) mladih meni, da jim neformalno izobraževanje na noben način ne pomaga pri pridobivanju zaposlitve, 58,8 % pa se strinja s trditvijo, da neformalno izobraževanje olajša pot do zaposlitve, ostali so neodločeni.

Predlogi glede izboljšav na področju neformalnega izobraževanja na nivoju občine so naslednji:

- zmanjšanje birokracije, potrebne za tovrstne organizacije;
- zanimivi programi;
- boljše oglaševanje, povezovanje z UNG;
- več raznovrstnih izobraževanj;
- dejavno širše, tudi po okoliških krajih in vaseh;
- več izbire, več ustanov za neformalno izobraževanje;
- možnost izobraževanja na več področjih;
- da se gradi na kakovosti in povezuje vse segmente življenja oseb, ki so vključene v izobraževanje;
- finančno naj se podpre organizacije, ki nudijo takšne programe;
- več izbire tečajev tujih jezikov, ki bi bili zastonj;
- več oglaševanja na družbenih omrežjih;
- povezovanje že osnovnošolskih otrok z lokalnimi podjetji vsaj v smislu, da bi si mladi lahko ogledali poklice v praksi; enako velja za srednješolce, za vse pa mislim, da bi si lahko pridobili že kakšno bolj konkretno delovno izkušnjo;
- program za načrtno širitev ponudbe, delo na izobraževanju na smereh, ki v občini primanjkujejo, štipendije;
- s finančnimi sredstvi, ki bi npr. omogočala mladim dopolnitev in pridobitev novih znanj s področij, ki v javnem šolstvu niso obravnavana ali so obravnavana v premajhnem obsegu, subvencioniranje vozovnic, raznih tečajev, delavnic itd.;
- s prirejanjem še več zanimivih in za mlade uporabnih dogodkov, sejmov, *brain storming* dogodkov;
- samo z res vrhunskimi vsebinami in predavatelji;
- v šolah bi morala spodbujati učence k dodatnemu izobraževanju, morda tudi s kako dobro oceno za spodbudo k udeležbi pri neformalnem izobraževanju; formalno bi morala izboljšati z več izmenjavami med državami, katerih jezike se učimo, več bi se lahko učili o zamejcih v Italiji, imeli z njimi stike itd.;

- večje ozaveščanje mladih o možnostih izobraževanja, tako formalnega kot neformalnega;
- več izmenjav;
- z organizacijo seminarjev, delavnic na teme, ki zanimajo mlade, omogočanjem medgeneracijskih dejavnosti.

Strateški cilj: Spodbujanje formalnega izobraževanja mladih

Ukrep 1: Sodelovanje MONG in lokalnega/regijskega gospodarstva za vzpostavitev sistema podeljevanja kadrovskih štipendij

	UKREP	**Sodelovanje MONG in lokalnega/regijskega gospodarstva za vzpostavitev sistema podeljevanja kadrovskih štipendij**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva povezovanje in sodelovanje občine z gospodarstvom z namenom spodbujanja mladih k izobraževanju na področjih, na katerih se izkazujejo potrebe razvoja gospodarstva v MONG. Z ukrepom se spodbuja razvoj lokalne skupnosti, spodbuja usklajeno izobraževanje mladih s potrebami trga dela in posledično njihov lažji vstop na trg dela. Poudarek je na načrtovani promociji med delodajalci in mladimi. Predlog ukrepa je uresničljiv v okviru Regijske štipendijske sheme. Posoški razvojni center objavi razpis za podeljevanje kadrovskih štipendij, prijavijo se tudi delodajalci z območja MONG. Sofinanciranja štipendista: 1/3 delodajalec, 1/3 občina in 1/3 država.
IZOBRAŽEVANJE	KAZALNIK	1. Število podeljenih štipendij 2. Število mladih, ki so dokončali izobraževanje 3. Število vključenih ponudnikov, število prvih zaposlitev
	NOSILEC	MONG, Posoški razvojni center
	FINANČNA OCENA	5.000,00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 2: Pospeševanje aktivnega svetovanja mladim pri uspešni karierni orientaciji in iskanju zaposlitve

	UKREP	**Pospeševanje aktivnega svetovanja mladim pri uspešni karierni orientaciji in iskanju zaposlitve**
	OPIS UKREPA	Ukrep obsega sofinanciranje programov karierne orientacije, načrtovanja in svetovanja na področju zaposlovanja mladih, ki so usklajeni s potrebami lokalnega trga dela. Do sofinanciranja so prednostno upravičeni javni in zasebni zavodi ter nevladne organizacije, ki v okviru svojih programov opravljajo dejavnost informiranja in svetovanja za mlade na področju zaposlitvenih priložnosti in načrtovanja kariere ob upoštevanju lastnosti lokalnega trga dela in načel inovativnega pristopa kot dopolnitev rednemu procesu formalnega izobraževanja. Programi so zasnovani na podlagi povezovanja z gospodarstvom (večjimi in srednjimi podjetji), obrtnimi in gospodarskimi zbornicami. Predlog ukrepa je uresničljiv, saj se prek sofinanciranj različnih akterjev že izvaja in je njegovo izvajanje predvideno tudi v prihodnje. Med izvajalci so: Območna obrtno-podjetniška zbornica Nova Gorica, ki organizira promocijski sejem poklicev; Regionalna razvojna agencija Severne Primorske s programom Veš. Vem. Vemo! in Primorski tehnološki park d.o.o. s projektom POPRI. Novost na področju svetovanja mladim pri uspešni karierni orientaciji in iskanju zaposlitve je projekt v okviru Šolskega centra Nova Gorica – karierno svetovanje, ki se izvaja od maja 2017.
IZOBRAŽEVANJE	KAZALNIK	1. Število svetovanj, število vključenih mladih
	NOSILEC	MONG, Območna obrtno-podjetniška zbornica Nova Gorica, Regionalna razvojna agencija Severne Primorske, Primorski tehnološki park d.o.o., ŠC Nova Gorica
	FINANČNA OCENA	12.000,00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 3: Občinska knjižnica diplomskih nalog, ki obravnavajo razvoj MONG na različnih področjih s kritjem stroška tiska diplome

	UKREP	**Občinska knjižnica diplomskih nalog, ki obravnavajo razvoj MONG na različnih področjih s kritjem stroška tiska diplome**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva kritje stroškov tiska diplom, ki obravnavajo razvoj MONG na različnih področjih. Namen ukrepa je spodbujanje mladih, ki zaključujejo terciarno izobraževanje na različnih smereh, da aktivno sooblikujejo razvoj občine in razvijajo inovativne pristope in rešitve v dobro lokalne skupnosti ter razbremenitev teh mladih stroška tiska diplome. Predlog ukrepa je uresničljiv. Sodelovanje z mladimi diplomanti je bilo vrsto let praksa Oddelka za okolje, prostor in javno infrastrukturo. V skladu z razpoložljivi sredstvi si prizadevajo ponujati mladim možnost za predstavitev njihovih diplomskih del na temo urejanja prostora in okolja, kar bi v prihodnje želeli razširiti še na področje prometa in drugih. Predlog ukrepa mladih v okviru razpoložljivih sredstev se podpira v celoti, saj ponovno oživlja prakso sodelovanja iz preteklih let, s katero MONG pridobi zbirnik oz. pregled nad takšnimi diplomskimi nalogami ter perspektivnim kadrom na dotičnem področju.
IZOBRAŽEVANJE	KAZALNIK	1. Število diplom, ki obravnavajo razvoj MONG na različnih področjih
	NOSILEC	MONG – Oddelek za okolje, prostor in javno infrastrukturo
	FINANČNA OCENA	1.000,00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 4: Spodbujanje razširitve ponudbe programov terciarnega izobraževanja v MONG

IZOBRAŽEVANJE	UKREP	**Spodbujanje razširitve ponudbe programov terciarnega izobraževanja v MONG**

	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva podporo in oblikovanje spodbudnega okolja za razvoj programov in razširitev ponudbe terciarnega izobraževanja v MONG. Predlog ukrepa je uresničljiv v delu, ki je v skladu s smernicami sprejetega Programskega dokumenta na področju terciarnega izobraževanja na Goriškem. Predlog ukrepa nudenja podpore in oblikovanja spodbudnega okolja za razvoj programov terciarnega izobraževanja je v celoti v skladu s smernicami programskega dokumenta na tem področju in se bo v predvidenem obdobju izvajal v skladu z le-temi. Predlog ukrepa mladih vključuje tudi razširitev ponudbe z novimi programi.
	KAZALNIK	1. Število izvedenih aktivnosti za oblikovanje spodbudnega okolja 2. Število študentov uporabnikov teh aktivnosti 3. Število sodelovanj in vključenih v sodelovanja 4. Finančni in človeški resursi, namenjeni oblikovanju spodbudnega okolja in razvoja na področju terciarnega izobraževanja
	NOSILEC	MONG
	FINANČNA OCENA	216.000,00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 5: Infrastrukturna podpora programom in podpornim programom formalnega in neformalnega izobraževanja, s poudarkom na ravni terciarnega izobraževanja v sodelovanju z drugimi občinami ter skupni nastop pri zagotavljanju bivanjskih kapacitet in drugih storitev za študente (študentski kampus)

IZOBRAŽEVANJE	UKREP	**Infrastrukturna podpora programom in podpornim programom formalnega in neformalnega izobraževanja, s poudarkom na ravni terciarnega izobraževanja v sodelovanju z drugimi občinami ter skupni nastop pri zagotavljanju bivanjskih kapacitet in drugih storitev za študente (študentski kampus)**

	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva kontinuiran razvoj šolstva kot ene od prioritet lokalne skupnosti, v okviru katere občina skrbi za ohranitev in razvoj vzgojno-izobraževalne infrastrukture, pri čemer se posebna skrb namenja razvoju terciarnega izobraževanja in zagotavljanju bivanjskih kapacitet in drugih storitev za študente (kampus). Formalni steber izobraževanja predstavljajo občinski in državni javni zavodi, neformalni steber pa javni zavodi, društva in organizacije (s projektnim sofinanciranjem). Predlog ukrepa je uresničljiv v delu, ki je v skladu s smernicami sprejetega Programskega dokumenta na področju terciarnega izobraževanja na Goriškem. Predlog ukrepa je v delu, ki predvideva infrastrukturno podporo programom in podpornim programom formalnega in neformalnega izobraževanja s poudarkom na ravni terciarnega izobraževanja v sodelovanju z drugimi občinami, v celoti v skladu s smernicami programskega dokumenta na tem področju in se bo v predvidenem obdobju izvajal v skladu z le-temi. Predlog ukrepa predvideva tudi zagotovitev bivanjskih kapacitet v obliki kampusa, ki je tudi predviden in umeščen v prostorske plane občine. Uresničevanje le-tega pa ni predvideno v obdobju 2018-2023.
	KAZALNIK	1. Število aktivnosti za infrastrukturno podporo na področju terciarnega izobraževanja 2. Število uporabnikov infrastrukturne podpore 3. Število izvedenih aktivnosti na področju podpore formalnim in neformalnim programom izobraževanja na področju terciarnega izobraževanja v MONG 4. Število uporabnikov teh aktivnosti 5. Število aktivnosti v sodelovanju z drugimi občinami za oblikovanje podpornega okolja in razvoj
	NOSILEC	MONG
	FINANČNA OCENA	114.000,00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X

	2023	X

Neformalno izobraževanje in usposabljanje

Strateški cilj: Okrepitev kompetenčne opremljenosti mladih za lažji vstop na trg dela

Ukrep 1: Sofinanciranje neformalnega izobraževanja mladih

IZOBRAŽEVANJE	UKREP	**Sofinanciranje neformalnega izobraževanja mladih**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva sofinanciranje programov neformalnega izobraževanja mladih, ki ga izvajajo vladne in nevladne organizacije in druge civilnodružbene organizacije (mladinske strukture) in se izvaja v okviru rednega sofinanciranja organizacij s področja neformalnega izobraževanja. Ukrep predvideva tudi okrepitev financiranja programov in projektov mladinskih struktur v občini, ki izkazujejo jasne učne učinke in krepitev kompetenčne opremljenosti mladih v primerjavi z drugimi mladinskimi programi in projekti. Predlog ukrepa je uresničljiv, saj se že izvaja. MONG (so)financira takšne aktivnosti prek razpisov in (so)financiranja delovanja Ljudske univerze Nova Gorica in Mladinskega centra Nova Gorica.
	KAZALNIK	1. Število aktivnosti 2. Število vključenih mladih
	NOSILEC	Mestna občina Nova Gorica, Mladinski center Nova Gorica in Ljudska univerza Nova Gorica
	FINANČNA OCENA	50.000, 00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 2: Zagotovitev večjega števila priložnosti oz. ponudbe neformalnega izobraževanja mladih

	UKREP	**Zagotovitev večjega števila priložnosti oz. ponudbe neformalnega izobraževanja mladih**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva spodbujanje in finančno ter infrastrukturno podporo zavodom, institucijam, organizacijam, društvom ter ostalim ponudnikom pri povečanju ponudbe neformalnega izobraževanja mladih tako v centru kot po ostalih krajevnih skupnostih MONG, ki so usklajene s splošnimi in specifičnimi potrebami ciljne skupine mladih in trga dela. Mladi si želijo, da jih mladinske organizacije in organizacije za mlade, ki organizirajo neformalna izobraževanja, povprašajo po njihovih željah in potrebah, zato predlagajo, da le-te redno izvajajo aktivnosti analize potreb in povpraševanja in se odločajo na podlagi mnenja mladih. Predlog ukrepa je uresničljiv. MONG predvideva, da se od leta 2019 dalje nameni dodatnih 5.000,00 € letno za izvajanje aktivnosti neformalnega izobraževanja za mlade.
IZOBRAŽEVANJE	KAZALNIK	1. Število aktivnosti, število vključenih mladih
	NOSILEC	Mladinski center Nova Gorica
	FINANČNA OCENA	5.000,00 € na leto izvajanja ukrepa
TERMINSKI NAČRT	2018	
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 3: Zagotovitev večjih prostorov za nadgradnjo dejavnosti Mladinskega centra Nova Gorica

	UKREP	**Zagotovitev večjih prostorov za nadgradnjo dejavnosti Mladinskega centra Nova Gorica**
IZOBRAŽEVANJE	OPIS UKREPA	Z izboljšanjem infrastrukturnih pogojev bi bil omogočen razvoj centra kot stičišča programov za mlade in projektov z mladimi, razširitev programa z dejavnostmi za mlade in z

		mladimi. Mladi bi lahko aktivno in produktivno preživljali prosti čas (ponudba v skladu s potrebami mladih: dogodki, prireditve, glasbeni atelje in multimedija itd.), se neformalno izobraževali in sooblikovali projekte za mlade na različnih področjih. V okviru novih prostorov bi bil omogočen razvoj preventivnih dejavnosti in dejavnosti za promocijo naravoslovja in znanosti e-Hiše, novogoriške hiše poskusov, kot nadgradnja katere bi začel delovati znanstveni center, ki bi izvajal izobraževalne, raziskovalne in tehnološko inovacijske dejavnosti ter prispeval k večji prepoznavnosti Nove Gorice kot zanimive študijske in turistične destinacije. Učinek pa bi se kazal tudi v večji prepoznavnosti centra in povečanju števila uporabnikov. Predlog ukrepa je uresničljiv. Namera po zagotovitvi je bila prekinjena z zavrnitvijo predloga najema prostorov nekdanje Remize. MONG ima v načrtu preveritev možnosti za ustreznejše večje prostore.
	KAZALNIK	1. Preverba možnosti
	NOSILEC	Mestna občina Nova Gorica
	FINANČNA OCENA	0,00 €
TERMINSKI NAČRT	2018	
	2019	
	2020	X
	2021	X
	2022	
	2023	

Ukrep 4: Krepitev informiranja mladih o priložnostih za neformalno izobraževanje v lokalni skupnosti

IZOBRAŽEVANJE	UKREP	**Krepitev informiranja mladih o priložnostih za neformalno izobraževanje v lokalni skupnosti**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva večje promoviranje ponudbe neformalnega izobraževanja v občini, saj mladi izpostavljajo, da velikokrat v poplavi in obenem razdrobljenosti informacij niso pravočasno seznanjeni s priložnostmi, ki so jim namenjene. Poleg večjega informiranja posameznih ponudnikov prek različnih

		kanalov obveščanja se spodbuja aktivno informiranje tudi prek spletnega informacijskega portala »GO mladi«. Ukrep je uresničljiv. Za podrobnosti glej poglavje 6.8 Informiranje mladih, Ukrep 1.
	KAZALNIK	1. Število informativnih objav na letni ravni, število in razvejanost uporabljenih informacijskih kanalov
	NOSILEC	MONG, zunanji izvajalec
	FINANČNA OCENA	1.000,00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 5: Vključevanje študentov in dijakov v »projektno prakso«

IZOBRAŽEVANJE	UKREP	**Vključevanje študentov in dijakov v »projektno prakso«**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva vključevanje študentov in dijakov v izvajanje projektov in aktivnosti v MONG (projektna pisarna), vladnih in nevladnih organizacijah z namenom večanja znanja, veščin in kompetenc ter pridobivanja izkušenj mladih. Ukrep predvideva identifikacijo vseh izvajalcev in povezovanje z njimi ter oblikovanje skupnega plana o potencialih doprinosa posameznih deležnikov. Predlog ukrepa je uresničljiv.
	KAZALNIK	1. Število mladih, vključenih v izvajanje projektov in aktivnosti v MONG, v vladnih in nevladnih organizacijah.
	NOSILEC	MONG, Projektna pisarna, drugi akterji
	FINANČNA OCENA	3.000,00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X

	2023	X

Ukrep 6: Krepitev kompetenčne opremljenosti mladih v projektih medgeneracijskega sodelovanja

IZOBRAŽEVANJE	UKREP	**Krepitev kompetenčne opremljenosti mladih v projektih medgeneracijskega sodelovanja**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva (so)financiranje projektov medgeneracijskega sodelovanja, kot je na predlog mladih »Sejem prenosa znanja«, saj mladi želijo sodelovati v medgeneracijskih projektih, v katerih bi predvsem odrasli in starejši z njimi delili znanje in izkušnje na področjih, ki jih obvladajo. Predlog ukrepa je uresničljiv prek javnih razpisov, kot so: sofinanciranje programov in projektov s področja socialnih dejavnosti, mladinskih programov in projektov in drugih.
	KAZALNIK	1. Število dogodkov medgeneracijskega sodelovanja, število udeležencev po starostnih skupinah
	NOSILEC	MONG
	FINANČNA OCENA	Predvidoma 7.000,00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 7: Zagotovitev opravljanja praks in plačanih pripravništev mladih v občinski upravi, javnih zavodih ter nevladnih organizacijah

IZO-BRA-ŽEVA-NJE	UKREP	**Zagotovitev opravljanja praks in plačanih pripravništev mladih v občinski upravi, javnih zavodih ter nevladnih organizacijah**		

	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva zagotavljanje možnosti opravljanja pripravništva v službah občinske uprave in drugih občinskih javnih institucijah ter nevladnih organizacijah, pri čemer se pri izbirnem postopku posebna pozornost nameni prostovoljskim izkušnjam posameznika. V preteklosti je MONG že sofinancirala podoben ukrep, vendar se je zaradi nezainteresiranosti mladih ustavila. Občina je pripravljena na uresničevanje ukrepa in v primeru izkazanega interesa se bodo sredstva vnesla v proračun.	**Pripravništva:** Ukrep predvideva zaposlitev enega ali več mladih v starosti od 15 do 29 let iz lokalne skupnosti v službah občinske uprave ali drugih javnih institucij v občinskem upravljanju ter nevladnih organizacijah. S posameznikom se sklene pogodba o pripravništvu, ki poleg načrta usposabljanja za samostojno delo zajema plačilo za delo, plačilo prispevkov za socialno varnost, povrnitev stroškov prevoza in prehrane ter ostale pravice iz dela na podlagi delovnopravne zakonodaje.	**Prakse:** Študijska praksa je del formalnega izobraževanja, ki je namenjen praktičnemu usposabljanju na področju študija. Ukrep predvideva, da se mladim dijakom ali študentom omogoči opravljanje obvezne študijske prakse v službah občinske uprave in v drugih javnih institucijah v občinskem upravljanju ter nevladnih organizacijah. Študijska praksa ne predstavlja oblike rednega delovnega razmerja, pač pa predvideva sklenitev učne pogodbe (v primeru dijaka) oz. pogodbe o praktičnem izobraževanju (v primeru študenta) v skladu z Zakonom o poklicnem in strokovnem izobraževanju in Zakonom o višjem strokovnem izobraževanju ter na strani občine predvsem zagotovitev mentorja in izplačila mesečne nagrade (Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju; Zakon o višjem strokovnem izobraževanju).
	KAZAL- NIK		1. Število vključenih mladih v pripravništvo v občinski upravi, javnih zavodih in nevladnih organizacijah	2. Število vključenih mladih v prakse v občinski upravi, javnih zavodih in nevladnih organizacijah
	NOSILEC	MONG, javni zavodi ter nevladne organizacije		

	FINAN-ČNA OCENA			
TER-MIN-SKI NAČRT	2018	X		
	2019	X		
	2020	X		
	2021	X		
	2022	X		
	2023	X		

6.2 ZAPOSLOVANJE IN PODJETNIŠTVO

Eno ključnih področij pri osamosvajanju mladih je področje zaposlovanja, saj je po zaključku šolanja delo osnova, ki omogoča samostojno socialno in ekonomsko življenje in delovanje. V zadnjih letih smo v Sloveniji, kot tudi v drugih evropskih državah, bili priča krču na področju vstopanja na trg dela, ki je mladim onemogočal osamosvajanje, kar vpliva na ohromelost razvoja tudi na drugih področjih njihovega življenja. Za Slovenijo je značilen sorazmerno slabši položaj mladih na trgu delovne sile, saj je njihova brezposelnost občutno višja kot brezposelnost celotnega aktivnega prebivalstva. Brez finančne neodvisnosti je nemogoče tudi reševanje stanovanjskega vprašanja in posledično je ustvarjanje lastne družine preloženo na poznejše obdobje. Pomanjkanje zaposlitve pa zaradi šibkih finančnih razmer velikokrat vpliva tudi na osiromašeno socialno vpetost posameznika v družbo, kar lahko vodi v socialno izključnost in destruktivne vedenjske vzorce mladih.

»[V] Sloveniji na težave mladih pri zaposlovanju v veliki meri vplivajo tudi neskladja med ponudbo in povpraševanjem, ki so povezana s strukturo vpisa mladih v izobraževalne programe in premajhnim vplivom delodajalcev na vsebino programov. Različne ovire pri zaposlovanju mladih imajo zato mnogo dolgoročnih posledic za posameznike, družbo in državo« (*Resolucija o Nacionalnem … 2013*, gl. pog. 3.1).

V Resoluciji o Nacionalnem programu za mladino 2013−2022 so mladi, zlasti zaradi pomanjkanja formalnih delovnih izkušenj, opredeljeni kot ena izmed najbolj ranljivih skupin na trgu delovne sile. Ob vstopu na trg dela se mladi velikokrat znajdejo v delovnih razmerjih, za katera prejemajo nizka plačila, v prekarnih oblikah dela, ki temeljijo na socialni negotovosti, kar vodi v šibko socialno varnost.

»Mladi se med drugim zaposlujejo za nepolni delovni čas, opravljajo pa tudi občasna dela, honorarna dela, študentsko delo, delo prek avtorskih in podjemnih pogodb, delo kot agencijski delavci, kot t. i. prisilni samostojni podjetniki ter se zaposlujejo v okviru drugih negotovih oblik dela. Tovrstne oblike zaposlitve mladim ne omogočajo zadostne socialne in finančne varnosti. Mladi se tako težje osamosvajajo, saj težko dobijo kredite za nakup stanovanj, prav tako pa taki pogoji dela vplivajo na veliko možnost ponovne brezposelnosti. Vse to povzroča slab ekonomski in socialni položaj mladih, jim krati avtonomijo ter obenem zavira njihov delovni potencial. Po dolgotrajni čakalni dobi pred pridobitvijo prve zaposlitve so mladi tudi psihično izmučeni, negotovi in posledično manj motivirani za delo« (*ibidem*).

Razvoj politike zaposlovanja mladih zahteva zavedanje o pomenu in problematičnosti področja ter primerno ukrepanje s strani nosilcev oblasti in odgovornosti za upravljanje z družbo, ki so poleg držav tudi lokalne skupnosti (*Sklep Sveta EU o smernicah … 2010*).

V okviru razmejitve pristojnosti med državo in občino Bakovnik poudarja, da je res »v skladu z mednarodnimi smernicami razvoj politike zaposlovanja in v tem okviru politike zaposlovanja mladih primarno domena države. Vendar, v skladu z evropskimi smernicami, to ne pomeni, da ukrepi za spodbujanje zaposlovanja mladih ne spadajo v naloge lokalnih skupnosti. Prav nasprotno, mednarodna skupnost, zlasti pa EU, v svojih smernicah za politike zaposlovanja nacionalnih držav vedno bolj poudarja pomen lokalnega delovanja za zmanjševanje brezposelnosti, krepitev izobraženosti in usposobljenosti delovne sile, zagotavljanje kakovostnih delovnih mest ter spodbujanje socialne vključenosti« (Bakovnik 2012, str. 89).

Podpora mladim na področju zaposlovanja mladih ima velik pomen za samo lokalno skupnost. MONG lahko z ustreznimi ukrepi na področju prehoda mladih iz izobraževalnega sistema na trg dela mlade zadrži v lokalni skupnosti. Podpora mladim na področju zaposlovanja se lahko izvaja s spodbujanjem krepitve njihovih kompetenc v skladu s potrebami lokalnega trga dela, z ustvarjanjem okolja, ki je prijazno podjetništvu mladih v lokalni skupnosti, ter z zagotavljanjem raznovrstnih spodbud za zaposlovanje mladih v lokalnih gospodarskih in negospodarskih dejavnostih. Takšna lokalna politika na področju zaposlovanja zagotovo pospeši proces lokalnega razvoja, obenem pa lokalno skupnost obogati za vrsto kreativnih in inovativnih posameznikov, ki so ob ustreznih življenjskih pogojih naklonjeni tudi širši aktivni udeležbi v lokalni družbi, kar lahko pomembno vpliva na kakovost življenja v lokalnem okolju.

Mlade smo v anketi, ki jo je izvajal Mladinski center Nova Gorica, povprašali o njihovem zaposlitvenem statusu. Ugotovitve so naslednje: 70,1 % anketirancev je dijakov ali študentov, ki v času študija oz. šolanja ne delajo, 12,2 % jih dela prek študentskega servisa, 9,8 % vprašanih je zaposlenih za določen čas, 6,7 % za nedoločen čas, 3,0 % je samozaposlenih, 2,4 % jih dela po podjemnih in avtorskih pogodbah, 6,1 % pa jih je brezposelnih.

Med brezposelnimi je 30 % takšnih, ki niso aktivni iskalci zaposlitve, 60 % jih aktivno išče delo, vendar ga ne dobi, medtem ko je 10 % mladih aktivnih iskalcev zaposlitve, vendar se soočajo s težavo, da so premalo kvalificirani za delo, ki si ga želijo opravljati.

Zaskrbljujoč je podatek, da bi se kar 71,8 % mladih zaradi zaposlitve izselilo iz Mestne občine Nova Gorica, obenem pa jih več kot 70 % odgovarja, da si želijo najti svojo zaposlitev prav v Mestni občini Nova Gorica, le 6,7 % si tega ne želi.

Podjetništvo zanima skoraj polovico respondentov oz. 47,9 %. Ostala polovica je razdeljena med tiste, ki jih podjetništvo ne zanima (30,7 %), in pa tiste, ki se ne morejo opredeliti (21,5 %). Med respondenti, ki jih podjetništvo zanima, bi kar 62,8 % mladih svoje podjetje ustanovilo v Mestni občini Nova Gorica.

Skoraj tretjina mladih oz. 33,3 % vprašanih meni, da je Mestna občina Nova Gorica podjetništvu prijazno okolje, približno enak delež (31,4 %) pa meni nasprotno oz. ni opredeljen (35,3 %).

Na podlagi podatkov lahko sklepamo, da si mladi v večini želijo živeti in delati v Mestni občini Nova Gorica, vendar se srečujejo z določenimi omejitvami in pomanjkanjem informacij pri možnosti ustanavljanja podjetij ali pri zaposlovanju, pri čemer si želijo aktivnejšo vlogo občine. Mladi imajo veliko idej, kaj bi delali, vendar bi potrebovali spodbudo na občinski ravni v smislu nudenja priložnosti zaposlitve in informiranja.

Strateški cilj: Izboljšanje pogojev za vstop mladih na trg dela

Ukrep 1: Spodbujanje zaposlovanja mladih v okviru vseh ukrepov MONG na področju zaposlovanja, pri katerem je družbena skupina mladih med 15 in 29 let neposredna koristnica vsakega posameznega ukrepa v najmanj 25-odstotnem obsegu ukrepa

ZAPOSLOVANJE IN PODJETNIŠTVO	UKREP	**Spodbujanje zaposlovanja mladih v okviru vseh ukrepov MONG na področju zaposlovanja, pri katerem je družbena skupina mladih med 15 in 29 let neposredna koristnica vsakega posameznega ukrepa v najmanj 25-odstotnem obsegu ukrepa**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva posebno obravnavo mladih v vseh ukrepih občine na področju zaposlovanja. Za družbeno skupino mladih v vseh programih zaposlovanja (kot so programi za spodbujanje in razvoj podjetništva, programi javnih del in drugi programi aktivne politike zaposlovanja) si občina prizadeva zagotavljati najmanj 25-odstotno koriščenje teh programov. Predlog ukrepa je delno uresničljiv. MONG predvideva nadaljevanje izvajanja ukrepa v skladu s potrebami prosilcev. MONG se mora prilagajati določilom in kriterijem vsakoletnega razpisa, pogoji katerega so določajo na nacionalni ravni.
	KAZALNIK	1. Odstotek mladih, ki koristijo programe zaposlovanja
	NOSILEC	MONG
	FINANČNA OCENA	50.000,00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 2: Zagotavljanje subvencij za gospodarske družbe in vladne in nevladne organizacije, ki mladim omogočajo opravljanje plačanega pripravništva

ZAPOSLOVANJE IN PODJETNIŠTVO	UKREP	**Zagotavljanje subvencij za gospodarske družbe in vladne in nevladne organizacije, ki mladim omogočajo opravljanje plačanega pripravništva**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva zagotavljanje subvencij v obliki oprostitve subvencije komunalnega prispevka in nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za gospodarske družbe, vladne in nevladne organizacije, ki mladim omogočajo opravljanje plačanega pripravništva s pogodbo o pripravništvu, ki poleg načrta usposabljanja za samostojno delo zajema plačilo za delo, plačilo prispevkov za socialno varnost, povrnitev stroškov prevoza in prehrane ter ostale pravice iz dela na podlagi delovnopravne zakonodaje. Predlog ukrepa je uresničljiv. MONG ukrep oprostitev komunalnega prispevka že izvaja prek razpisa. Ena izmed ciljnih skupin so tudi pripravniki pri zaposlovanju. Komunalni prispevek se oprosti tistim, ki v skladu s pogoji razpisa na določeno število zaposlenih sprejmejo tudi določeno število pripravnikov.
	KAZALNIK	1. Število gospodarskih subjektov, vladnih, nevladnih organizacij, ki omogočajo plačano pripravništvo, število zaposlenih mladih s pogodbo o pripravništvu
	NOSILEC	MONG
	FINANČNA OCENA	100.000,00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 3: Subvencije lokalnim podjetjem za spodbujanje zaposlovanja mladih za nedoločen čas

ZAPOSLOVANJE IN PODJETNIŠTVO	UKREP	**Subvencije lokalnim podjetjem za spodbujanje zaposlovanja mladih za nedoločen čas**	

	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva v prvem letu sofinanciranje občine v višini 50 % bruto stroška delodajalca za zaposlitev mladega, v drugem letu pa sofinanciranje 25 % bruto stroška za zaposlitev. V tretjem letu, ko se izpolnijo pogoji za zaposlitev za nedoločen čas, se subvencija preneha in strošek zaposlitve krije v celoti delodajalec. V okviru zavarovanja interesov delodajalcev se v okviru ukrepa izvaja »preizkusna doba«, po kateri se delodajalec odloči, ali je kandidat primeren in če želi koristiti ugodnosti ukrepa z namenom poznejše zaposlitve mladega za nedoločen čas. Ukrep je uresničljiv. MONG predvideva uresničevanje ukrepa v okviru Javnega razpisa za spodbujanje zaposlovanja mladih v podjetjih.	Stalno prebivališče mladega koristnika tega ukrepa ter sedeža podjetja mora biti v Mestni občini Nova Gorica.
	KAZALNIK	1. Število subvencij, število zaposlenih mladih za nedoločen čas v okviru izvajanja ukrepa	
	NOSILEC	MONG	
	FINANČNA OCENA	30.000,00 € na leto	
TERMINSKI NAČRT	2018	X	
	2019	X	
	2020	X	
	2021	X	
	2022	X	
	2023	X	

Ukrep 4: Sodelovanje MONG in lokalnega/regijskega gospodarstva za vzpostavitev sistema podeljevanja kadrovskih štipendij

IZOBRAŽEVANJE	UKREP	**Sodelovanje MONG in lokalnega/regijskega gospodarstva za vzpostavitev sistema podeljevanja kadrovskih štipendij**

	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva povezovanje in sodelovanje občine z gospodarstvom z namenom spodbujanja mladih k izobraževanju na področjih, na katerih se izkazujejo potrebe razvoja gospodarstva v MONG. Z ukrepom se spodbuja razvoj lokalne skupnosti, spodbuja usklajeno izobraževanje mladih s potrebami trga dela in posledično njihov lažji vstop na trg dela. Poudarek je na načrtovani promociji med delodajalci in mladimi. Za podrobnosti glej poglavje 6.1 Izobraževanje, Formalno izobraževanje, Ukrep 1.
	KAZALNIK	
	NOSILEC	
	FINANČNA OCENA	
TERMINSKI NAČRT	2018	
	2019	
	2020	
	2021	
	2022	
	2023	

Ukrep 5: Zagotovitev opravljanja praks in plačanih pripravništev mladih v občinski upravi in javnih zavodih

ZAPOSLOVANJE IN PODJETNIŠTVO	UKREP	**Zagotovitev opravljanja praks in plačanih pripravništev mladih v občinski upravi in javnih zavodih**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva zagotavljanje možnosti opravljanja pripravništva v službah občinske uprave in drugih občinskih javnih institucijah ter nevladnih organizacijah, pri čemer se pri izbirnem postopku posebna pozornost nameni prostovoljskim izkušnjam posameznika. Za podrobnosti glej poglavje 6.1 Izobraževanje, Neformalno izobraževanje, Ukrep 7.
	KAZALNIK	
	NOSILEC	

	FINANČNA OCENA	
TERMINSKI NAČRT	2018	
	2019	
	2020	
	2021	
	2022	
	2023	

Strateški cilj: Razvoj podpornega okolja podjetništva in promocije podjetniške kulture med mladimi na lokalni ravni

Ukrep 1: Vzpostavitev *coworking* pisarn v Novi Gorici

ZAPOSLOVANJE IN PODJETNIŠTVO	UKREP	**Vzpostavitev *coworking* pisarn v Novi Gorici**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva, da Mestna občina Nova Gorica podpre vzpostavitev *coworking* prostora, ki najprej opredeljuje skupnost, ki si ga deli. Običajno so to profesionalci, posamezniki ali manjša podjetja, ki delujejo na področju kreativnih industrij. *Coworking*-a ne definirajo značilnosti prostora, ampak principi dela. Ključni cilj *coworking* prostorov je vzdrževati zdravo skupnost samostojnih profesionalcev prek zmanjševanja profesionalne izolacije. Tako kot deljene pisarne in inkubatorji imajo tudi *coworking* prostori vso potrebno infrastrukturo, za razliko od deljenih pisarn je v *coworking* prostorih večji poudarek na interakciji s skupnostjo, ki si prostore deli, saj deluje na sorodnem polju. Za razliko od inkubatorjev pa so *coworking* prostori namenjeni uporabnikom ne glede na dolžino njihovega podjetniškega staža. Ločimo klasične *coworking* prostore, *coworking* prostore znotraj podjetij in *coworking* prostore znotraj univerz. Značilnost prostorov znotraj podjetij in univerz je, da so odprti za zunanje profesionalce. Predlog ukrepa je uresničljiv. MONG bo kot partnerica projekta prispevala del sredstev za vzpostavitev *coworking* pisarn.
	KAZALNIK	1. Vzpostavitev in delovanje *coworking* prostora, število mladih uporabnikov
	NOSILEC	Primorski tehnološki park d.o.o.
	FINANČNA OCENA	Vrednost projekta vzpostavitve *coworking* pisarn je: 60.000,00 € v prvem letu, v ostalih 40.000,00 €. Sredstva so namenjena najemnini, opremi in zaposlenim. MONG sofinancira projekt v višini 50 %, torej 30.000,00 € v prvem letu, v ostalih 20.000,00 €.
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 2: Sofinanciranje programov informiranja, svetovanja, usposabljanja in mentorstva za podjetništvo mladih in samozaposlene v MONG

ZAPOSLOVANJE IN PODJETNIŠTVO	UKREP	**Sofinanciranje programov informiranja, svetovanja, usposabljanja in mentorstva za podjetništvo mladih in samozaposlene v MONG**
	OPIS UKREPA	Ukrep obsega sofinanciranje programov informiranja, svetovanja, usposabljanja in mentorstva za samozaposlovanje in podjetništvo mladih v lokalni skupnosti. Sofinancirajo se programi strokovnih izvajalcev individualnih ali kolektivnih usposabljanj za podjetništvo, ki so namenjeni mladim oz. vključujejo mlade iz lokalne skupnosti in zajemajo področja osnov podjetništva, oblikovanja poslovne ideje in poslovnega načrta, ocenjevanja možnosti realizacije poslovne ideje, pravnih vidikov poslovanja, tehničnih postopkov realizacije poslovne ideje ter možnosti koriščenja lokalnega in nacionalnega podpornega podjetniškega okolja. Predlog ukrepa je uresničljiv, saj se že izvaja v okviru dejavnosti Regionalne razvojne agencije Severne Primorske oz. njihovega programa Lokalnega podjetniškega centra, (so)financiranje katerega je predvideno tudi v prihodnje.
	KAZALNIK	1. Število letno izvedenih programov; število vključenih mladih
	NOSILEC	MONG, RRA Severne Primorske
	FINANČNA OCENA	20.000,00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 3: Zagotavljanje nepovratnih sredstev za dejavnosti socialnega podjetništva mladih, ki so v skladu z javnim interesom lokalne skupnosti

ZAPOSLOVANJE IN PODJETNIŠTVO	UKREP	**Zagotavljanje nepovratnih sredstev za dejavnosti socialnega podjetništva mladih, ki so v skladu z javnim interesom lokalne skupnosti**

	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva preučitev možnosti za uvedbo olajšav ali subvencij za (samo)zaposlovanje mladih v obliki zagotavljanja nepovratnih sredstev za dejavnosti socialnega podjetništva mladih, ki so v skladu z javnim interesom lokalne skupnosti. Predlog ukrepa je uresničljiv v okviru projekta INN WISE, projekt je financiran iz evropskih skladov in predvideva v prvi fazi pripravo informacijskih orodij za izboljšanje poslovanja v socialnih podjetjih. Nepovratna sredstva se delijo iz razpisov za spodbujanje podjetništva.
	KAZALNIK	1. Število novih dejavnosti socialnega podjetništva mladih
	NOSILEC	MONG
	FINANČNA OCENA	100.000,00 € za celotno obdobje 2018−2021 oz. 25.000,00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	
	2023	

6.3 STANOVANJSKE RAZMERE MLADIH

Na področju stanovanjske politike so mladi ena izmed najbolj ranljivih družbenih skupin. Odselitev od staršev predstavlja enega od temeljnih mejnikov na poti osamosvajanja mladega posameznika. Glede na odstotek mladih v starosti 18−34 let, ki še vedno živijo pri starših, se Slovenija uvršča na drugo mesto med državami članicami EU. Posledično mladi pozneje prehajajo v obdobje odraslosti in avtonomnosti, kar neposredno vpliva tudi na poznejše odločanje za ustvarjanje družine in sprejemanje drugih odgovornosti v življenju.

Na področju stanovanjske ranljivosti mladih ima mladinski sektor pomembno vlogo pri uresničevanju cilja 7. prioritetnega podpodročja ReNPM13−22: delovanje informacijske točke (mogoča internetna stran), kjer bi mladi na enem mestu lahko izvedeli za vse možnosti in načine pridobitve stanovanja (o načinih in akterjih kreditiranja, pogojih za dodelitev neprofitnega stanovanja, pogojih za pridobitev subvencije itd., praktičnih vidikih bivanja ter pravicah in dolžnostih na tem področju).

V okviru stanovanjske politike mladi kot ena izmed ciljnih skupin zahtevajo posebno in predvsem prednostno obravnavo, ker lahko odsotnost takšne obravnave v zelo širokem obsegu negativno učinkuje na življenje in delovanje celotne lokalne skupnosti. Z vidika mladinske dimenzije stanovanjske politike je nujno načrtno delovanje na področjih oblikovanja in implementacije ukrepov, namenjenih mladim, ki jim omogočajo primerno ureditev prvega stanovanjskega vprašanja ter pri tem spodbujajo hitrejše prehajanje v obdobje socialne in ekonomske avtonomije.

Lokalna skupnost lahko z ukrepi na področju stanovanjske politike vzpostavi mladim prijazno skupnost, ki mladim omogoča lažji dostop do prvega stanovanja in posledično hitrejše in lažje osamosvajanje, prevzemanje odgovornosti ter nižjo stopnjo odseljevanja (*Gradimo mladim prijazne* … 2013, str. 7).

Inštitut za mladinsko politiko je v letu 2016 izdal Analizo lokalnih mladinskih politik po občinah, ki obravnava tudi področje reševanja stanovanjske problematike mladih v Sloveniji. Z namenom celostne obravnave problematike v tem poglavju citiramo poglavje Reševanje stanovanjske problematike mladih iz zgoraj navedene analize (Mužica 2016, str. 55−58).

Poročilo Eurofounda o socialnem položaju mladih v Evropi kaže, da sodi Slovenija med države, v katerih mladi najdlje ostajajo pri starših. Podatki Eurofounda za leto 2011 uvrščajo Slovenijo (skupaj z Malto) na sam vrh EU po deležu mladih v starosti 18−29 let, ki živijo pri starših, ta namreč znaša 85 %. Po podatkih Statističnega urada Evropske unije – Eurostat v Sloveniji skoraj polovica oseb starih od 24 do 35 let živi pri starših (44,1 %), saj si le-te samostojnega življenja ne morejo privoščiti (Mužica 2016, str. 55−58).

Odselitev od staršev je eden prvih korakov na poti do osamosvajanja mladega posameznika. Posledice pozne odselitve in z njim povezanega t. i. podaljšanega otroštva se kažejo v vse daljši odvisnosti mladih od staršev in poznejšemu prehodu iz obdobja mladosti v odraslost: mladi v Sloveniji se težje in pozneje odločajo za ustvarjanje lastne družine in sprejemanje drugih odgovornosti v življenju (*Razpisna dokumentacija Mladim …* 2015, gl. pog. 2).

Oviran dostop do stanovanj za mlade torej ključno zaznamuje družbeni razvoj in reprodukcijo, prav tako pa prispeva k poznemu pridobivanju vrednot in kompetenc, ki jih prinaša samostojno življenje in ki gradijo produktivne in družbeno odgovorne državljane. Te vrednote so ekonomičnost, trajnostnost, neodvisnost, prevzemanje različnih vrst odgovornosti ipd. (*Programski dokument Stanovanjska* … 2010, str. 3).

Iz navedenega je razvidno, da zahtevajo mladi v okviru stanovanjske politike kot ena izmed ciljnih skupin posebno oz. prednostno obravnavo. Odsotnost takšne obravnave lahko namreč negativno vpliva na življenje in delovanje celotne družbe (Bakovnik 2012, str. 135).

Na področju reševanja stanovanjske problematike mladih ima pomembno vlogo tudi lokalna skupnost, ki lahko mladim z ukrepi na področju stanovanjske politike omogoča lažji dostop do prvega stanovanja in posledično hitrejše in lažje osamosvajanje, prevzemanje odgovornosti ter nižjo stopnjo izseljevanja. Posledica takšne politike prinaša prednosti ne le za mlade, ampak tudi za lokalno skupnost na splošno.

Anketa mladinskega centra med mladimi je pokazala, da na stanovanjskem področju Mestna občina Nova Gorica od slovenskega povprečja bistveno ne odstopa. 73,1 % mladih v občini namreč živi pri starših ali skrbnikih. Samo 10,3 % mladih živi na svojem (v najemniškem, lastniškem stanovanju ali hiši). Pri tem velja izpostaviti povezanost z zaposlitvijo, ki prinaša redne dohodke.

Mlade smo tudi povprašali, ali poznajo kakšne ukrepe države ali občine, ki bi jim lahko pomagali pri urejanju stanovanjskega vprašanja. Kar 83,3 % jih je odgovorilo, da ukrepov ne poznajo. Zato tudi ni presenetljivo, da kar 46,4% respondentov meni, da Mestna občina Nova Gorica ne skrbi dovolj za stanovanjske razmere mladih, le 9,9 % jih meni nasprotno.
Mladi predlagajo naslednje rešitve in spremembe na področju stanovanjske politike v občini, ki bi jim olajšale pot do stanovanja:

- znižanje cen stanovanj;
- zmanjšanje čakalnih vrst za pridobitev neprofitnega stanovanja;
- stanovanjski sklad bi moral na trgu vsako leto odkupiti več stanovanj oziroma graditi nova stanovanja, aktualnim najemnikom pa omogočiti odkup le-teh z brezobrestnim odplačevanjem obrokov;
- več neprofitnih stanovanj za mlade in mlade družine;
- možnost najema kredita.

Analiza anketnih odgovorov nam je prikazala stanje, kot ga poznamo že iz drugih primerljivih raziskav. Mlade poleg težav z iskanjem zaposlitvenih možnosti bremenijo tudi težave z samostojnim reševanjem stanovanjskega vprašanja. Pri tem bi občina lahko bolj pomagala predvsem s pomočjo pri kreditiranju mladih pri reševanju prvega stanovanjskega vprašanja ali z neposredno gradnjo stanovanj, ki bi jih namenili v neprofitni najem mladim ali mladim družinam.

Strateški cilj: Povečanje zagotavljanja kapacitet in sistemskega urejanja dostopnosti stanovanj za mlade ter vzpostavitve ustreznih podpornih mehanizmov

Ukrep 1: Odkup in/ali izgradnja stanovanj za mlade za neprofitni najem v lokalni skupnosti

	UKREP	**Odkup in/ali izgradnja stanovanj za mlade za neprofitni najem v lokalni skupnosti**
	OPIS UKREPA	Ukrep obsega občinsko financiranje nakupa ali izgradnje stanovanj za mlade in mlade družine, ki prvič rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje v lokalni skupnosti. Cilj ukrepa je mladim, ki na območju občine prvič rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje, izboljšati dostopnost do stanovanj. Namen ukrepa je omogočiti lažjo ureditev samostojnih bivalnih razmer za mlade v lokalni skupnosti ter posledično ohraniti mlade in njihove potenciale v lokalnem okolju (*ibidem,* str. 144). Predlog ukrepa je uresničljiv, saj je v skladu s plani Stanovanjskega sklada MONG, ki v letu 2019 predvideva gradnjo 8 stanovanj v Prvačini, namensko za mlade, ki bi imeli pravico bivati v njih za obdobje največ 10 let. Predvidena je tudi gradnja 22 stanovanj po istem modelu v Grgarju, ki pa je odvisna od dogovora o sofinanciranju s Stanovanjskim skladom RS. Vrednost projekta je 800.000,00 € v letu 2019 in v 2020 1.200.000,00 €. MONG kot možnost uresničevanja predloga ukrepa vidi potencial v nadaljevanju nakupa obstoječih ustreznih stanovanjskih površin, stanovanj v večstanovanjskih stavbah in hiš. Zagotovo je na tem področju potrebna tudi demografska analiza, ki bo pokazala dejanske potrebe. V zadnjem obdobju se zaznava padec števila prebivalcev občine.
STANOVANJSKE RAZMERE MLADIH	KAZALNIK	1. Število odkupljenih stanovanj z namenom oddaje v neprofitni najem mladim in mladim družinam, število zgrajenih stanovanj za oddajo mladim in mladim družinam v neprofitni najem

		2. Opravljena demografska analiza
	NOSILEC	MONG, Stanovanjski sklad MONG
	FINANČNA OCENA	Vrednost projekta 800.000,00 € v letu 2019 in v 2020 2.200.000,00 €
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 2: Subvencioniranje nakupa, izgradnje ali prenove stanovanj ter stanovanjskih hiš za mlade v lokalni skupnosti

	UKREP	**Subvencioniranje nakupa, izgradnje ali prenove stanovanj ter stanovanjskih hiš za mlade v lokalni skupnosti**	
STANOVANJSKE RAZMERE MLADIH	OPIS UKREPA	A) Ukrep obsega zagotavljanje nižje obrestne mere za mlade, ki rešujejo prvo stanovanjsko vprašanje. V javnem razpisu stanovanjskih posojil za novogradnje in adaptacije ter nakupe stanovanj ali stanovanjskih hiš, ki je prvenstveno namenjen tistim, ki prvič rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje, spadajo mladi in mlade družine v prioritetno kategorijo. Ukrep je uresničljiv, vendar je predhodno treba narediti konkretno analizo demografskega stanja in stanovanjskega fonda ter potreb	B) Ukrep obsega oblikovanje in izvedbo javnega razpisa za subvencioniranje nakupa, izgradnje ali prenove stanovanj ter stanovanjskih hiš za mlade in mlade družine, ki prvič rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje v lokalni skupnosti. Pri tem razpis zajema enega ali več naslednjih načinov subvencioniranja nakupa, izgradnje ali prenove stanovanj ter stanovanjskih hiš: ***** Ukrep je uresničljiv, vendar je predhodno treba narediti konkretno analizo demografskega stanja in stanovanjskega fonda ter potreb mladih, na podlagi katerih se začrta smernice in določi konkretne ukrepe v

		mladih, na podlagi katerih se začrta smernice in določi konkretne ukrepe v najustreznejši obliki.	najustreznejši obliki.
	KAZALNIK	1. Opravljena analiza stanja 2. Oblikovanje strateških smernic na tem področju 3. Oblikovanje konkretnih ukrepov v najustreznejši obliki	1. Opravljena analiza stanja 2. Oblikovanje strateških smernic na tem področju 3. Oblikovanje konkretnih ukrepov v najustreznejši obliki
	NOSILEC	MONG, Stanovanjski sklad MONG	MONG, Stanovanjski sklad MONG
	FINANČNA OCENA	400.000,00 € na leto	
TERMINSKI NAČRT	2018	X	
	2019	X	
	2020	X	
	2021	X	
	2022	X	
	2023	X	

*** Dodatek k opisu ukrepa**

1. Subvencioniranje obrestnih mer (za posojila, najeta pri banki, s katero ima občina sklenjeno pogodbo o subvencioniranju stanovanjskih posojil)	2. Dodelitev sredstev za polog k posojilu	3. Pomoč pri odplačevanju posojil, ki vključuje zmanjšanje posojila ali zamenjavo posojila z neugodnimi posojilnimi pogoji s posojilom z ugodnejšimi posojilnimi pogoji (za posojila, najeta pri banki, s katero ima občina sklenjeno pogodbo o subvencioniranju stanovanjskih posojil)	4. Subvencioniranje stroška plačila komunalnega prispevka

Ukrep 3: Spodbujanje nižjih profitnih najemnin za mlade s podeljevanjem certifikata »Mladim prijazen najemodajalec«

STANOVANJSKE RAZMERE MLADIH	**UKREP**	**Spodbujanje nižjih profitnih najemnin za mlade s podeljevanjem certifikata »Mladim prijazen najemodajalec«**

	OPIS UKREPA	Ukrep obsega subvencioniranje nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča »mladim prijaznim najemodajalcem«, ki oddajajo stanovanje mladim ali mladim družinam za nižjo profitno najemnino. Za oceno uresničljivosti predloga ukrepa je treba predhodno izvesti aktivnosti za ugotovitev le-te.
	KAZALNIK	1. Izvedena analiza o smiselnosti izvajanja predloga ukrepa
	NOSILEC	MONG
	FINANČNA OCENA	0,00 €
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 4: Preučitev možnosti in smotrnosti oblikovanja stanovanjskih skupnosti/prehodnih stanovanj za mlade

	UKREP	**Preučitev možnosti in smotrnosti oblikovanja stanovanjskih skupnosti/prehodnih stanovanj za mlade**
STANOVANJSKE RAZMERE MLADIH	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva preučitev oblikovanja stanovanjskih skupnosti ali prehodnih stanovanj za sobivanje mladih, ki predstavljajo »skupnosti, ki so namenjene mladim, ki končajo študijsko pot in ne izpolnjujejo več pogojev za bivanje v študentskih domovih, ter za mlade, ki ne študirajo in se vseeno želijo osamosvojiti. Predlagana oblika bivanja ni namenjena dolgoročni stanovanjski oskrbi, temveč kot prva pomoč pri zagotavljanju bivalne osamosvojitve mladih« (*Nacionalni stanovanjski program RS*). Mestna občina Nova Gorica bo preučila potrebo po takšnem ukrepu z namensko raziskavo med mladimi. Če se izkažeta potreba in zanimanje, sledi preučevanje možnosti pridobivanja dolgoročnih posojil in virov financiranja oz. soinvestitorstva Stanovanjskega sklada RS. Predlog ukrepa preučitve možnosti in smotrnosti oblikovanja stanovanjskih skupnosti/prehodnih stanovanj za mlade je v predvidenem obdobju uresničljiv.
	KAZALNIK	1. Izvedena analiza

	NOSILEC	MONG
	FINANČNA OCENA	0,00 €
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

6.4 PROSTI ČAS, KULTURA IN ŠPORT TER MLADINSKO ORGANIZIRANJE

Kategorije prostega časa, kulturnega in športnega udejstvovanja ter mladinskega organiziranja smo združili v eno poglavje, saj se vsem tem področjem mladi posvečajo izven okvira svojih profesionalnih, družinskih in družbenih obveznosti. Vsebine, s katerimi polnimo svoj prosti čas, so izredno pomembne za kakovostno naslavljanje človekovih osnovnih potreb, vse od potrebe po svobodi in posledično izbiri, potrebe po sprejetju, moči do potrebe po zabavi. Prosti čas, v katerem imata pomembno vlogo počitek in zabava, če mladi s primerno organizacijo in izbiro aktivnosti zadovoljuje svoje interese in potrebe, igra izredno pomembno vlogo pri osebnostnem razvoju, pridobivanju znanj, razvoju spretnosti in socialnih izkušenj ter širjenju socialne mreže, kar ga posledično vodi v zdrav razvoj in odgovorno odraslost.

»Politika prostočasnih in družbeno-kulturnih dejavnosti predstavlja vse ukrepe, strategije in mehanizme družbene oblasti, ki so namenjeni zagotavljanju podpornega okolja za obstoj in razvoj strukturiranih prostočasnih in družbeno-kulturnih dejavnosti v skupnosti ter spodbujanju mladih h kakovostnemu preživljanju prostega časa« (Mužica 2012, str. 180). Na tem področju velja poudariti tudi pomen športnega udejstvovanja, mladinskega organiziranja, neformalnega izobraževanja, prostovoljstva in drugega.

»Katerim t. i. prostočasnim aktivnostim se bo posameznik posvečal, ni odvisno le od njegovega trenutnega razpoloženja, potreb in interesov, ampak tudi in predvsem od možnosti in ponudbe okolja, v katerem živi in deluje, ter seveda lastnih finančnih in drugih možnosti. Z ustreznimi ukrepi na področju prostočasnih aktivnosti za mlade in podporo organizacijam, ki skrbijo za aktivno udejstvovanje mladih v prostem času, lahko poskrbimo, da prosti čas za mlade ne predstavlja pasti, temveč pomembno priložnost za primeren, zdrav« in izpolnjujoč razvoj ter prehod v odgovornega in izpolnjenega odraslega (*ibidem*, str. 178−179).

Poleg prostočasnih in družbeno-kulturnih dejavnosti ima pomembno vlogo v življenju mladine tudi športna aktivnosti, ki pozitivno vpliva na njihovo psihofizično ravnovesje in zdrav življenjski slog, ki ga običajno ohranjajo tudi v odrasli dobi.

Mladinske organizacije imajo izredno pomembno vlogo pri vključevanju mladih v družbo in spodbujanju njihove aktivne participacije. Mladinsko delo se izvaja na podlagi neposrednega stika, ob takšnem »stiku z mladimi iz svojega območja se mladinske organizacije lotevajo lokalnih vprašanj, sodelujejo z lokalnimi oblastmi ter učijo mlade zastopati lastne interese oziroma aktivne participacije« (Praprotnik, Beočanin 2012, str. 41).

Mladi v Mestni občini Nova Gorica so na področju prostočasnega, družbeno-kulturnega in športnega udejstvovanja ter mladinskega organiziranja zelo aktivni.

Rezultati ankete kažejo, da je kar 60 % mladih vključenih v mladinske organizacije, organizacije za mlade, športne klube ali druge organizacije. Nabor društev, katerih člani so med vprašanimi, je zelo širok in kaže na pomembnost aktivne participacije mladih v občini. V Mestni občini Nova Gorica 73 % mladih meni, da bi bilo treba omogočiti pogoje za širšo ponudbo aktivnosti za mlade, kot so tečaji in delavnice, kulturni, glasbeni in umetniški dogodki, mednarodne izmenjave mladih, mladinski projekti in druge aktivnosti kakovostnega preživljanja prostega časa in pridobivanja znanja, veščin in kompetenc.

Večina mladih (77,7 %) v Mestni občini Nova Gorica meni, da imajo dovolj možnosti za rekreacijo v prostem času, obenem pa jih 68,9 % odgovarja, da bi si želeli še več možnosti. Pri tem je treba upoštevati tudi dejstvo, da jih le 41,9 % meni, da imajo možnosti za rekreacijo skozi celo leto. Razlogi so pomanjkanje časa, slab dostop do športne dvorane, manjka pokriti plavalni bazen.

Strateški cilj: Izboljšanje infrastrukturnih pogojev za prostočasne, športne in družbeno-kulturne dejavnosti

Ukrep 1: Zagotovitev večjih – boljših prostorov za Mladinski center Nova Gorica

PROSTI ČAS, KULTURA IN ŠPORT TER MLADINSKO ORGANIZIRANJE	**UKREP**	**Zagotovitev večjih – boljših prostorov za Mladinski center Nova Gorica**
	OPIS UKREPA	Trenutno stanje prostorov Mladinskega centra ne ustreza potrebam in dejavnostim centra. Zaradi neprimernih pogojev (prostorska stiska, fizična oddaljenost od ciljne skupine) trpi program centra, ki je primoran dejavnosti izvajati na drugih lokacijah in zanje plačevati stroške najema prostora. Rešitev, ki jo predlagajo mladi, je pridobitev prostorov za izvajanje programov in dejavnosti za mlade, njihovo združevanje in povezovanje v občini. Z izboljšanjem infrastrukturnih pogojev bi bil omogočen razvoj centra kot stičišča programov za mlade in projektov z mladimi; razširitev programa z dejavnostmi za mlade in z mladimi. Mladi bi lahko aktivno in produktivno preživljali prosti čas, se neformalno izobraževali in sooblikovali projekte za mlade. Učinek pa bi bil tudi večja prepoznavnost centra in povečanje števila uporabnikov. Predlog ukrepa je uresničljiv. Za podrobnosti glej poglavje 6.1 Izobraževanje, Neformalno izobraževanje, Ukrep 3.
	KAZALNIK	1. Selitev Mladinskega centra v nove – boljše prostore, število dejavnosti, aktivnosti in projektov za mlade in z mladimi, število uporabnikov

	NOSILEC	
	FINANČNA OCENA	
TERMINSKI NAČRT	2018	
	2019	
	2020	
	2021	
	2022	
	2023	

Ukrep 2: Zagotovitev mladinskih sob kot stičišča mladih v krajevnih skupnostih za organiziranje aktivnosti mladih in za mlade

PROSTI ČAS, KULTURA IN ŠPORT TER MLADINSKO ORGANIZIRANJE	**UKREP**	**Zagotovitev mladinskih sob kot stičišča mladih v krajevnih skupnostih za organiziranje aktivnosti mladih in za mlade**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva zagotovitev mladinskih sob kot stičišča mladih v krajevnih skupnostih za organiziranje aktivnosti mladih in za mlade v tistih krajevnih skupnostih, v katerih mladi izražajo potrebo in interes po takšnem prostoru za mlade, kot to velja za mladino v KS Branik - Rihemberk. Mladi potrebujejo predvsem infrastrukturno podporo. Mladinsko sobo za aktivno preživljanje prostega časa bi preurejali in vzdrževali mladi. Ukrep predvideva analizo potrebe po mladinskih sobah v posameznih KS, razen v primeru KS Branik - Rihemberk, kjer sta potreba in želja bili že večkrat izraženi. Predlog ukrepa je uresničljiv. MONG od leta 2020 dalje nameni krajevnim skupnostim skupaj 7.000,00 € letno za ureditev prostorov, za potrebe krajanov, med drugim tudi mladih.
	KAZALNIK	1. Število zagotovljenih prostorov
	NOSILEC	MONG, krajevne skupnosti
	FINANČNA OCENA	Od leta 2020 7.000,00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	
	2019	
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 3: Zagotovitev prostorov za potrebe vaj glasbenih skupin, kar omogoča prirejanje (manjših) koncertov, plesnih večerov in drugih prireditev za mlade

PROSTI ČAS, KULTURA IN ŠPORT TER MLADINSKO ORGANIZIRANJE	**UKREP**	**Zagotovitev prostorov za potrebe vaj glasbenih skupin, kar omogoča prirejanje (manjših) koncertov, plesnih večerov in drugih prireditev za mlade**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva zagotovitev klubskega prostora za vaje glasbenih skupin in prirejanje (manjših) koncertov, plesnih večerov in drugih družbeno-kulturnih dogodkov za mlade. Predlog ukrepa je uresničljiv, saj se že izvaja v okviru (so)financiranja Zavoda Masovna in Mladinskega centra Nova Gorica, katerih izvajanje je predvideno tudi v prihodnje. MONG poleg izvajanj ukrepa v obstoječih oblikah predlaga preučitev še drugih možnosti, kot je potencial spodbujanja dialoga med javnimi zavodi in mladimi, da svoje prostore, ki jih imajo na razpolago, namenijo tudi za tovrstne dejavnosti.
	KAZALNIK	1. Zagotovitev prostorov 2. Število uporabnikov/glasbenikov 3. Število aktivnosti in dogodkov, število uporabnikov aktivnosti in udeležencev dogodkov 4. Število novih oblik zagotavljanja prostorov za tovrstne dejavnosti 5. Število uporabnikov teh novih prostorov
	NOSILEC	MONG, javni zavodi v MONG
	FINANČNA OCENA	3.500,00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 4: Ureditev javne razsvetljave na lokacijah, kjer se zadržujejo mladi

PROSTI ČAS, KULTURA IN ŠPORT TER MLADINSKO ORGANIZIRANJE	**UKREP**	**Ureditev javne razsvetljave na lokacijah, kjer se zadržujejo mladi**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva ureditev javne razsvetljave na lokacijah, kjer se zadržujejo mladi. Namen ukrepa je zagotoviti večjo varnost mladih.

		Predlog ukrepa je uresničljiv, saj MONG vsako leto povečuje in širi mrežo javne razsvetljave tudi na področju pešpoti, parkov, krožišč oziroma kjer se izkazuje potreba.
	KAZALNIK	1. Število razsvetljenih lokacij, kjer se zadržujejo mladi
	NOSILEC	MONG
	FINANČNA OCENA	15.000,00 €
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 5: Obnova dotrajanih zunanjih športnorekreacijskih površin po vseh KS MONG

PROSTI ČAS, KULTURA IN ŠPORT TER MLADINSKO ORGANIZIRANJE	**UKREP**	**Obnova dotrajanih zunanjih športnorekreacijskih površin po vseh KS MONG**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva obnovo dotrajanih športnorekreacijskih površin v vseh KS MONG. Mladi opažajo, da je veliko športnorekreacijskih površin potrebnih prenove, pri čemer velja poudariti, da je za ureditev nekaterih površin potrebna le manjša obnova v obliki novih košarkarskih košev, mrež za gole ipd., medtem ko so nekatere športnorekreacijske površine potrebne celotne obnove. Predlog ukrepa je uresničljiv. Ukrep se izvaja in njegovo izvajanje je predvideno tudi v prihodnje. Za športno rekreacijske površine, ki so last krajevnih skupnosti, MONG zagotavlja v proračunu sredstva za vzdrževanje. Upravljalec že obstoječih otroških in športnih igrišč na območju mesta Nova Gorica je Javni Zavod za šport, ki mu MONG letno dodeli sredstva za njihovo vzdrževanje. V okviru MONG deluje delovno operativna skupina, ki oblikuje smernice in določa prioritete glede vzdrževanja in postavitve novih športnih in otroških igrišč. MONG je v letu 2016 pridobila inventarizacijo stanja na območju Cankarjevo naselje, v katerem prebiva ¼ prebivalcev MONG. Gre za prvo fazo strokovnih podlag za celovito prenovo Cankarjevega naselja, ki se bo financirala v okviru sredstev, namenjenih uresničevanju ciljev Trajnostne urbane strategije Nova Gorica 2020, in iz katere izhaja, da je treba na tem območju glede na spremenjeno starostno strukturo pristopiti k ponovnemu

		premisleku in prenovi obstoječih javnih prostorov na tem območju (otroška igrišča, rekreacijske površine, klopi, prostori za druženje) v smislu ponovnega ovrednotenja, upoštevajoč potrebe vseh starostnih skupin.
	KAZALNIK	1. Število obnovljenih športnorekreacijskih površin v vseh KS MONG
	NOSILEC	MONG, Javni zavod za šport, krajevne skupnosti
	FINANČNA OCENA	Za leto 2018 15.000,00 € na leto, od 2019 dalje 20.000,00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 6: Vzpostavitev delovanja športnorekreacijskega parka

	UKREP	**Vzpostavitev delovanja športnorekreacijskega parka**
PROSTI ČAS, KULTURA IN ŠPORT TER MLADINSKO ORGANIZIRANJE	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva vzpostavitev delovanja športnorekreacijskega parka, ki bi ponujal vsebine, kot so zunanja plezalna stena, *wake park* območje, *street workout* območje, mini golf, površina za odbojko na mivki, *slackline* ter podobne dejavnosti za športnorekreacijsko udejstvovanje tako mladih kot ostalih, ki jih v naši občini še ni. Park bi ponujal tudi urejene sprehajalne poti in piknik prostor. Uresničitev ukrepa prinaša učinke tudi na področju razvoja ponudbe športnega turizma in posledično večjega števila delovnih mest. Ukrep je uresničljiv. MONG v prvi fazi pripravi plan mogočih lokacij za umestitev takšnih igrišč/vsebin na področju MONG v skladu z v letu 2017 sprejetim Prostorskim razvojnim aktom Športnega parka, ki opredeljuje optimizacijo in aktiviranje športnih površin Športnega parka Nova Gorica. Ena temeljnih ugotovitev strokovne podlage, ki je bila temelj za sprejetje tega dokumenta, je, da je v MONG z namenom razvoja športa izkazana potreba po dodatnem sekundarnem športnem parku. V prvi fazi do leta 2022/23 se predvideva oblikovanje plana sekundarnega športnega parka. V nadaljnjih fazah

		se preide v izvajanje del in nato delovanje.
	KAZALNIK	1. Vzpostavitev delovanja športnorekreacijskega parka 2. Število obiskov/uporabnikov
	NOSILEC	MONG
	FINANČNA OCENA	30.000,00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 7: Obnova/zamenjava dotrajanih klopi

PROSTI ČAS, KULTURA IN ŠPORT TER MLADINSKO ORGANIZIRANJE	**UKREP**	**Obnova/zamenjava dotrajanih klopi**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva obnovo dotrajanih kopi v MONG. Predlog ukrepa je uresničljiv. Kontrola javnih klopi in obnova/zamenjava dotrajanih se s strani MONG že izvajata.
	KAZALNIK	Število obnovljenih/zamenjanih dotrajanih klopi
	NOSILEC	MONG
	FINANČNA OCENA	10.000,00 €
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 8: Zagotovitev površin za javne vrtove za mlade

PROSTI ČAS, KULTURA IN ŠPORT TER MLADINSKO ORGANIZIRANJE	**UKREP**	**Zagotovitev površin za javne vrtove za mlade**
	OPIS UKREPA	Predlog ukrepa predvideva zagotovitev površin za javne vrtove za mlade.

		Ni predvideno izvajanje ukrepa v predvideni obliki, torej posebej za mlade. MONG je že vzpostavila sistem zagotovitve javnih površin za potrebe vrtov za zainteresirane občane na področju ob Gasilskem domu v Novi Gorici, ki jih lahko koristijo tudi mladi občani. Širitve niso predvidene, saj se ne kažejo dodatne potrebe.
	KAZALNIK	1. Število javnih vrtov, ki jih obdelujejo mladi
	NOSILEC	MONG
	FINANČNA OCENA	0,00 €
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 9: Izgradnja pokritega bazena

PROSTI ČAS, KULTURA IN ŠPORT TER MLADINSKO ORGANIZIRANJE	**UKREP**	**Izgradnja pokritega bazena**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva izgradnjo pokritega bazena, odprtega za javnost in za uporabo športnih klubov. Uresničitev ukrepa prinaša učinke tudi na področju razvoja ponudbe športnega turizma in posledično večjega števila delovnih mest. Predlog ukrepa je uresničljiv. MONG je v skladu z v letu 2017 sprejetim Prostorskim razvojnim aktom Športnega parka, ki opredeljuje optimizacijo in aktiviranje športnih površin športnega parka, predvidela izgradnjo pokritega bazena. V letih 2018 in 2019 bo potekala prva faza izgradnje, v letu 2020 je predviden zaključek gradnje in nato pričetek delovanja.
	KAZALNIK	1. Izgradnja bazena 2. Število obiskov
	NOSILEC	MONG
	FINANČNA OCENA	3.000.000,00 €
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 10: Zagotovitev brezplačne uporabe zaprtih športnih površin za mladinske organizacije in neorganizirane mlade

PROSTI ČAS, KULTURA IN ŠPORT TER MLADINSKO ORGANIZIRANJE	**UKREP**	**Zagotovitev brezplačne uporabe zaprtih športnih površin za mladinske organizacije in neorganizirane mlade**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva zagotovitev terminov za brezplačno uporabo zaprtih športnih površin za mladinske organizacije in neorganizirane mlade. Predlog ukrepa ni uresničljiv, saj ni v skladu z veljavno zakonodajo, ki ne dopušča brezplačnih najemov, razen za posebne kategorije, kot so invalidnost ipd. MONG delno izvaja predlog ukrepa v obliki subvencioniranja cene najema športnih površin izvajalcem letnega programa športa. Uporabniki teh programov so tudi mladi. Cene takšnega najema so bistveno nižje od tržnih. Ukrep se bo v obstoječi opisani obliki predvidoma izvajal tudi v prihodnje.
	KAZALNIK	1. Število terminov za brezplačno uporabo zaprtih športnih površin 2. Število mladih uporabnikov
	NOSILEC	MONG
	FINANČNA OCENA	75.000,00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 11: Organizacija športne tržnice vsaj 2 x na leto

PROSTI ČAS, KULTURA IN ŠPORT TER MLADINSKO ORGANIZIRANJE	**UKREP**	**Organizacija športne tržnice vsaj 2 x na leto**
	OPIS UKREPA	Športna tržnica naj služi predstavitvi vseh športnih ponudnikov v MONG javnosti. Predlog ukrepa je uresničljiv, saj se že uresničuje v okviru različnih športnih prireditev. Takšne predstavitvene tržnice športnih društev, klubov ipd. že potekajo vsaj 1 x letno, tudi v okviru drugih športnih prireditev.
	KAZALNIK	1. Število takšnih dogodkov na leto

	NOSILEC	ZAVOD JAVNI ZAVOD ZA ŠPORT, ŠPORTNA ZVEZA NOVA GORICA
	FINANČNA OCENA	1.000,00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 12: Razširitev pokritosti *Wi-Fi* omrežja (wlan.novagorica.eu) na slabše pokritih predelih (predmestje, Gregorčičeva ulica v Novi Gorici)

PROSTI ČAS, KULTURA IN ŠPORT TER MLADINSKO ORGANIZIRANJE	**UKREP**	**Razširitev pokritosti *Wi-Fi* omrežja (wlan.novagorica.eu) na slabše pokritih predelih (predmestje, Gregorčičeva ulica v Novi Gorici)**
	OPIS UKREPA	Predlog ukrepa predvideva razširitev pokritosti Wi-fi omrežja (wlan.novagorica.eu) na slabše pokritih predelih (predmestje, Gregorčičeva ulica v Novi Gorici). Predlog ukrepa je uresničljiv v sodelovanju z občani, saj je wlan tehnološko omejen na manjše točke z relativno majhnim radijem (še posebej v primeru zaprtih prostorov, poleg tega pa za doseg internet potrebuje neki obstoječi ali namenski internetni priključek). Obstoječa pokrivnost je razvidna na zemljevidu: http://wlan.novagorica.eu/to269ke--hotspots.html Možnost vzpostavitve točk se spodbuja skozi sistem »moja točka«, kjer je posamezniku podarjena točka v zameno, da on na določenem delu mesta vzpostavi omrežje wlan in del svoje pasovne širine deli z ostalimi. Upravljalec pa je sicer aktiven tudi pri iskanju institucij, ki so pripravljene del pasovne širine nameniti skupni rabi (http://wlan.novagorica.eu/tvoja-to269ka.html).
	KAZALNIK	1. Število novih razdelilnih točk, število novih območij s pokritostjo *Wi-Fi* omrežja
	NOSILEC	MONG, zunanji izvajalec
	FINANČNA OCENA	1.000,00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Strateški cilj: Izboljševanje pogojev za delovanje mladinskih organizacij in organizacij za mlade

Ukrep 1: Vključevanje mladih in mladinskih društev v načrtovanje in izvajanje občinskih prireditev in dogodkov

PROSTI ČAS, KULTURA IN ŠPORT TER MLADINSKO ORGANIZIRANJE	**UKREP**	**Vključevanje mladih in mladinskih društev v načrtovanje in izvajanje občinskih prireditev in dogodkov**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva večje vključevanje mladih in mladinskih organizacij v sooblikovanje in izvajanje občinskih prireditev in dogodkov na različnih področjih. Namen ukrepa je povečati možnosti in priložnosti za krepitev znanj in kompetenc aktivnih mladih v Mestni občini Nova Gorica ter njihovega vključevanja v lokalni skupnosti. Predlog ukrepa je uresničljiv, saj MONG organizira številne dogodke, kot je npr. Evropski teden mobilnosti. Pri organizaciji dogodkov si MONG prizadeva sodelovati tudi z mladimi in takšno vključevanje predvideva tudi v prihodnje.
	KAZALNIK	1. Število občinskih prireditev in dogodkov, v katerih so vključeni mladi, število vključenih mladih
	NOSILEC	MONG
	FINANČNA OCENA	0,00 €
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 2: Zagotavljanje projektnega financiranja mladinskih organizacij in organizacij za mlade

PROSTI ČAS, KULTURA IN ŠPORT TER MLADINSKO ORGANIZIRANJE	**UKREP**	**Zagotavljanje projektnega financiranja mladinskih organizacij in organizacij za mlade**
	OPIS UKREPA	Mestna občina Nova Gorica že vrsto let podpira izvajanje mladinskih aktivnosti s (so)financiranjem projektov vladnih in nevladnih organizacij, zavodov, društev, klubov ipd., z zagotavljanjem prostorov za mladinske aktivnosti in aktivnosti za mlade ter rednim financiranjem dejavnosti Mladinskega centra. Predlog ukrepa predvideva nadaljevanje zagotavljanja

		(so)financiranja aktivnosti mladinskih organizacij in organizacij za mlade. Ukrep je uresničljiv. MONG tudi v prihodnje predvideva (so)financiranje Mladinskega centra Nova Gorica, Zavoda Masovna, Ljudske univerze Nova Gorica ter projektov in aktivnosti za mlade v organizaciji drugih akterjev prek razpisa/ov.
	KAZALNIK	1. Število (so)financiranih projektov in aktivnosti mladinskih organizacij in organizacij za mlade
	NOSILEC	MONG
	FINANČNA OCENA	125.000,00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Strateški cilj: Povečanje številčnosti prostočasnih, športnih in družbeno-kulturnih dejavnosti

Ukrep 1: Reorganizacija občinskega razpisa za mladinske projekte in zagotovitev sredstev za izvajanje projektov za uresničevanje strategije za mlade

PROSTI ČAS, KULTURA IN ŠPORT TER MLADINSKO ORGANIZIRA-NJE	**UKREP**	**Reorganizacija občinskega razpisa za mladinske projekte in zagotovitev sredstev za izvajanje projektov za uresničevanje strategije za mlade**		

	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva spodbujanje uresničevanja ukrepov, ki odgovarjajo na potrebe mladih. Ukrep se že sedaj izvaja prek različnih razpisov ter nosilcev, od katerih imajo nekateri svoje proračunske postavke.	A) Predvideno je, da bi bil občinski razpis za mladinske projekte v obdobju 2018−2023 razdeljen na odprti razpis (2/3 sredstev) ter strukturirani razpis (1/3 sredstev). V okviru odprtega dela razpisa je predvideno sofinanciranje izbranih projektov iz širšega področja mladinske dejavnosti. Strukturirani del razpisa pa bo namenjen sofinanciranju projektov, ki odgovarjajo na potrebe mladih, ki izhajajo iz te strategije in analize potreb in želja mladih, zbranih med izvajanjem priprave osnutka tega dokumenta, s poudarkom na sofinanciranju programov mednarodnega povezovanja (mladinske izmenjave), neformalnega izobraževanja, organiziranja prostočasnih dejavnosti v »zimskem« času, športne tržnice vsaj 2 x letno, mladinskih prostovoljskih dogodkov/mladinskih brigad za ureditev zelenih površin s tablami, čistilnih akcij, akcij potrebnim pomoči ipd.	B) Predvideno je, da se vzpostavi poseben razpis za (so)financiranje projektov za uresničevanje te strategije, ki izhajajo iz te strategije in analize potreb in želja mladih, zbranih med izvajanjem priprave osnutka tega dokumenta, s poudarkom na sofinanciranju programov mednarodnega povezovanja (mladinske izmenjave), neformalnega izobraževanja, organiziranja prostočasnih dejavnosti v »zimskem« času, športne tržnice vsaj 2 x letno, mladinskih prostovoljskih dogodkov/mladinskih brigad za ureditev zelenih površin s tablami, čistilnih akcij, akcij potrebnim pomoči ipd.
	KAZAL-NIK	1. Višina letnih sredstev v proračunu.		

	NOSI-LEC	MONG		
	FINANČ-NA OCENA			
TERMINSKI NAČRT	2018	X		
	2019	X		
	2020	X		
	2021	X		
	2022	X		
	2023	X		

Ukrep 2: Razvoj filmske ponudbe v skladu z željami mladih

PROSTI ČAS, KULTURA IN ŠPORT TER MLADINSKO ORGANIZIRANJE	**UKREP**	**Razvoj filmske ponudbe v skladu z željami mladih**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva razvoj filmske ponudbe, ki odgovarja željam mladih. Mladi v Mestni občini Nova Gorica pogrešajo kino ponudbo s filmi po izboru mladih, ki jim obenem nudi možnost zabavnega preživljanja prostega časa in medsebojnega druženja. Mladi predlagajo razširitev ponudbe v okviru kino programa Kulturnega doma Nova Gorica ali vstop novega komercialnega ponudnika. V okviru programa Kulturnega doma Nova Gorica se v sklopu javne službe izvajajo razne dejavnosti, namenjene občanom MONG, med drugim tudi kinematografija. Nekatere vsebine so še posebej namenjene prav ciljni skupini mladih, kot so: abonmajski programi, filmsko gledališče, filmske retrospektive, mladinski filmi in program Filmski vrtiljak. Kulturni dom Nova Gorica je odprt za dialog in sodelovanje z mladimi za prilagoditev ponudbe njihovim željam. Filmska ponudba Kulturnega doma Nova Gorica ne zajema ponudbe komercialnega filma, ki je v domeni prostega trga.
	KAZALNIK	1. Razvoj filmske ponudbe za mlade
	NOSILEC	MONG, Kulturni dom Nova Gorica
	FINANČNA OCENA	10.000,00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

6.5 MOBILNOST

Mobilnost mladih je široko področje, v katero spada »zmožnost mladih, da v okviru doseganja ciljev za osebnostni razvoj, osamosvajanje, za namene prostovoljskega in mladinskega dela, izobraževalnih sistemov in programov, strokovnih usposabljanj, zaposlitvenih ter kariernih ciljev, bivanjskih priložnosti ter prostočasnih aktivnosti prehajajo med različnimi kraji v matični državi in zunaj nje« (*Programski dokument Mobilnost …* 2011, str. 8).

Mobilnosti je več vrst, lahko jih razvrstimo v *prostorsko* (premik v fizičnem, geografskem prostoru znotraj države in meddržavno) in *družbeno* mobilnost (prehod posameznika z enega družbenega položaja v drugega, med različnimi družbenimi skupinami ter s tem povezanimi socialnimi okoliščinami), ki jima lahko dodamo še *psihološko* (zmožnost in pripravljenost na prostorsko mobilnost) in *virtualno* mobilnost (Williamson 2002, str. 113).

Kakovostna mladinska politika tako skrbi za vzpodbujanje vključevanja v projekte mobilnosti mladih, vzpodbuja razvoj programov mobilnosti v občini, razvoj občine kot privlačne destinacije za meddržavno in medobčinsko mobilnost, zagotavlja znotrajobčinsko mobilnost, vezano predvsem na javni promet in zdrav način premikanja, kot sta hoja in kolesarjenje (Bakovnik *et al.* 2013, str. 39−40).

»Naloga lokalne skupnosti je, da z ukrepi za izboljšanje mobilnosti mladih, omogoči mladim finančni in stvarni dostop do javnih prevoznih sredstev in hkrati skrbi za podporo tistim organizacijam ali skupinam, ki pospešujejo mednarodno mobilnost mladih« (*ibidem*, str. 40).

Rezultati ankete med mladimi, od katerih jih 51,4 % živi v mestu, ostali pa na podeželju, kažejo, da za prevoz v šolo, na delovno mesto ali na prostočasne aktivnosti preko 62,3 % vprašanih uporablja osebni avtomobil. Javni prevoz uporablja skoraj polovica vprašanih, in sicer 48,6 %. Kolo uporablja 40,6 % vprašanih, nekaj manj pa se jih odpravi tudi peš.

Z javnim prevozom v času začetka in konca šole ter službe je zadovoljnih več kot 60 %. Povsem drugače je z zadovoljstvom z javnim prevozom v času popoldanskih in drugih prostočasnih aktivnosti, s katerim je zadovoljnih manj kot polovica.

30,7 % mladih v občini meni, da prometna infrastruktura vpliva na njihovo mobilnost. Med slednjimi so kot razloge navedli predvsem: premalo postajališč, premalo načinov javnih prevoznih sredstev (predvsem za podeželje), premalo brezplačnih parkirnih mest, preslabo urejene kolesarske poti, slabo stanje cest izven mesta ter prenizko frekvenco avtobusov v popoldanskem času.

Med tistimi, ki javnega prevoza ne uporabljajo, ga 39,4 % vprašanih ne uporablja zaradi nedostopnosti. Več kot polovica pa prevoza ne uporablja zaradi: bivališča v

bližini središča, preveč natrpanih avtobusov, premajhnih frekvenc in ker imajo raje druge oblike prevoza.

S kolesom se redno vozi 23,7 % anketirancev, samo ob lepem vremenu pa 26,7 %. S kolesarskimi stezami je zadovoljnih več kot polovica vprašanih, nezadovoljnih je 20 %, ki kot glavne razloge navajajo: slabe povezave (kolesarska povezava ob Soči »Solkan−Plave« in kolesarska steza Šempeter−Nova Gorica ne zadostujeta), neurejene in premalo označene kolesarske steze ter slabo zagotavljanje varnosti kolesarjev.

V povezavi z mednarodno mobilnostjo je 74,4 % mladih odgovorilo, da si želijo več možnosti za mednarodno mobilnost v smislu kratkotrajnih formalnih in neformalnih izobraževanj v tujini, izmenjav in praks.

Strateški cilj: Izboljšanje pogojev za mobilnost mladih

Ukrep 1: Nadaljevanje subvencioniranja mestnega avtobusnega prevoza ter preučitev možnosti za povečanje frekvenc voženj in postajališč z namenom omogočanja prevoza mladih na prostočasne aktivnosti

	UKREP	**Nadaljevanje subvencioniranja mestnega avtobusnega prevoza ter preučitev možnosti za povečanje frekvenc voženj in postajališč z namenom omogočanja prevoza mladih na prostočasne aktivnosti**
	OPIS UKREPA	Mestna občina Nova Gorica subvencionira redni mestni prevoz, ki ga v veliki meri uporabljajo tudi mladi, zato ukrep predvideva ohranitev dosedanje prakse. Ukrep predvideva tudi preučitev možnosti in potreb za povečanje frekvenc voženj in postajališč predvsem v popoldanskem času z namenom omogočanja prevoza mladih na prostočasne aktivnosti. Predlog ukrepa je v celoti v skladu z zadanimi cilji CPS, točka 4. Privlačen promet, kjer sta med ukrepi navedena izboljšanje ponudbe javnega potniškega prometa ter povečanje frekvence. Glede na to, da je v izvajanju študija avtobusnih prevozov, se bo ta predlog ukrepa mladih preučil tudi v okviru priprave strateških smernic na tem področju.
MOBILNOST	KAZALNIK	1. Izvajanje subvencioniranja mestnega avtobusnega prevoza, povečanje števila frekvenc, povečanje števila postajališč 2. Vključitev predloga ukrepa oz. specifičnih potreb mladih v okviru strategije, ki se pripravlja na tem področju
	NOSILEC	MONG, OBČINA ŠEMPETER - VRTOJBA

	FINANČNA OCENA	425.000,00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 2: Sofinanciranje programov in projektov, ki spodbujajo mednarodno mobilnost mladih (izmenjave/prakse) ter sodelovanje lokalne skupnosti s pobratenimi občinami/mesti in vključevanje mladih v programe in projekte sodelovanja

MOBILNOST	**UKREP**	**Sofinanciranje programov in projektov, ki spodbujajo mednarodno mobilnost mladih (izmenjave/prakse) ter sodelovanje lokalne skupnosti s pobratenimi občinami/mesti in vključevanje mladih v programe in projekte sodelovanja**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva (so)financiranje projektov in aktivnosti mednarodne mobilnosti mladih (mladinske izmenjave/prakse ipd.) ter sodelovanje lokalne skupnosti s pobratenimi občinami/mesti in vključevanje mladih v programe in projekte sodelovanja. Ukrep se v predvidenem obdobju uresničuje v okviru že obstoječih sofinanciranj na tem področju. Projekti mednarodne mobilnosti mladih že potekajo v okviru programov EVS, Erasmus+ ter prek razpisov Primorskega tehnološkega parka. V prihodnje se preuči možnost sofinanciranja tudi za projekt mednarodne mobilnosti v okviru Šolskega centra Nova Gorica.
	KAZALNIK	1. Število projektov, število vključenih mladih
	NOSILEC	MONG, Mladinski center Nova Gorica, Primorski tehnološki park d.o.o., Šolski center Nova Gorica
	FINANČNA OCENA	10.000,00 € na leto
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 3: Več urejenih kolesarskih stez − povezava med krajevnimi skupnostmi

	UKREP	**Več urejenih kolesarskih stez − povezava med krajevnimi skupnostmi**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva preučitev možnosti za povečanje števila kolesarskih poti/povezav med krajevnimi skupnostmi MONG in sosednjimi občinami. Ukrep je uresničljiv. Predlog ukrepa je v skladu s strateškimi cilji Celostne prometne strategije v Mestni občini Nova Gorica. Sofinanciranje za sklenjeno kolesarsko omrežje, tako na mestnem območju kot izven območja mesta, se financira iz različnih virov.
MOBILNOST	KAZALNIK	1. Število novih kolesarskih poti
	NOSILEC	MONG, DRUGE OBČINE V SODELOVANJU
	FINANČNA OCENA	Skupaj 5.000.000,00 €: po 2.000.000,00 € prvi dve leti in 1.000.000,00 € tretje leto.
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	
	2022	
	2023	

Ukrep 4: Zagotovitev večjega števila koles za izposojo »t. i. Krpanov« ter povečanje mreže »postajališč/točk izposoje/vračila kolesa«

	UKREP	**Zagotovitev večjega števila koles za izposojo »t. i. Krpanov« ter povečanje mreže »postajališč/točk izposoje/vračila kolesa«**
MOBILNOST	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva poudarek na lokacijah, kjer se mladi zadržujejo v okviru šolskih in prostočasnih aktivnosti. Nekatere občine v državi takšno storitev že prakticirajo. Gre za izposojo kolesa, ki se ga po opravljeni vožnji vrne na eno izmed bližnjih mest za izposojo. Rešitev je lahko zelo praktična, če bi bile v občini popolnoma urejene kolesarske poti do vseh krajev v občini. Ukrep je uresničljiv. MONG je pripravila predlog prostorske umestitve sistema javne izposoje koles za območje MONG. Na podlagi tega predloga bomo pripravili prijavo za razpis za vzpostavitev javnega sistema izposoje koles.

	KAZALNIK	1. Vzpostavitev javnega sistema izposoje koles
	NOSILEC	MONG
	FINANČNA OCENA	130.000,00 € za vzpostavitev sistema v letu 2019 in 2020 ter 20.000,00 € na leto za vzdrževanje sistema
TERMINSKI NAČRT	2018	
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 5: Subvencioniranje nakupa koles za mlade/zagotavljanje brezplačnega letnega najema »Krpana«, ki ga mladi uporabljajo za prevoz v šolo in na prostočasne dejavnosti

MOBILNOST	**UKREP**	**Subvencioniranje nakupa koles za mlade/zagotavljanje brezplačnega letnega najema »Krpana«, ki ga mladi uporabljajo za prevoz v šolo in na prostočasne dejavnosti**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva subvencijo za nakup kolesa za mlade, ki kolo uporabljajo kot osnovno prevozno sredstvo za prevoz v/na šolo, delo ali prostočasne aktivnosti. Mladi, ki bi bili koristniki ukrepa brezplačnega najema »Krpana«, bi bili obvezani kolo parkirati na namenskem postajališču pred šolo. Iz evidence parkiranja na dotičnem postajališču bi bilo razvidno, da ukrep koristi mladi posameznik. Predhodno je treba preučiti najprimernejšo obliko izvajanja, ali v obliki subvencioniranja (v sosednji Italiji se subvencionira nakup električnega kolesa) ali v obliki »organiziranja tržnice rabljenih koles«. MONG si prizadeva k širitvi postajališč za kolesa. O ukrepu pa je vredno razmišljati tudi v okviru evropskih projektov.
	KAZALNIK	1. Analiza potreb in oblike izvajanja 2. Število subvencij/tržnic 3. Število koristnikov subvencije/udeležencev tržnice
	NOSILEC	MONG
	FINANČNA OCENA	0,00 €
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 6: Zagotavljanje financiranja avtobusnih prevozov za povečanje prometne varnosti mladih ob javnih prireditvah, ki so namenjene mladim in se zaključijo pozno

	UKREP	**Zagotavljanje financiranja avtobusnih prevozov za povečanje prometne varnosti mladih ob javnih prireditvah, ki so namenjene mladim in se zaključijo pozno**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva financiranje avtobusnih prevozov ob prireditvah, ki so v prvi vrsti namenjene mladim, s čemer se dodatno poskrbi za večjo prometno varnost mladih udeležencev. Mladi v svojem prostem času, predvsem ob koncih tedna, obiskujejo različne prireditve. Takšne (tudi tradicionalne) prireditve se odvijajo v številnih krajih v MONG. Mladi predlagajo dogovor tako s krajevnimi skupnostmi MONG kot okoliškimi občinami, da organizirajo javne prevoze ob vseh večjih prireditvah ter ob koncih tedna, da se zagotovi večja prometna varnost mladih. V okviru CPS, točka 4.8, je predvideno uresničevanje tega ukrepa, saj le-ta spodbuja organizatorje prireditev, da predvidijo in omogočijo tovrstne prevoze.
MOBILNOST	KAZALNIK	1. Število avtobusnih prevozov ob javnih prireditvah za mlade, število mladih uporabnikov prevoza
	NOSILEC	Organizatorji prireditev
	FINANČNA OCENA	Financiranje s strani MONG ni predvideno.
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

6.6 ZDRAVJE MLADIH

Zdravje in dobro počutje mladih je področje ukrepanja tako v evropskih kot v nacionalnih dokumentih, ki usmerjajo delovanje z mladimi in za mlade. Svetovna zdravstvena organizacija (1948) zdravje opredeljuje ne le kot odsotnost bolezni, ampak tudi kot duševno, telesno, čustveno in socialno ugodje/blagostanje.

Zdravje je ključen dejavnik, ki omogoča kakovostno življenje posameznika, in čeprav je to v prvi vrsti odgovornost le-tega, so v skladu z usmeritvami Vlade RS država in samoupravne lokalne skupnosti kot nosilke upravljanja družbe odgovorne za zagotavljanje pogojev, ki prebivalstvu omogočajo zdrav življenjski slog. Poleg zagotavljanja zdravstvenega varstva področje obsega tudi spodbujanje, oblikovanje in izvajanje preventivnih programov in strategij na področju zdravja (*Strategija Vlade RS na* … 2007, str. 4−8).

Resolucija o Nacionalnem programu za mladino kot cilj na tem področju opredeljuje skrb za zdravje in dobro počutje mladih s poudarkom na spodbujanju duševnega in spolnega zdravja, športa, telesne dejavnosti in zdravega načina življenja ter preprečevanja in zdravljenja poškodb, motenj prehranjevanja, odvisnosti in zlorabe drog (*Resolucija o Nacionalnem … 2013*, gl. pog. 5.1).

V raziskavi *Mladina 2010* zdravje kot individualni življenjski cilj med vrednotami zaseda prvo mesto. Odgovoren in zavesten odnos do lastnega zdravja se kaže tudi v odnosu mladih Novogoričanov, saj iz rezultatov ankete izhaja, da si polovica vprašanih želi več preventivnih programov na področju zdravja v občini, od teh bi se jih 39,9 % takšnih dejavnosti tudi udeležilo. Večina mladih, kar 77 %, meni, da imajo dovolj možnosti za rekreacijo v prostem času, obenem pa jih 68,9 % odgovarja, da bi si želeli še več možnosti, pri čemer je treba upoštevati dejstvo, da jih le 41,9 % meni, da imajo manj možnosti za rekreacijo čez celo leto.

Ukrep 1: Nadaljevanje obstoječih ukrepov (so)financiranja programov za krepitev zdravja in dobrega počutja mladih

ZDRAVJE MLADIH	UKREP	**Nadaljevanje obstoječih ukrepov (so)financiranja programov za krepitev zdravja in dobrega počutja mladih**

	OPIS UKREPA	Mestna občina Nova Gorica že vrsto let posveča posebno skrb področju krepitve zdravja mladih, predvsem s (so)financiranjem preventivnega programa MONG in drugih preventivnih dejavnosti in aktivnosti ter zavodov, organizacij, društev in skupnosti, ki delujejo na področju promocije zdravega življenjskega sloga in/ali preprečevanja oz. zmanjševanja škodljivih posledic vseh oblik zasvojenosti. Ukrep predvideva, da bo občina nadaljevala z obstoječimi ukrepi s področja krepitve zdravja mladih, in sicer s sofinanciranjem namenskih aktivnosti na tem področju. Ukrep je uresničljiv. MONG že vrsto let daje velik poudarek, tako s finančno kot infrastrukturno podporo, področju krepitve zdravja in preprečevanja zasvojenosti in drugih tveganih vedenj mladih, v okviru katerega (so)financira številne programe in aktivnosti za krepitev zdravja mladih, kot so: delovanje Centra za zdravljenje zasvojenosti Nova Gorica, izvajanje preventivnega programa in koordinacije LAS za preprečevanje zasvojenosti Nova Gorica v sodelovanju z Mladinskim centrom Nova Gorica, sprejeti projekti v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje programov s področja zasvojenosti v Mestni občini Nova Gorica.
	KAZALNIK	1. Število subvencioniranih programov in aktivnosti krepitve zdravja mladih 2. Število vključenih mladih 3. Višina sredstev, namenjenih programom in aktivnostim krepitve zdravja mladih
	NOSILEC	MONG
	FINANČNA OCENA	56.500,00 €
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 2: Zagotavljanje dodatnih sredstev za (so)financiranja programov za krepitev zdravja in dobrega počutja mladih

ZDRAVJE MLADIH	UKREP	**Zagotavljanje dodatnih sredstev za (so)financiranja programov za krepitev zdravja in dobrega počutja mladih**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva zagotavljanje dodatnih sredstev za (so)financiranje programov, dejavnosti in aktivnosti s področja krepitve zdravja in promocije zdravega življenjskega sloga mladih v MONG in/ali preprečevanja oz. zmanjševanja škodljivih posledic vseh oblik zasvojenosti.

		Ukrep je uresničljiv. MONG že vrsto let daje velik poudarek, tako s finančno kot infrastrukturno podporo, področju krepitve zdravja in preprečevanja zasvojenosti in drugih tveganih vedenj mladih. V okviru podpore se vsako leto v proračunu predvidijo namenska sredstva za (so)financiranje različnih izvajalcev programov in aktivnosti s tega področja. Ves čas se tudi v sodelovanju z Lokalno akcijsko skupino za preprečevanje zasvojenosti Nova Gorica odziva na potrebe v skladu z aktualnim stanjem. Na javnem razpisu Ministrstva za zdravje za sofinanciranje programov varovanja in krepitve zdravja za leta 2017, 2018 in 2019 je bil izbran projekt Društva Projekt Človek z naslovom Mreža programov za mlade, ki eksperimentirajo in zlorabljajo alkohol, marihuano in ostale PAS, prekomerno uporabljajo digitalne tehnologije in imajo druge težave pri odraščanju. Mestna občina Nova Gorica v projektu sodeluje kot partner pri povezovanju in obveščanju lokalnega okolja. Društvu Projekt Človek je MONG v brezplačno uporabo odstopila prostore v Skupnostnem centru, Bidovčeva ulica 2−4.
	KAZALNIK	1. Zagotovitev sredstev, število subvencioniranih programov in aktivnosti krepitve zdravja mladih, število vključenih mladih
	NOSILEC	MONG
	FINANČNA OCENA	Sredstva se predvideva v skladu s potrebami in razpoložljivimi sredstvi v okviru posameznega proračuna MONG.
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

6.7 PARTICIPACIJA MLADIH

Med prednostne naloge organizacij v mladinskem sektorju spada nedvomno tudi spodbujanje participacije mladih.

V preambuli *Revidirane Evropske listine o vključevanju mladih v lokalno in regionalno življenje* (2003) je opredeljeno, da je »sodelovanje mladih pri odločitvah in dejavnostih na lokalni ravni ključnega pomena, če hočemo zgraditi bolj demokratično, vključujočo in uspešno družbo. Sodelovanje v demokratičnem življenju skupnosti je več kot le udeležba (aktivna ali pasivna) na volitvah, čeprav je pomemben sestavni del. Bistvo udeležbe v družbi in aktivnega državljanstva je, da imaš možnost, prostor in podporo, da lahko sodeluješ pri odločanju in vplivaš na odločitve ter se vključuješ v različne dejavnosti in s tem prispevaš h graditvi boljše družbe« (*Revidirana Evropska listina* … 2003, gl. pog. Preambula).

»Mladinske organizacije kot učno polje demokracije gradijo na mladem posamezniku kot aktivnem in odgovornem državljanu, ki bo demokratičnost ohrani tudi kasneje v življenju. Zato mora država prepoznati interese v vzgajanju odgovornih državljanov in spodbujanju avtonomije s pridobivanjem kompetenc za neodvisno življenje. Tu nepogrešljivo vlogo igrajo tudi mladinske organizacije, ki z 'usposabljanjem' omogočajo mladim, da vplivajo na družbo, jim pomagajo na poti ekonomskega in socialnega osamosvajanja ter s tem ključno prispevajo k razvoju države (*Resolucija o Nacionalnem* … 2013, gl. pog. 6).

Dalje v istem dokumentu beremo, da na tem področju »[v]elja izpostaviti tudi Resolucijo Sveta o prenovljenem okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine (2010−2018), ki poziva k nadaljevanju in poglobitvi strukturiranega dialoga z mladimi in mladinskimi organizacijami v okviru tematik, skladnih s splošnimi cilji evropskega sodelovanja na področju mladine, in cilji, določenimi za posamezna obdobja« (*ibidem*).

Na vprašanje, ali se mladi v občini udeležujejo prireditev, lokalnih akcij, zborovanj, podpor peticijam, javnih razprav in merjenja javnega mnenja, jih kar 45 % odgovarja pritrdilno. Le 9 % pa jih meni, da je njihovo mnenje upoštevano. Mladi si na podlagi rezultatov želijo več vključevanja predvsem: pri vplivu na izdajo dovoljenja glede obratovalnega časa lokalov, ki so v neposredni bližini stanovanjske soseske; na področju lokalne samouprave (iskanje rešitev še boljšega življenja v mestu in okolici); na področju politične aktivnosti (mladi se morajo aktivno vključevati v delo in življenje v lokalni skupnosti z delom v strankah, nevladnih organizacijah in v drugih društvih); pri športnih dogodkih, stanovanjski politiki, problematiki zaposlovanja, pri soustvarjanju kulturnega življenja in organizaciji prireditev ter na področju socialnega varstva.

Strateški cilj: Povečanje aktivne participacije mladih pri oblikovanju mladinskih politik v MONG

Ukrep 1: Ustanovitev mladinskega sveta lokalne skupnosti

PARTICIPACIJA MLADIH	UKREP	**Ustanovitev mladinskega sveta lokalne skupnosti**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva ustanovitev mladinskega sveta lokalne skupnosti, ki predstavlja formalno obliko vključevanja in zastopanja interesov mladih v občini. Mladinski svet zastopa interese mladih v lokalni oz. občinski skupnosti in se dogovarja o aktivnostih, infrastrukturi in sredstvih, namenjenih mladim. V skladu z zakonom imajo moralno obvezo do podajanja mnenj mladih v zvezi z zadevami, ki se tičejo življenja mladih in jih obravnavajo občinski organi. S svojim delovanjem spodbujajo dejavnosti mladinskih organizacij in organizacij za mlade ter skrbijo za obveščanje mladih in širše javnosti o politiki lokalne skupnosti, ki zadeva mlade. Ukrep je uresničljiv. Mestna občina Nova Gorica si že vrsto let, vse od prenehanja aktivnega delovanja mladinskega sveta lokalne skupnosti leta 2010, prizadeva k oživitvi delovanja le-tega. Zaradi nezainteresiranosti predvidenih sodelujočih žal do sedaj ni bilo konkretnejših premikov. MONG je pripravljena nuditi vso potrebno podporo, da mladinski svet lokalne skupnosti postane ponovno aktiven.
	KAZALNIK	1. Ponovna aktivacija Mladinskega sveta Mestne občine Nova Gorica
	NOSILEC	MONG
	FINANČNA OCENA	0,00 €
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 2: Vzpostavitev rednega sodelovanja med mladimi in lokalno skupnostjo prek neformalnih oblik sodelovanja

PARTICIPACIJA MLADIH	UKREP	**Vzpostavitev rednega sodelovanja med mladimi in lokalno skupnostjo prek neformalnih oblik sodelovanja**

	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva vzpostavitev rednega sodelovanja med mladimi in lokalno skupnostjo prek neformalnih oblik sodelovanja. Lokalna skupnost si na tak način prizadeva kontinuirano vključevati mlade v oblikovanje mladinskih politik in pridobivati njihova mnenja, predloge, pobude v zvezi z mladinskimi politikami in mladinskimi aktivnostmi ter pridobljene mnenja/predloge in pobude tudi upoštevati pri svojih odločitvah. Ukrep je uresničljiv, saj si MONG prizadeva spodbujati aktivno participacijo mladih v občini. Ukrep bi se lahko izvajal v obliki(ah): a) prek mehanizma strukturiranega dialoga mladih z odločevalci v obliki letnega srečanja v okviru aktivnosti uresničevanja in spremljanja Strategije za mlade v Mestni občini Nova Gorica 2018−2023; b) uporaba portala Nacionalnega inštituta za mladinsko politiko predlagam-obcini.si, ki je nastal po vzoru nacionalnega portala predlagam.vladi.si in omogoča občini višjo stopnjo vključevanja javnosti (s poudarkom na mladih) v procese urejanja občinskih zadev. Je orodje za neposredno vključevanje mladih v proces odločanja oz. sooblikovanja lokalne skupnosti.
	KAZALNIK	1. Število neformalnih posvetovanj z mladimi na letni ravni 2. Število vključenih mladih 3. Število uporab portala
	NOSILEC	MONG
	FINANČNA OCENA	a) 0,00 € b) Letna naročnina za uporabo portala za mestne občine znaša 500,00 €.
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 3: Zagotovitev predstavništva mladih v svetih zavodov, katerih (so)ustanoviteljica je Mestna občina Nova Gorica in katerih dejavnosti so namenjene predvsem/tudi ciljni skupini mladih

PARTICIPACIJA MLADIH	UKREP	**Zagotovitev predstavništva mladih v svetih zavodov, katerih (so)ustanoviteljica je Mestna občina Nova Gorica in katerih dejavnosti so namenjene predvsem/tudi ciljni skupini mladih**

	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva, da se v telesa, kot je svet zavoda zavodov, katerih (so)ustanoviteljica je Mestna občina Nova Gorica in katerih dejavnosti so namenjene predvsem/tudi ciljni skupini mladih, vključi vsaj enega predstavnika mladih, ki s svojim aktivnim delovanjem skrbi, da je delovanje zavoda v skladu z realnimi potrebami mladih v MONG. Ukrep je delno uresničljiv zgolj v obliki priporočila, ki ga v skladu z zakonom lahko MONG poda Komisiji za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja. Kakršnokoli pogojevanje oz. določanje ne bi bilo v skladu z zakonodajo na tem področju.
	KAZALNIK	1. Število zavodov, v katerih je zastopano predstavništvo mladih prek vsaj enega mladega posameznika, vključenega v svet zavoda
	NOSILEC	MONG, Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja
	FINANČNA OCENA	0,00 €
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

6.8 INFORMIRANJE MLADIH

»Spoštovanje demokracije, človekovih pravic in temeljnih svoboščin vključuje tudi dostop mladih do popolnih, objektivnih, razumljivih in zanesljivih informacij o vseh svojih vprašanjih in potrebah. Splošno informiranje mladih zajema vse teme, ki mlade zanimajo, in vključuje celo vrsto dejavnosti: informiranje, svetovanje, posvetovanje, vodenje, podporo, osebno pomoč, treniranje in usposabljanje, povezovanje v mrežo in napotitev na specializirane službe« (*Evropska listina o …* 2004, gl. pog. Preambula).

Informiranje mladih je eno od ključnih področij podpore mladim pri vključevanju v družbo. Po Beočaninu ima informiranje dve pomembni funkciji, in sicer funkcijo ustvarjanja okolja, kjer se mladi vključujejo že v fazo priprave ukrepov, ki se tičejo njihovega življenja, in funkcijo skrbi za obveščenost mladih o ukrepih, ki se izvajajo in so jim na voljo (Beočanin 2012, str. 235).

»Mladinska politika mladim lajša dostop do izobraževanja, zaposlitev, stanovanj … Če želimo, da mladi sodelujejo pri razvoju ukrepov in posledično v javnem življenju skupnosti ali te ukrepe koristijo, moramo zagotoviti njihovo poznavanje. Z informiranjem ne zagotavljamo samo tega poznavanja, ampak gre za širši učni proces, ki strmi k opolnomočenju mladih za sprejemanje odgovornih življenjskih odločitev. Takšne odločitve pa so lahko sprejete samo, če so mladi seznanjeni z vsemi zadevami in možnostmi, ki okrog odločitev obstajajo« (*ibidem*, str. 236).

Na Inštitutu za mladinsko politiko poudarjajo ključno vlogo informiranja in svetovanja, ki skupaj predstavljata »enega od najpomembnejših mehanizmov za zvišanje ter spodbujanje družbene participacije mladih, njihove socialne integracije, osebnostnega razvoja in avtonomije, pripomore pa tudi k razvijanju aktivnega državljanstva, večji mobilnosti mladih, izboljšanju kvalitete življenja, večji družbeni odprtosti in vključevanju v družbene procese, ki so za mlade pomembni« (*Javni poziv za …* 2017, gl. pog. 2. d).

Inštitut za mladinsko politiko izpostavlja, da je informiranju mladih treba posvetiti posebno skrb, saj se populacija mladih v kopici informacij, s katerimi so vsakodnevno preplavljeni, razmeroma težko znajde, pri čemer velja še posebno pozornost nameniti neorganizirani mladini, ki primanjkljaj informacij občuti ostreje kot organizirana mladina (*ibidem*).

Med mladimi anketiranci jih je na vprašanje o zadostni informiranosti o možnostih zaposlovanja, izobraževanja, stanovanj, mobilnosti, prostočasnega udejstvovanja, vključevanja v procese odločanje itd. kar 62,5 % menilo, da to ni zadostno. 83 % vprašanih meni, da bi morale biti informacije o možnostih zaposlovanja, izobraževanja, stanovanj, mobilnosti in prostočasnega udejstvovanja na voljo na spletni strani občine, skoraj 60 % jih meni, da bi morale biti na voljo na Zavodu za

zaposlovanje, približno polovica pa jih meni, da na spletni strani Mladinskega centra (*Analiza rezultatov ankete …* 2017, str. 38−40).

Strateški cilj: Vzpostavitev sistema celovitega informiranja mladih v občini

Ukrep 1: Vzpostavitev spletnega informacijskega portala na občinski oz. regijski ravni za mlade »GO mladi«, kjer bi mladinske organizacije in organizacije za mlade lahko skupaj objavljale vse dogodke in ostale pomembne informacije, ki se tičejo področij življenja mladih na enem mestu

INFORMIRANJE MLADIH	UKREP	**Vzpostavitev spletnega informacijskega portala na občinski oz. regijski ravni za mlade »GO mladi«, kjer bi mladinske organizacije in organizacije za mlade lahko skupaj objavljale vse dogodke in ostale pomembne informacije, ki se tičejo področij življenja mladih na enem mestu**
	OPIS UKREPA	Mladi menijo, da je potrebna vzpostavitev celovitega sistema informiranja mladih v lokalni skupnosti oz. regiji. Portal bi vključeval kakovostne in ažurne informacije s področij, ki se tičejo življenja mladih (neformalno izobraževanje, zaposlovanje, stanovanja, prostočasne aktivnosti, prostovoljstvo, zabava, mladinsko organiziranje itd.), na enem mestu. Portal bi vključeval tudi povezave na druge spletne strani. Ukrep je uresničljiv. Portal bi deloval po principu portala »tehničnakulturagoriške.si«. Za vzpostavitev portala bi poskrbel zunanji izvajalec. Za upravljanje portala je treba določiti administratorja ali upravljalca.
	KAZALNIK	1. Vzpostavitev portala 2. Število obiskov portala
	NOSILEC	MONG, zunanji izvajalec
	FINANČNA OCENA	1.000,00 €
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

Ukrep 2: Vzpostavitev informacijske točke za mlade

INFORMIRANJE MLADIH	UKREP	**Vzpostavitev informacijske točke za mlade**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva vzpostavitev informacijske točke za

		mlade, kjer bi mladi lahko pridobili informacije glede vseh vprašanj/področij, ki se navezujejo na mlade. Ukrep je uresničljiv. MONG predlaga vzpostavitev informacijske točke v okviru programa Mladinskega centra Nova Gorica.
	KAZALNIK	1. Vzpostavitev informacijske točke
	NOSILEC	MONG, Mladinski center Nova Gorica
	FINANČNA OCENA	0,00 €
TERMINSKI NAČRT	2018	X
	2019	X
	2020	X
	2021	X
	2022	X
	2023	X

6.9 PREDLOGI UKREPOV MLADIH, KATERIH URESNIČEVANJE NI PREDVIDENO V OBDOBJU 2018–2023

V tem poglavju želimo ohraniti predloge ukrepov mladih, ki se zaradi različnih razlogov, navedenih pri posamezni razlagi, ocenjujejo kot neuresničljivi ali neuresničljivi v obdobju 2018–2023. Na tem mestu velja ponovno poudariti, da Strategija za mlade mora biti živ dokument, ki se, v skladu z ugotovitvami aktivnosti za spremljanje uresničevanja in pregleda aktualnosti in uresničevanja vsaki dve leti, prilagaja in posodablja na osnovi zaznanih potreb. Prav zato smo v želji, da bi glas mladih bil slišan v celoti, predloge ukrepov, ki se ocenjujejo kot neuresničljivi, želeli ohraniti predvsem z namenom, da bi se tudi v okviru prihodnjih aktivnosti za aktualizacijo dokumenta ali morda priprave strategije za mlade za prihodnje obdobje le-ti lahko ponovno ovrednotili.

Ukrep 1: Občinska spodbuda razvoju srednjega šolstva – občine v sorazmernih deležih prispevajo v šolske sklade šol

	UKREP	**Občinska spodbuda razvoju srednjega šolstva – občine v sorazmernih deležih prispevajo v šolske sklade šol**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva prispevanje finančnih sredstev občin v šolske sklade v sorazmernih deležih glede na število dijakov iz posamezne občine. Mladi, ki obiskujejo program srednješolskega izobraževanja v MONG, morajo na letni ravni v šolski sklad prispevati cca 15 €. Predlagajo, da občine v sorazmernih deležih (vsaj delno) prispevajo v šolske sklade in s tem spodbujajo razvoj srednjega šolstva ter razbremenjujejo mlade. Predlog ukrepa ni uresničljiv. Omogočanje nadstandarda ni zakonska obveza, zato se ta ukrep ne upošteva.
IZOBRAŽEVANJE	KAZALNIK	1. Letni prispevek v šolski sklad
	NOSILEC	
	FINANČNA OCENA	
TERMINSKI NAČRT	2018	
	2019	
	2020	
	2021	
	2022	
	2023	

Ukrep 2: Ohranitev občinskega sistema štipendiranja in sofinanciranja šolnin občin za nadarjene dijake in študente

	UKREP	**Ohranitev občinskega sistema štipendiranja in sofinanciranja šolnin občin za nadarjene dijake in študente**
	OPIS UKREPA	V okviru podprograma Pomoči šolajočim MONG skladno s potrebami občine in razpoložljivimi sredstvi iz proračunskih sredstev zagotavlja sredstva za štipendiranje in sofinanciranje šolnin za nadarjene dijake in študente, stanujoče v Mestni občini Nova Gorica. Iz sredstev občinskega proračuna je v letu 2015 bilo za štipendiranje namenjenih 3.395 €. V letu 2016 se nadaljuje s štipendiranjem nadarjenih dijakov in študentov, ki so bili izbrani na osnovi javnih razpisov v preteklih letih. Predlog ukrepa ni uresničljiv. Občina ne izvaja več programov štipendiranja in sofinanciranja šolnin za nadarjene dijake in študente že od leta 2011 (zadnji razpis 2010). V obravnavanem obdobju ni predvideno ponovno izvajanje takšnega ukrepa.
IZOBRAŽEVANJE	KAZALNIK	1. Število dodeljenih štipendij
	NOSILEC	
	FINANČNA OCENA	
TERMINSKI NAČRT	2018	
	2019	
	2020	
	2021	
	2022	
	2023	

Ukrep 3: Neprofitna najemna stanovanja za mlade in mlade družine z ločenim razpisom

	UKREP	**Neprofitna najemna stanovanja za mlade in mlade družine z ločenim razpisom**
STANOVANJSKE RAZMERE MLADIH	OPIS UKREPA	Ukrep obsega prednostno dodeljevanje neprofitnih stanovanj iz občinskega sklada stanovanj v najem mladim posameznikom in mladim družinam iz lokalne skupnosti, ki prvič samostojno rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje. Veljavna zakonodaja, ki

		predvideva izvajanje ukrepa dodeljevanja neprofitnih stanovanj v najem s strani občin, namreč omogoča, da občina v javnem razpisu za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem poleg zakonodajno določenih splošnih pogojev za upravičenost prosilcev do pridobitve neprofitnega stanovanja v najem določi dodatne pogoje za upravičenost, v okviru česar lahko prednostno obravnava mlade in mlade družine, ki v občini prvič samostojno rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje (Pravilnik o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem). Cilj ukrepa je mladim, ki na območju občine prvič rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje, izboljšati dostopnost občinskih neprofitnih stanovanj. Namen ukrepa je omogočiti lažjo ureditev samostojnih bivalnih razmer za mlade v lokalni skupnosti ter posledično ohraniti mlade in njihove potenciale v lokalnem okolju (Bakovnik *et al.* 2012, str. 146). Ukrep mladih v takšni obliki ni uresničljiv. Ukrep spodbujanja podeljevanja neprofitnih stanovanj za mlade se izvaja v okviru Javnega razpisa za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem, ki se izvaja, ko so na razpolago prazna stanovanja.
	KAZALNIK	1. Izvedba ločenega razpisa, število dodeljenih neprofitnih stanovanj mladim in mladim družinam
	NOSILEC	
	FINANČNA OCENA	
TERMINSKI NAČRT	2018	
	2019	
	2020	
	2021	
	2022	
	2023	

Ukrep 4: Zagotovitev javnega klavirja

PROSTI ČAS, KULTURA IN ŠPORT TER MLADINSKO ORGANIZIRANJE	**UKREP**	**Zagotovitev javnega klavirja**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva zagotovitev javnega klavirja, ki bi bil na razpolago širši javnosti. Predlog ukrepa ni uresničljiv.
	KAZALNIK	1. Zagotovitev javnega klavirja na primerni lokaciji
	NOSILEC	

	FINANČNA OCENA	
TERMINSKI NAČRT	2018	
	2019	
	2020	
	2021	
	2022	
	2023	

Ukrep 5: Zagotavljanje večjega števila brezplačnih parkirnih mest v okoliših, kjer se izvajajo programi in dejavnosti, namenjeni mladim

	UKREP	**Zagotavljanje večjega števila brezplačnih parkirnih mest v okoliših, kjer se izvajajo programi in dejavnosti, namenjeni mladim**
	OPIS UKREPA	Ukrep predvideva zagotavljanje večjega števila brezplačnih parkirnih mest v okoliših, kjer se izvajajo programi in dejavnosti, namenjeni mladim. Ukrep ni uresničljiv, saj ni v skladu ne z zakonodajo ne z osnovnimi načeli oz. smernicami CPS. MONG je v procesu nastajanja in sprejemanja CPS ugotovila, da raba javnih površin za namene parkiranja ne more biti zagotovljena brezplačno, ker ni v skladu z zakonodajo. Ne glede na to se je MONG skladno s CPS zavezala k pripravi parkirne politike, v kateri bo morala zastaviti način urejanja dostopnosti z avtomobili oz. motoriziranimi sredstvi. Ena temeljnih odločitev je zaveza, da se spodbujajo vse druge vrste mobilnosti pred mobilnostjo na osnovi motoriziranega prometa.
MOBILNOST	KAZALNIK	
	NOSILEC	
	FINANČNA OCENA	
TERMINSKI NAČRT	2018	
	2019	
	2020	
	2021	
	2022	
	2023	

Ukrep 6: Ustanovitev odbora za mladino in predsedstvo predstavnika mladih v Komisiji za mladinska vprašanja

	UKREP	**A) Ustanovitev odbora za mladino**	**B) Predsedstvo predstavnika mladih v Komisiji za mladinska vprašanja**
	OPIS UKREPA	Mladi v naši občini zaznavajo nezadostno mero dialoga med občino in mladimi, zaradi česar so mladi premalo informirani o temah, ki so zanje pomembne, ter v nezadostni meri vključeni v sooblikovanje mladinskih politik. Ukrep predvideva ustanovitev odbora za mlade s strani občinskega sveta, v katerem morata biti vključena minimalno 2 predstavnika mladih. Ukrep v takšni obliki ni uresničljiv. V MONG se vprašanja na področju mladih in mladinske politike obravnavajo v okviru Odbora za kulturo, šolstvo in šport. Področje mladih je v domeni Oddelka za družbene dejavnosti MONG.	Na področju vključevanja mladih v procese, ki se neposredno tičejo oblikovanja politik na področjih življenja mladih, je pogost pojav postranske vključitve mladih. Mladi menijo, da je v telesih, kot je Komisija za mladinska vprašanja, nujno vključevanje vsaj enega predstavnika mladih, ki zagovarja interese mladih in njihove realne potrebe ter izpostavlja aktualne pereče problematike. Uresničevanje ukrepa ni predvideno. V MONG se vprašanja na področju mladih in mladinske politike obravnavajo v okviru Odbora za kulturo, šolstvo in šport. Področje mladih je v domeni Oddelka za družbene dejavnosti MONG.
PARTICIPA-CIJA MLADIH	KAZAL-NIK	1. Ustanovitev odbora za mladino, število vključenih mladih	1. Predstavnik mladih kot član Komisije za mladinska vprašanja
	NOSILEC		
	FINANČ-NA OCENA		
TERMINSKI NAČRT	2018		
	2019		
	2020		
	2021		
	2022		
	2023		

7. POVZETEK UKREPOV IN TERMINSKI NAČRT

1. Področje: Izobraževanje (formalno in neformalno)

Strateški cilj: Spodbujanje formalnega izobraževanja mladih

Ukrep	Leto izvajanja					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sodelovanje MONG in lokalnega/regijskega gospodarstva za vzpostavitev sistema podeljevanja kadrovskih štipendij	X	X	X	X	X	X
Pospeševanje aktivnega svetovanja mladim pri uspešni karierni orientaciji in iskanju zaposlitve	X	X	X	X	X	X
Občinska knjižnica diplomskih nalog, ki obravnavajo razvoj MONG na različnih področjih s kritjem stroška tiska diplome	X	X	X	X	X	X
Spodbujanje razširitve ponudbe programov terciarnega izobraževanja v MONG	X	X	X	X	X	X
Infrastrukturna podpora programom in podpornim programom formalnega in neformalnega izobraževanja, s poudarkom na ravni terciarnega izobraževanja v sodelovanju z drugimi občinami ter skupni nastop pri zagotavljanju bivanjskih kapacitet in drugih storitev za študente (študentski kampus)	X	X	X	X	X	X

Strateški cilj: Okrepitev kompetenčne opremljenosti mladih za lažji vstop na trg dela

Ukrep	Leto izvajanja					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023

Sofinanciranje neformalnega izobraževanja mladih	X	X	X	X	X	X
Zagotovitev večjega števila priložnosti oz. ponudbe neformalnega izobraževanja mladih		X	X	X	X	X
Zagotovitev večjih prostorov za nadgradnjo dejavnosti Mladinskega centra Nova Gorica			X	X		
Krepitev informiranja mladih o priložnostih za neformalno izobraževanje v lokalni skupnosti	X	X	X	X	X	X
Vključevanje študentov in dijakov v »projektno prakso«	X	X	X	X	X	X
Krepitev kompetenčne opremljenosti mladih v projektih medgeneracijskega sodelovanja	X	X	X	X	X	X
Zagotovitev opravljanja praks in plačanih pripravništev mladih v občinski upravi, javnih zavodih ter nevladnih organizacijah	X	X	X	X	X	X

2. Področje: Zaposlovanje in podjetništvo

Strateška cilja:

- **Izboljšanje pogojev za vstop mladih na trg dela**
- **Razvoj podpornega okolja podjetništva in promocije podjetniške kulture med mladimi na lokalni ravni**

Ukrep	Leto izvajanja					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Spodbujanje zaposlovanja mladih v okviru vseh ukrepov MONG na področju zaposlovanja, pri katerem je družbena skupina mladih med 15 in 29 let neposredna koristnica vsakega posameznega ukrepa v najmanj 25-odstotnem obsegu ukrepa	X	X	X	X	X	X

Zagotavljanje subvencij za gospodarske družbe in vladne in nevladne organizacije, ki mladim omogočajo opravljanje plačanega pripravništva	X	X	X	X	X	X
Subvencije lokalnim podjetjem za spodbujanje zaposlovanja mladih za nedoločen čas	X	X	X	X	X	X
Sodelovanje MONG in lokalnega/regijskega gospodarstva za vzpostavitev sistema podeljevanja kadrovskih štipendij	X	X	X	X	X	X
Vzpostavitev *coworking* pisarn v Novi Gorici	X	X	X	X	X	X
Sofinanciranje programov informiranja, svetovanja, usposabljanja in mentorstva za podjetništvo mladih in samozaposlene v MONG	X	X	X	X	X	X
Zagotavljanje nepovratnih sredstev za dejavnosti socialnega podjetništva mladih, ki so v skladu z javnim interesom lokalne skupnosti	X	X	X	X		
Zagotovitev opravljanja praks in plačanih pripravništev mladih v občinski upravi in javnih zavodih	X	X	X	X	X	X

3. Področje: Stanovanjske razmere mladih

Strateški cilj: Povečanje zagotavljanja kapacitet in sistemskega urejanja dostopnosti stanovanj za mlade ter vzpostavitve ustreznih podpornih mehanizmov

Ukrep	Leto izvajanja					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Odkup in/ali izgradnja stanovanj za mlade za neprofitni najem v lokalni skupnosti	X	X	X	X	X	X
Subvencioniranje nakupa, izgradnje ali prenove stanovanj	X	X	X	X	X	X

ter stanovanjskih hiš za mlade v lokalni skupnosti						
Spodbujanje nižjih profitnih najemnin za mlade s podeljevanjem certifikata »Mladim prijazen najemodajalec«	X	X	X	X	X	X
Preučitev možnosti in smotrnosti oblikovanja stanovanjskih skupnosti/prehodnih stanovanj za mlade	X	X	X	X	X	X

4. Področje: Prosti čas, kultura in šport ter mladinsko organiziranje

Strateški cilji:

- **Izboljšanje infrastrukturnih pogojev za prostočasne, športne in družbeno-kulturne dejavnosti**
- **Povečanje številčnosti prostočasnih, športnih in družbeno-kulturnih dejavnosti**
- **Izboljševanje pogojev za delovanje mladinskih organizacij in organizacij za mlade**

Ukrep	Leto izvajanja					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Zagotovitev večjih – boljših prostorov za Mladinski center Nova Gorica			X	X		
Zagotovitev mladinskih sob kot stičišč mladih v krajevnih skupnostih za organiziranje aktivnosti mladih in za mlade			X	X	X	X
Zagotovitev prostorov za potrebe vaj glasbenih skupin, kar omogoča prirejanje (manjših) koncertov, plesnih večerov in drugih prireditev za mlade	X	X	X	X	X	X
Ureditev javne razsvetljave na lokacijah, kjer se zadržujejo mladi	X	X	X	X	X	X

Obnova dotrajanih zunanjih športnorekreacijskih površin po vseh KS MONG	X	X	X	X	X	X
Vzpostavitev delovanja športnorekreacijskega parka		X	X	X	X	X
Obnova/zamenjava dotrajanih klopi	X	X	X	X	X	X
Zagotovitev površin za javne vrtove za mlade	X	X	X	X	X	X
Izgradnja pokritega bazena	X	X	X	X	X	X
Zagotovitev brezplačne uporabe zaprtih športnih površin za mladinske organizacije in neorganizirane mlade	X	X	X	X	X	X
Organizacija športne tržnice vsaj 2 x na leto	X	X	X	X	X	X
Razširitev pokritosti Wi-Fi omrežja (wlan.novagorica.eu) na slabše pokritih predelih (predmestje, Gregorčičeva ulica v Novi Gorici)	X	X	X	X	X	X
Vključevanje mladih in mladinskih društev v načrtovanje in izvajanje občinskih prireditev in dogodkov	X	X	X	X	X	X
Zagotavljanje projektnega financiranja mladinskih organizacij in organizacij za mlade	X	X	X	X	X	X
Razvoj filmske ponudbe v skladu z željami mladih Zagotovitev javnega klavirja	X	X	X	X	X	X
Reorganizacija občinskega razpisa za mladinske projekte in zagotovitev sredstev za izvajanje projektov za uresničevanje strategije za mlade	X	X	X	X	X	X

5. Področje: Mobilnost

Strateški cilj: Izboljšanje pogojev za mobilnost mladih

Ukrep	Leto izvajanja					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nadaljevanje subvencioniranja mestnega avtobusnega prevoza ter preučitev možnosti za povečanje frekvenc voženj in postajališč z namenom omogočanja prevoza mladih na prostočasne aktivnosti	X	X	X	X	X	X
Sofinanciranje programov in projektov, ki spodbujajo mednarodno mobilnost mladih (izmenjave/prakse) ter sodelovanje lokalne skupnosti s pobratenimi občinami/mesti in vključevanje mladih v programe in projekte sodelovanja	X	X	X	X	X	X
Več urejenih kolesarskih stez − povezava med krajevnimi skupnostmi	X	X	X			
Zagotovitev večjega števila koles za izposojo »t. i. Krpanov« ter povečanje mreže »postajališč/točk izposoje/vračila kolesa«		X	X	X	X	X
Subvencioniranje nakupa koles za mlade/zagotavljanje brezplačnega letnega najema »Krpana«, ki ga mladi uporabljajo za prevoz v šolo in na prostočasne dejavnosti	X	X	X	X	X	X
Zagotavljanje financiranja avtobusnih prevozov za povečanje prometne varnosti mladih ob javnih prireditvah, ki so namenjene mladim in se zaključijo pozno	X	X	X	X	X	X

6. Področje: Zdravje mladih

Ukrep	Leto izvajanja					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nadaljevanje obstoječih ukrepov (so)financiranja programov za krepitev zdravja in dobrega počutja mladih	X	X	X	X	X	X
Zagotavljanje dodatnih sredstev za (so)financiranja programov za krepitev zdravja in dobrega počutja mladih	X	X	X	X	X	X

7. Področje: Participacija mladih

Strateški cilj: Povečanje aktivne participacije mladih pri oblikovanju mladinskih politik v MONG

Ukrep	Leto izvajanja					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ustanovitev mladinskega sveta lokalne skupnosti	X	X	X	X	X	X
Vzpostavitev rednega sodelovanja med mladimi in lokalno skupnostjo prek neformalnih oblik sodelovanja	X	X	X	X	X	X
Zagotovitev predstavništva mladih v svetih zavodov, katerih (so)ustanoviteljica je Mestna občina Nova Gorica in katerih dejavnosti so namenjene predvsem/tudi ciljni skupini mladih	X	X	X	X	X	X

8. Področje: Informiranje mladih

Strateški cilj: Vzpostavitev sistema celovitega informiranja mladih v občini

Ukrep	Leto izvajanja					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Vzpostavitev spletnega informacijskega portala na občinski oz. regijski ravni za mlade »GO mladi«, kjer bi mladinske organizacije in organizacije za mlade lahko	X	X	X	X	X	X

skupaj objavljale vse dogodke in ostale pomembne informacije, ki se tičejo področij življenja mladih, na enem mestu						
Vzpostavitev informacijske točke za mlade	X	X	X	X	X	X

8. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE URESNIČEVANJA STRATEGIJE

Strategijo za mlade v Mestni občini Nova Gorica 2018–2023 sprejme Mestni svet MONG za obdobje šestih let. Za njeno uresničevanje je odgovorna MONG.

Predlog Strategije za mlade v Mestni občini Nova Gorica je pripravil Mladinski center Nova Gorica v sodelovanju z Oddelkom za družbene dejavnosti Mestne občine Nova Gorica.

Občinska uprava vsako leto Mestnemu svetu MONG najpozneje do 30. 6. tekočega leta predloži letno poročilo o izvajanju Strategije za mlade v Mestni občini Nova Gorica 2018–2023, po izteku obdobja veljavnosti strategije pa zaključno poročilo. V letu 2023 se začne pripravljati končne analize realizacije strategije za mlade in zaključno poročilo ter se določi akterja za pripravo nadaljnje strategije za mlade za prihodnje obdobje. Mestni svet MONG obravnava zaključno poročilo in se do njega opredeli.

Z namenom učinkovite implementacije, spremljanja uresničevanja in evalvacije Strategije za mlade v Mestni občini Nova Gorica je treba vzpostaviti ustrezne institucionalno-sistemske mehanizme. Skrb za sprotno spremljanje uresničevanja, vrednotenje izvajanja strategije, dopolnjevanje oz. usklajevanje in pripravo poročil prevzame delovno-operativna skupina ali komisija za spremljanje uresničevanja Strategije za mlade, sestavljena iz:

- 1 predstavnika Mestnega sveta MONG, ki ga predlaga župan,
- 1 predstavnika Oddelka za družbene dejavnosti MONG, ki ga določi vodja Oddelka za družbene dejavnosti MONG,
- 1 predstavnika mladinskega sveta lokalne skupnosti, ki ga predlaga Mladinski svet Nova Gorica,
- 1 predstavnika Mladinskega centra Nova Gorica, ki ga predlaga Mladinski center Nova Gorica,
- 1 predstavnika nevladne organizacije, ki deluje na področju mladih, ki ga določi župan,
- 2 predstavnikov neorganizirane mladine ali mladinske organizacije, ki ju določi Mladinski center Nova Gorica.

Delovno-operativno skupino ali komisijo s sklepom imenuje župan Mestne občine Nova Gorica.

9. VIRI IN LITERATURA

- *Analiza rezultatov ankete med mladimi o mladinskih dejavnostih in mladinski politiki*. Nova Gorica: Mladinski center Nova Gorica, 2017.

- *Analiza obstoječih ukrepov in aktivnosti Mestne občine Nova Gorica na področju mladine in mladinskih politik*. Nova Gorica: Mladinski center Nova Gorica, 2017.

- BAKOVNIK N. *et al*. *Lokalna mladinska politika*. Ljubljana: Zveza Škis; Ajdovščina: Mladinski svet, 2012.

- BAKOVNIK N., BEOČANIN T., JAZBAR J. *Strategija za mlade v občini Ajdovščina 2013−2018.* Ajdovščina: Mladinski svet Ajdovščina, 2013.

- DADIČ K. »Politika izobraževanja in usposabljanja«, v: *Lokalna mladinska politika*. Ljubljana: Zveza Škis; Ajdovščina: Mladinski svet, 2012.

- *Evropska listina o informiranju mladih.* Sprejeta na 15. Generalni skupščini Evropske agencije za informiranje in svetovanje za mlade v Bratislavi 2004. Dostopno na: http://www.lmit.org/wp-content/uploads/2017/03/European-Youth-Information-Charter-Slovenian-Version_STARI-LOGO.pdf [15. 11. 2017]

- *Gradimo mladim prijazne občine*. Ajdovščina: Mladinski svet Ajdovščina, 2013.

- *Javni poziv za pridobitev certifikata mladim prijazna občina 2017−2021*. Dostopno na: http://www.mladi-in-obcina.si/wp-content/uploads/2011/04/Javni-poziv_Mladim-prijazna-ob%C4%8Dina_2017.pdf [15. 11. 2017]

- *Katalog želja mladih v Mestni občini Nova Gorica*. Nova Gorica: Mladinski center Nova Gorica, 2017.

- LAVRIČ M. (ur.) *Mladina 2010: Družbeni profil mladih v Sloveniji.* Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Urad RS za mladino in Zložba Aristej, 2011.

- LEBIČ T. *Kako pripraviti Lokalno strategijo na področju mladih in mladinske politike*. Celje: Celjski mladinski center, javni zavod za mladinsko izobraževanje, informiranje in šport, 2012.

- MANDIČ S. »Stanovanjske razmere mladih«, v: *Med otroštvom in odraslostjo: analiza položaja mladih v Sloveniji 2009*. Dostopno na: http://www.ursm.gov.si/fileadmin/ursm.gov.si/pageuploads/pdf/PDF_verzija_Med-otrostvom-in-odraslostjo.pdf [15. 11. 2017]

- *Mladi in občina*. Mladinski svet Slovenije in Inštitut za mladinsko politiko.

- MUŽICA R. »Politika prostočasnih in družbeno-kulturnih dejavnosti«, v: *Lokalna mladinska politika*. Ljubljana: Zveza Škis; Ajdovščina: Mladinski svet, 2012.

- *Nacionalni program za mladino 2012–2021*. Dostopno na: http://www.ursm.gov.si/fileadmin/ursm.gov.si/pageuploads/pdf/Knjiznica_PDF/nacionalni_program_za_mladino.pdf [15. 11. 2017]

- *Obrazložitev Odloka o proračunu Mestne občine Nova Gorica za leto 2016*. Dostopno na : https://www.nova-gorica.si/za-obcane/proracun/2016060109425640/ [15. 11. 2017]

- PRAPROTNIK L., BEOČANIN T. »Participacija mladih«, v: *Lokalna mladinska politika*. Ljubljana: Zveza Škis; Ajdovščina: Mladinski svet, 2012.

- *Programski dokument Stanovanjska problematika mladih*. Ljubljana: Mladinski svet Slovenije, 2010.
  Dostopno na: http://mss.si/wp/wp-content/uploads/2017/11/stanovanja_web.pdf [15. 11. 2017]

- *Programski dokument Informiranje mladih*. Ljubljana: Mladinski svet Slovenije, 2011. Dostopno na: http://mss.si/wp/wpcontent/uploads/2017/10/informiranje_mladih_web.pdf [15. 11. 2017]

- *Programski dokument Mobilnost mladih.* Ljubljana: Mladinski svet Slovenije, 2011. Dostopno na: http://mss.si/wp/wp-content/uploads/2017/10/mobilnost_mladih_web.pdf [15.11.2017]

- *Razpisna dokumentacija Mladim prijazna občina*, 2015. Dostopno na: http://www.mladi-in-obcina.si/wp-content/uploads/2015/06/Razpisna-dokumentacija_Mladim-prijazna-ob%C4%8Dina_2015.pdf [15. 11. 2017]

- *Resolucija o Nacionalnem programu za mladino 2013−2022*. Dostopno na: http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO93 [15. 11. 2017]

- *Revidirana Evropska listina o vključevanju mladih v lokalno in regionalno življenje.* Dostopno na: http://www.svetevrope.si/sl/dokumenti_in_publikacije/dokumenti_v_slovenscini/index.html#1542 [15. 11. 2017]

- *Sklep Sveta EU o smernicah za politike zaposlovanja držav članic*, sprejet 21. oktobra 2010. Dostopno na: https://publications.europa.eu/sl/publication-detail/-/publication/33d74d6f-b022-4b6e-9c6b-73e634794eba/language-sl [15. 11. 2017]

- *Strategija Vlade RS na področju telesne (gibalne) dejavnosti za krepitev zdravja 2007−2012,* sprejeta 7. marca 2007. Dostopno na:

http://www.mz.gov.si/fileadmin/mz.gov.si/pageuploads/mz_dokumenti/delovna_podrocja/javno_zdravje/strategija_vlade_RS_podrocje_telesne_dejavnosti.pdf [15. 11. 2017]

- ULE M. *et al*. *Socialna ranljivost mladih*. Maribor: Aristej, 2000.
- WILLIAMSON H. *Supporting Young People in Europe: Principles, policy and practic.* Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2002.
- »Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju« (ZJIMS*), Ur. l. RS*, št. 42/2010.
- »Zakon o mladinskih svetih«, *Ur. l. RS*, št. 42/2010 in 70/2000.
- *Analiza mladinskih politik po občinah v Sloveniji,* Zveza ŠKIS, 2011. Dostopno na: http://www.mladi-in-obcina.si/wp-content/uploads/2011/04/Analiza-lokalnih-mladinskih-politik-po-ob%C4%8Dinah-2015_2016.pdf [15. 11. 2017]

mladi za